BUDAPEST, XXXVI. ÉVFOLYAM. 261. SZÁM. 1902. KEDD, SZEPTEMBER 23.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . 20 kor. | Egy hóra 3 kor 60 fil.
Külföldre: 8 hóra Németországba 12 korona. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz, Romániába és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Parisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviseletünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I. I., Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler I., Wallfischgasse 10 Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Fossli & Co. és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk: A szövetkezeti honmentők.
Horvát okoskodás.
A soproni riadó.
A nemzet ünnepe.
Kossuth testéről.
Események egy koronás halott körül.
Mezgó képek.
Az adósok.
A sikkasztó bujdosása.
Külkereskedelmünk.
Tárcza: Óda Kossuthról. Irta: Jókai Mór. Egy koporsó körül. Irta: Timár Szaniszló.
Regény: A halai diadala. Irta: Gabriele D'Annunzio.

A szövetkezeti honmentők.

A szövetkezeti eszme szép eszme, hasznos eszme, termékeny eszme, hozzá alapjában szabadelvü gondolat is. A szabadelvü világnézlet volt a szülője és köztudomásu, hogy először Poroszországban Schultze-Delitsch kezdésére a határozottan szabadelvű ellenzék karolta fel és terjesztette ezt az eszmét, mint a szocziális önsegély hathatós rugóját és mint legjobb ellenszerét annak a szocziálista propagandának, melyet akkor Lasalle oly veszedelmes erővel meginditott. Csak legjobb kivánságainkkal kisérnők azokat, kik a szövetkezeti eszmében rejlő gazdasági erőt a magyar nép annyi nyomorúságának enyhitésére telhetőleg kiaknázni törekednének. De csak látni kellett, kik vették kezökbe mi nálunk a szövetkezeti akcziónak fogantyuját és micsoda források szolgáltatták az egyes szervezetekhez szükséges anyagi és erkölcsi erökészletet! Bizony eleve meg lehettünk győződve, hogy itt a szövetkezeti eszmét épen természetes rendeltetésétől téritik el, tőle idegen, sőt vele ellentétes czélok szolgálatába állitják, egy szóval, hamis czégérül használják. És könnyen lehet előre látni azt is, hogy az ily hamis módon, hamis irányzattal meginditott szövetkezeti mozgalom gazdasági haszon helyett csak ujabb gazdasági romlást hozhat a mi szegény, oly sok felől kizsákmányolt népünkre.

Értjük mindezt nem általában az országban már meghonositott szövetkezeti agazatokról, csak azokról a fogyasztási szövetkezetekről, melyek hálózatát oly szorgalmasan szövögetik és teregetik szét az egész országban. Azaz értjük az ugynevezett »szövetkezeti boltokról«, melyeket szövetkezeti szervezettel, közös tőkével és természetesen a hozzá illő hatalmas dobveréssel a falu jó népének mindenütt nyitnak. A kereskedelmi kamarák sorra-rendre felszólaltak az ily vad gazdasági hajtások ellen, melyeknek bevallott czéljuk, hogy a létező kiskereskedelmet, első sorban a falusi szatócsboltokat tönkretegyék. Hogy most a keresedők országos kongresszusa Sopronban ülésezik, ez sem késett a legerősebb visszhanggal fokozni a kamaráknak tiltakozását. Annál jobban kürtölik az agrárius és néppárti körök ezeknek a fogyasztási szövetkezeteknek, azaz helyesebben szövetkezeti szatócsboltoknak — épen a névből rí ki már a hamisság! — igazán honmentő hivatását és az agrarius vezérgróf a pozsonyi kongresszuson ugyancsak veszedelmes keringőzésre sarkantyuzta ezt az ö kedves vesszőparipáját. Tessék elhinni, nem lelkesit bennünket a szatócsnyereség szempontja, noha a falusi szatócsok legtöbbjénél talán szintén a mostanában annyit emlegetett és nagyuri pártfogással annyira portált »kis ember« nyomoruságos exisztenciájára lehetne gondolni. De nem lehet tagadni azt, hogy a kereskedelmi világ sérelmének és panaszának van jogosult alapja. A fogyasztási szövetkezetek szervezete, szó sincs róla, ki van már próbálva a müvelt külföldön; hasznuk is elvitathatlan. De csak olyképen, hogy társulatok, testületek saját keblökben önmaguk számára szerveznek ilyes szövetkezeteket és teszik ez uton jutányosabbá szükségleteik beszerzését. Szövetkezeti alapon, hozzá állami illeték és tarifakedvezményekkel az egész nagyközönség számára nyitni versenyboltokat, a melyekben füszert, dohányt, pálinkát, gyufát, faggyut árulnak, ez még akkor is, ha tisztán gazdasági czéllal történnék, a gazdasági furcsaságok határát érintené. Ellenkezik ez az államnak természetes feladatával és ellenkezik ez még jobban az ország kereskedelmi fejlödésének, mint a gazdasági előhaladás egyik tényezőjének legelemibb feltételeivel.

Nagyon helyesen mondotta ki gr. Wickenburg államtitkár a soproni kongresszuson, hogy uj gazdasági tényezőknek nem lehet czéljuk a mai kifejlödött jogos gazdasági szervezeteknek szétrombolása. Még Németországban is, a hol a szövetkezési eszme a legszélesebb és leggazdagabb fejlődésnek indult, a fogyasztási szövetkezetek — ezt egy határozottan agrárius szellemü tanulmányban láttuk konstatálva — a hitel- és értékesitési szövetkezetek mellett nagyon alárendelt szerepet játszanak és rendszerint fölöslegeseknek bizonyulnak. De persze ott van a dolog bibéje, hogy igen sokszor épen csak a rombolás a szövetkezeti akcziónak czélja. Agrárius és néppárti urak előtt nagyon alkalmasnak látszik a szövetkezeti kelme arra, hogy politikai és társadalmi motivumaik szines himét rávarogassák. A felekezeti izgatás, a melyet a parochiákból és jegyzői lakokból a szövetkezeti boltok érdekében mozgósitanak, hajh milyen pompás üzleti fogássá lehet is az avégből, hogy olcsóbb árak nélkül is a szatócsot tönkretenni lehessen. Mert a szövetkezeti bolt formája költséges és bonyolult szervezeténél fogva legkevésbbé alkalmas arra, hogy az áruknak állandó, természetes olcsóbbodását idézze elő. Kivált a mi népünk között, a melynek még oly kevés a kereskedelmi érzéke és jártassága. Itt a hirdetett gazdasági verseny csak fölötte lyukas takarója a politikai spekulácziónak.

Nagyon tisztelt szövetkezeti honmentők, bizony mi is azt tartjuk, hogy hazánk gazdasági életének fejlesztésében a teremtés az igazi feladat, nem pedig a rombolás. Önök uj világ eljöttét hirdetik, de nem veszszük észre, hogy a teremtés legparányibb titkát ellesték volna. Ne mosolyogjunk, mikor azt olvassuk, hogy a szövetkezeti szatócsboltokban való közösség kereskedelmi érzéket nevel bele a magyarba és otthonossá teszi az üzleti élet szövevényeiben. Helyes czél volna, csakhogy bizonyosan nem ez az utja. Épen a kereskedelmi pálya az, mely nem boldogulhat másképen, csak az egyéni kezdés folytonos éberségével, azzal a közvetlen érdek szülte enerzsiával mely számitásait mindenkor a változó körülményekhez tudja alkalmazni. Az erre való nevelést vajjon az olyan szövetkezeti falusi alkalmazottak adhatnák-e meg, a kik a legközönségesebb falusi szatócskodást sem saját számlájukra üzik? Attól tartunk, hogy ellenkezőleg az ilyen módon terjesztett szövetkezeti boltosság, politikai és közigazgatási szervezetünknek egy nagyon elterjedt rákfenéjét fogja a gazdasági életbe átültetni és majd az üzleti érintkezés, az adásvételi viszonyok terén is, a hol pedig közmondásosan a kedélyesség meg szokott szünni, a pajtáskodás és felelősségnélküliség kedves honi szokásai fognak elharapózni. Aggasztó jelek ebben az irányban máris mutatkoznak, és Wickenburg gróf beszédéből szeretnők azt következtetni, hogy a kormány őrködő szeme is nyitva van. Mert világos, hogy politikai mizeriáink itt oly gazdasági aberracziót táplálnak, mely, ha kellő ellensulyozás nélkül marad, népünk között egészen más, sulyosabb természetü bajokat okozhat, mint a minő a falusi szatócsok tönkretétele.

Budapest, szeptember 22.

Minisztertanács volt ma délután, résztvett benne a kormány minden tagja és nagyon természetes, hogy ez alkalommal a holnap kezdődő bécsi tárgyalásokra nézve is megállapodtak az arra illetékes miniszterek. A mai tanácskozásról egyébként a félhivatalos M. N. a következőket mondja:

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután két órakor Budapestre érkezett. A nyári szünet leteltével a politikai élet is élénkebbé válván, a kabinet tagjai ezentul ismét hetről-hétre meg fogják tartani az állami ügyek vezetésénél fogva szükséges minisztertanácsot, melynek napját tudvalevően minden hét szerdájára szokták kitüzni. *Széll* Kálmán miniszterelnök és a függő gazdasági kérdések rendezésében érdekelt szakminiszterek azonban holnap Bécsbe utaznak, hogy az osztrák kormánynyal a kiegyezésre és az autonom vámtarifára vonatkozó tárgy lásokat ujból fölvegyék. Miután pedig az autonom vámtarifa tekintetében a két kormány között még mindig lényeges nézeteltérések forognak fönn és ennek következtében a bécsi tanácskozások előreláthatóan több napot fognak igénybe venni, az e heti minisztertanácsot ma délután négy órakor tartották meg.

Az igazságügyminiszter beszámolója. Plósz Sándor igazságügyminiszter — amint jelentik, — szerdán választóihoz *Rigyiczára* utazik.

Horvát okoskodás.

— *Felelet Zágrábból.* —

Elevenére tapintottunk a horvát tulzó szellem inspirálóinak, megmondtuk róluk világosan, hogy mit akarnak: titkolni, elleplezni, ami valójában történt és ujra támadni alkalomadtán, de most már nem a szerbek, hanem a magyarság ellen. Zágrábbi levelezőnk legutóbb közölt szenzácziós levele szólt erről, amelynek meglepő adatai nyomán a mostan itélő, kétségtelenül érdekelt birákkal szemben — az eredmény is bizonyitja, hogy érdekeltek — mi *delegált, páratlan biróságot kértünk.*

Hogy a horvát hivatalos köröket mennyire érinti ez a nyilt felszólitásunk — a mely persze gyanusitás senki személye ellen sem lehetett, csupán általános itélet mindenek fölött — azt mi sem bizonyitja jobban, mint a félhivatalos *Agramer Zeitung* holnap megjelenő számából sürgönyben közölt, a mi czikkünkre vonatkozó következő kirohanásai:

Az *Egyetértés* tudósitójának az a merész állitása, hogy Zágrábban csak a statárium megszüntetését várják, hogy a magyarokat megtámadják, egyszerüen nevetséges. Gyanusabbá válik a dolog, ha az *Egyetértés* birói karunknak függetlenségét kezdi kétségbevonni és elfogultságot vet szemére a kihágások miatt a büntetőbiróságok elé állitott egyének iránt. Ez az állitás annál kevésbbé menthető, mert tévedésen alapul. Az *Egyetértés* szintén megkapta azt a táviratot, mely szerint a vrabczei zavargókat egyetlen kivétellel felmentették. A lap tehát azt hiszi, hogy ezek a zavargók az egyedüliek, a kiket a biróság felelősségre fog vonni és hogy evvel a zágrábbi zavargások tettesei ellen a birósági eljárás be lesz fejezve. E felmentés feletti kesergésében a lap nem talál jobb kivezető utat, minthogy *delegált biróságot követel* a zágrábbi tünetők és rombolók ellen. Valóban fenomenális eszme, a melynek sajnos utjában állana Horvátország igazságügyi autonomiája, ha ugyan az *Egyetértés* nem szándekozik a magyar-horvát kiegyezést önhatalmúlag felfüggeszteni. Az ilyen inszinuácziókat a legnagyobb határozottsággal vissza kell utasitanunk, éppen mert Magyarország legjobb barátai vagyunk és azok is akarunk maradni. Az illető uraságok engedjék át nyugodtan nekünk, hogy állitsuk helyre a rendet Zágrábban, a mely különben már hetek óta helyre van állitva és ne törjék fejüket, a mi hatóságaink helyett, a melynek tekintélye épp ugy felüláll minden kétségen, mint biráink integritása. Azok is, ezek is tudják, hogy mi jogos és mit követelnek a körülmények.

A horvát félhivatalosnak ez a henczegő vállveregetése ugyan részünkről egy csöppet sem volna érdemes arra, hogy feleletre méltassuk, de szólunk róla azért, mert az ügy érdekében szükségesnek tartjuk. Igenis ujra és nyomatékosan kivánjuk, hogy *pártatlan delegált biróságot küldjenek a pártos elemek közé.*

Ezzel a Horvátország autonom biráskodását — méltóztassék az A. Z. inspirálóinak tudomásul venni — nem érintjük, mert a magyar korona országainak területén, tehát Horvát-Szlavonországban is, a *statáriális állapot fölmerülő jogsérelmei* dolgában az 1868. XXX. t. cz. *szelleme* értelmében a *magyar* igazságügyminiszternek van kétségtelen joga beavatkozni. Ami természetesen nem zárja ki hogy a bán, mint a magyar kormány bizalmi embere, e tekintetben *tanácsesal* szolgáljon. A magyar igazságszolgáltató forumnak a beavatkozása nem érinti a magyar-horvát kiegyezésben fenntartott autonom jogokat.

Tessék hát beavatkozni!

Az Egyetértés tárczája.

Kossuth Lajos százéves születésnapján.

— Óda. —

— Az *Egyetértés tárczája.* —

— Irta: **Jókai Mór.** —

Száz esztendeje mult, hogy az égből a földre leszálltál,
Majd egy századon át fénylett nagy szellemed élve.
Mit hoztál le nekünk? A szabadság égi szülöttét,
A hit egyenlővé emelé fel a honfit, a polgárt.
Nép volt, járom alatt: nemzetté öt Te teremtéd,
Mostoha földjéből alkottál édes anyánkat.
Szárnyat a szellemnek Te adál, sajtót szabaditva:
S fényes hős tettek követék, mit hirdete ajkad:
Korszakot alkottál, tele fénynyel és örökélő
Eszmékkel, miket el nem enyésztet semmi jövendő
Láncot tördelve Te magad viseléd a bilincset.
Megszerzéd e hont s magad éltél messze hazádtól,
S láttad mind messzebb távozni a hont Te magadtól,
. . . Most már itthon vagy, haza keble melengeti hamvad
Itt nyugszol; de mit a sirbolt és hamvveder el nem
Zárhat, a szellemed él s bevilágit messze jövőkbe.
Én tudom — ott éltem — mi vala régen Magyarország.
Névtelen és nem is ismert földje e népnek.
Népének milliói szegény rabok és igahordók,
Nagyja kevély koldus, urnak, szolgának esetlen
Kardját, a rozsda, de nevét a rossz hir emészté.
. . . Éveared végét láttuk közelitni hazánkra,
Érjük-e azt, vagy sem? Ez sem volt irva az égre:
— Hogyha a mostoha sors le találja törülni nevünket
E hon sikjáról, mi utánunk nem marad emlék.
Hirünk, ősi dicsőségünk, mint egy mese elvész!
Mit tehetett a költő? Sirt a nemzet enyésztén.
„Hol van a hon?“ kérdé busan s nem lelte a népét.
Elmult az! Ne keresd! Nem jön fel az alkonyodott nap,
— Ekkor megjelentél Te magad s megráztad e földet,
Hogy minden sirnak meg kellett nyilni szavadra:
„Van magyar és lesz itt haza, mig a világ áll:
Uj haza, nagy nemzet, kit az Isten ujra teremtett,
Gyul a szabadság napja, ki nemzetet alkot e földön!“
Gyermek Hercules a hogy fojtogatá a kigyókat,
Ugy Te erős kézzel fojtád méregfogu kigyót
Ifjan: a nemzetnek megölő pokolbeli szörnyét,
A ki szabadságunk gyürüivel összeszoritá,
Átok és tilalom terhelte e szót: „szabadság“.
És Te ki merted tüzni a szüz lénynek lobogóját,
Küzdtél tolladdal, egyedül a hatalmasok ellen:
Bünnek vették azt és rabság lett a jutalmad.
Ámde a nemzet ezért fejedet koszoruzta babérral
S szószólójává választott nagy diadal közt.
Hol lángszózattal haza bölcsei nagy seregében
Ékesszólással, mely meggyőz mind szivet és észt,
Törvénynyé emeléd a szabadságot közörömmel:
Büszke nemességünk a népet emelte magához,
Áldozatul hozván sok százados ős jogait mind
S jobbágy terheitől honi földet felszabaditva.
Mindezt a Te szavad, a Te lelked okozta csodára.
. . . Ám e kincseket itt ingyen nem adja a végzet:
Ármány, visszavonás, hálátlan népfajok átka.
Öldöklő kézzel tüzlángot szórt a hazánkra.
Dulva rohantak ránk a szolgahadak körülöttünk,
Lángbaborult ország jajját ám senki se hallá,
— Egymagad álltál itt, a ki nem vesztéd el a lelked,
S fentartád a hitet Istenben és a hazában.
. . . . . .
Láttalak én, a midőn szavaidból nőtt fel a tábor,
Mely diadalt kereső seregeknek állta az utját,
Láttam a tüzfolyamot, mit lelked lángja kiontott,
Hallottam szavadat, a milyen nem lesz soha többé.
S mint a kalász magból, kelt fel szavaidból a hadsor.
Mintha rendre kikeltek volna a régi vitézek,
Gyermekből lett hős s az öregből ifju levente.
S mind, a ki hü hazafi, a ki él-hal a nemzete mellett,
És a szabadságnak hive, hős zászlód alá jött,
Védni a vad dulóknak ezrei ellen a közjót,
Nem keresett más hont, tul messze tengerek utján,
Itt pedig a hon kis szigetén, hullámokat ontva
Vértenger várt rá, elijesztő szörnyetegekkel;
Itt maradott, — megvédte honát és adta csodáit
Harczi vitézségnek, mely tulszárnyalta a régit,
S a kinek *ajka* nem is mondá: *sebe* szólt a hazáért.
. . . S a mit a kardvas félbehagyott, folytatta szivével.
Mint az ereklyéjét, ugy őrzé a szabad eszmét,
S ostromlá az eget, a mig azt visszaszerezte
És megvívta a kort, a melyben erősen uralgó
A Te jelszavad, a melyet hordtak lobogóid:
Együtt jár „a *Szabadsággal*, az *Egyenlőség* s a *Rokonszív*“.
. . . . . .
És a midőn a nagy mű összeomolt, mit emeltél,
(Gigászok diadalmaskodtak az istenerőkön)
A haza földjével nem kaptad el a haza sorsát.
— Hol menedéket adott számüzöttnek szabad ország,
Ott emeléd szavadat, idegen szót égre kiáltva;
Dörgés lett abból, mely viszhangozta keservünk
Félsziget országa s a dicső brittek birodalma,
És oczeánon tuli világ zengett szavaidtól.
Minden nép ajkán hirdetted: „él a magyar még!“
A mikor azt hitték, el van sirolva örökre,
S aztán évtizedek sorain át függe a kardod,
Mint egy lángpallos az erőszak büszke fejénél,
Nagy fenyegetve örök harczczal, mig nem lesz igazság;
Mig a szabadságnak s népjognak sirja ki nem nyil.
Ott idegen földön táplálták honfiszeretmed
Mindened a honnak szentelve: semmi se tőle.
S eltemeték idegen földön, mi drága szivednek,
Szivedtől szakadott leányod s szerető nőd,
Két fiadat élethivatás távolba vezette,
Ott maradál Te magad, mint prófétája honának
Pusztában egyedül hirdetni az isteni igét.
. . . . . .
Száz esztendeje mult, hogy a sors e honnak adott át.
— Rengett akkor a föld? Hullottak tüzmeteorok?
Dültek-e tornyok alá? Lángolt-e az égbolt?
A hogy reszket a föld most és tüzoszlopokat hány,
Napfényként ragyogó tüzcsillag hull le az égből.
. . . Kit fog szülni a föld? Csillagtól esve teherbe?
— Isten nem hagyhatja vezér nélkül a maga népét.
Hallod a kriptádból ez örömzajt, mely ma körülvesz?
Visszaszületsz-e közénk, uj életet élni e földön?
Látni e drága hazát, a kit Isten ujra teremtett
Igy megerősödve hatalomban, ősi erényben,
Távol vágyaidat, miket lángszavad hirdete egykor,
Testté, lélekké alakulva, magasra emelve,
Látni a fővárost, melynél szebb nincs a világon.
Fényes csarnokait törvénynek és tudománynak,
Szemközt a koronás palotát, pompásul emelve
Egy holt s egy élő „szent jobb“-al hinti az áldást
Emlékek seregét érczből márványból emelve
Hősöket és koronásföket, nagy tettek zászlóvivőit,
Költőket, haza és szent eszmék képviselőit.
Szobrokat, a miknek tervét most képzi művészagy,
Látnoki szem már látja alakjaik ott a jövőben.
Jobbparton a felejthetlen őrangyala honunknak,
Szentté elfogadott Erzsébet drága királynénk,
Balparton a Te szobrod messze világba tekintve,
Kikhez messzünnen, koszorukat hozva kezükben
Mint csodatevő szentképekhez járnak a népek.
— Óh jön idő még, melyben e szobrok a csillagos éjben
Egymásnak nyujtják kezeik s emelik fel az égre,
Várva az Istentől csodatételt drága hazánkért
S ércnél, márványnál merevültebb karjaik a bus
Néptársaknak széttárulnak hü ölelésre;
A hogy összetalálkoztak ama nagy ravatalnál
Drága *babéremlék*, koronás nő kegyadománya,
A *ciprus-galylyal*, mit Kossuth külde Deáknak.
. . . Ily csoda van most is, sirodnál itt az egész nép,
Nincs itt ellenség: jó testvér mind valamennyi,
Isten békéjét ünnepli ma nagyban a nemzet.
. . . Óh, ne maradj lenn, ottan alant az éjji sötétben!
Óh ne maradj fenn, odalenn a csillagi fényben!
Itt a helyed! Uj század várja lejöttöd.
Szép e drága haza! Odafenn nem szebb a menyország,
Éltedben de sokat szenvedtél hosszu időkig!
Nemzetedért s a szabadság isteni eszméőréért,
Tartozik a végzet, hogy mind ezt visszafizesse
Néked egy uj élet gyönyörével és diadallal.
Addig is élsz idelenn valamennyi honfi szivében
És az anyák neveden oktatják kis csecsemőik!

Egy koporsó körül.

— Az *Egyetértés* eredeti tárczája. —

Irta: Timár Szaniszló.

Nagy, igen nagy magányban halt meg a belga királyné. Maga a halál — minden tünemény közt a legnagyobb — erősen szól a képzelethez, tekintet nélkül, hogy ki halt meg. Egy pillanat előtt még az összes életerők müködtek benne. Agyveleje gondolkozni, szive érezni tudott. Vágyak, remények, szenvedélyek laktak benne. S a következő pillanatban az ember mozdulatlan, érzéketlen tömeg, amely elemeire oszlik föl és átmegy az örökkévalóságba.

S ha közönséges emberek halálának tüneménye sajátságos gondolatokat ébreszt s vált ki a szemlélő lelkekben: mily hangulat támad akkor, ha királyok, vagy királyasszonyok hullnak sirba? Vele együtt lehullnak koronájának s biborának minden emblémái; földi nagyságának összes jelvényei, tündöklő diszei, a melyeket mig élt oly nagy fény vett körül, hogy valósággal elkápráztatta, elvakitotta a szemeket.

A magányban, teljes elhagyottságban elhalt királyné a tömeg részvétét is felébreszti. A törékenység és emberi tehetetlenség a természet romboló erőivel szemben, annál erősebben tünik ki. Még a szocziális áramlatokkal szaturált Belgiumban is óriási részvétet keltett a királyné magános halála. Sem bibora, sem koronája, sem az a sokszoros ragyogás, a mely körülvette, nem tudta megszerezni neki azt, amit minden polgári asszonynak osztályrészül juttat a sors: hogy szerettei, hozzátartozói összegyülnek ágya körül s a szeretet melegével akarják enyhiteni az *utolsó válság* fájdalmát. Nem láthatja még egyszer, mielőtt végső utjára ment, azokat, akiket életében szeretett! . . . Nem érzi a szerető kéz simogatását hidegülő halántékán; nem lát egy könyet szeretteinek szemében . . .

Valóban: a belga királyné nagyon szegényen halt meg. . . .

•

Még megdöbbentőbbek azok a jelenetek, a melyek hült tetemeit takaró koporsója körül játszódtak le.

Közönséges, polgári felfogás szerint a halál mindent expiál. A koporsó előtt, melyben a halott nyugszik, rendszerint elnemul minden visszavonás. Családtagok, akik haragban voltak egymással, vagy gyülölködtek, a koporsó előtt, némán könyezve kezet nyujtanak és kibékülnek. A halott ajka beszédesebb minden élő ajk ékesszólásánál. Vagy ha a harag oly mélyen jár, hogy az engesztelés szelid fénye nem tudja a gyülölet sötét elemeit szétoszlatni, legalább abban a pillanatban, amikor ott állnak a gyülölködők egy holt apa vagy anya koporsója előtt, megfeledkeznek a gyülölködésről. Az oly általános emberi dolog, hogy sokszor még királyok és királyfi sarjak is alá vannak vetve ennek a nagy lélektani törvénynek.

Most oly jelenettel állunk szemben, mely megdönti, vagy megdönteni látszik ezt az általános törvényt.

Lónyay grófné, a belga király lánya, fájdalomtól megtörten térdelt édesanyja koporsója előtt és sirt. Egy szárnyas ajtó kinyilik és megjelenik a halottas szobában a belgák királya: II. Lipót. Nemcsak király e pillanatban, de férj és apa is. Azonkivül pedig husvérből való ember, ha be is van boritva királyi insziguiákkal. S első gondolata, mikor a fájdalomtól megtört királyleányt látja az, hogy ő engesztelhetlen haragot táplál leánya ellen. S ezt a haragot sem a halott szemlélete, sem emberi érzése, sem apai szive nem tudja elnyomni. Parancsoló kézmozdulattal kiutasitja a könyező Stefániát, aki erre hangosan zokogva távozik.

Erről a jelenetről még sokat fognak regélni krónikák és történetek. Talán uj adalékot, támgontot nyujt majd ez az esemény a királyok lélektanához is, ha ugyan mint jelenség nem áll egyedül a királyok történetében is.

Bizony szegényen halt meg a belgák ki-

A nemzet ünnepe.

— *Kossuth emléke.* —

Még egyre érkeznek tudósitások arról a mélységes kegyeletről, a melylyel a vidék ünnepelte meg Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját.

Vidéken.

A vidéken lefolyt ünnepélyekről még egyre kapjuk a tudósitásokat, amint itt következik:

Poprádon az évforduló napján az ág. ev. templomban ünnepi istentisztelet volt, ahol a képviselőtestület s a város lakossága felekezeti különbség nélkül jelent meg. Az ünnepi beszédet *Wünschendorfer* Károly lelkész mondotta. Utána a városházán közgyülést tartottak, ahol *Hitsch* Károly dr. szónokolt. Kossuth érdemeit jegyzőkönyvbe igtatták.

Szarvason az előestén mükedvelői előadás volt a szinházban, amelyben közremüködtek *Daucs* Károly, *Horváth* Ilma, *Lányi* Anna, *Wieland* Sándorné, *Kutlik* Etelka, *Boros* Ilonka, *Haviár* Ilonka és *Margeczy* Malika. Másnap a képviselőtestület diszközgyülést tartott, ahol *Benka* Gyula főgymn. igazgató mondott emlékbeszédet. Délután a Kossuth-téren gyültek össze. Itt *Haviár* Dániel egyházmegyei felügyető szónokolt; *Molnár* János elemi iskolai igazgató pedig a gyermekekhez szólott. A zárbeszédet *Zvorinyi* Janos evang. igazgató lelkész mondotta. Este társasvacsora volt, melyen *Haviár* Dániel, *Benka* Gyula, *Scholcz* Gusztáv, *Daucs* Szilárd és *Marisek* István mondottak felköszöntőt.

Szatmár-Németin 19-én a kath. főgimnáziumban délelőtt ünnepély volt, a hol *Bagossy* Bertalan tanár mondott ünnepi beszédet; az ev. ref. főgymnáziumban *Bagothay* Sámuel mondotta az emlékbeszédet, *Borgida* József és *Keéky* István szavaltak. Vasárnap reggel az ev. ref. templomban ünnepélyes istentisztelet volt; az imát *Béky* Károly erperes mondotta. Utána a törvényhatósági bizottság tartott diszgyülést, mikor is az ünnepi beszédet dr. *Fechtel* János tanár mondotta. *Kovács* Leó nyug. honvédezredes inditványára az egész beszédet jegyzőkönyvbe igtatták. Délután a városháza erkélyéről *Osváth* Elemér ev. ref. főgimnáziumi tanár beszélt a néphez.

Izsák községben az évforduló reggelén zászlók alatt vonultak a ref. templomba, ahol *Kovács* János mondott ünnepi beszédet. Diszközgyülés következett ezután a községházán, melyen *Gyenes* Benő jegyző méltatta Kossuth emlékét. Este fáklyásmenet volt, amikor *Jona* József és *Boka* Kálmán mondottak beszédet. A fáklyásmenetet száz teritékes bankett követte.

A *pápai* izr. kereskedelmi ifjak önképzőköre 20-án este ünnepelt. A főisk. énekkar alkalmi dalai után *Győri* Gyula olvasott fel Kossuthról. Majd *Makay* Istvánné szavalt nagy hatással. Végül *Balla* Kálmánné énekelt.

Nagyrőczén az évforduló napján az ág. ev. és a róm. kath. templomokban istentisztelet volt. Templom után a piacz-téren gyültek össze, a hol *Makfalvi* Ferencz tanár mondott emlékbeszédet. Borza Pál szavalt, *Dancsbázy* Gusztáv ker. isk. igazgató pedig záróbeszédet mondott. Este kivilágitás és társasvacsora volt.

Nyirbátorban 19-én ülték meg az emlékünnepet. Az előre megállapitott sorrend szerint istentisztelet tartatott a Báthory-ak idejéből hires nagy ref. templomban. *Szabó* Lajos ev. ref. lelkész mondott itt remek egyházi szónoklatot, a melyben összeegyeztetvén az egyenlőség, szabadság és testvériség eszméinek polgári és vallásos értelmét, ez eszmék szempontjából dicsőitette az ünnepelt nagy hazafit. Majd a városi hatóság tartott diszközgyülést, a melyen megörökitették *Kossuth* Lajos érdemeit és alapitványt tettek szegény tanulók felsegélyezésére. Az ünnepély fénypontját a népgyülés képezte a nagy piaczon, a melyet a nép ezrei töltöttek meg. Az ünnepi beszédet dr. *Mandel* Pál orsz. képviselő tartotta, dicsőitve *Kossuth* Lajost, mint a nép megváltóját, a népképviselet és parlamentáris kormányforma megalapitóját és a szabadság apostolát. Azután több száz teritékü diszebéd volt. Este a várost fényesen kivilágitották.

Mezőkászonyban tegnap délelőtt a református templomban ünnepi istentisztelet volt, *Zámbori* Zoltán ref. lelkész imát mondott, majd rövid felolvasásában ismertette Kossnth életét és müködését. Utána a városházára vonultak, hol diszközgyülés volt, melyet *Morvay* Zoltán főszolgabiró nyitott meg. *Lukács* Dániel iskola igazgató inditványára Kossuth érdemeit jegyzőkönyvileg megörökitik, arczképét a diszterem részére megfestetik s a város főutczáját *Kossuth*-utczának nevezik el. Este fáklyásmenet és zászlos felvonulás volt, mely alkalommal *Zámbory* lelkész, *Handler* bankhivatalnok és *Hegedüs* József polgár mondtak lelkesitő beszédeket.

Székelyhidon, lélekemelő módon ünnepeltek vasárnap. Kora reggel taracklövések hirdették az ünnepély kezdetét. Délelőtt a város képviselőtestülete diszközgyülést tartott, melyen inditványoztatott, hogy *Kossuth* érdemei jegyzőkönyvileg is megörökittessenek. A kerület képviselője, Dr. *Molnár* Ákos, pótinditványt terjesztett elő, hogy a képviselőtestület intézzen feliratot az országgyüléshez, hogy Kossuth Lajos érdemeit örvénybe iktattassanak. Ezen Fándly József főjegyző által felolvasott határozati javaslatot a közgyülés egyhangulag lelkesedéssel fogadta el. Diszbeszédet *Szabó* József ev. ref. lelkész mondott. A millenniumi emléknél népgyülés volt, melyen a közeli községekből is körülbelül 6—8000 ember volt jelen. Dr. *Molnár* Ákos tartott itt emlékbeszédet, melyet lelkesen megéljeneztek. Szavalt *Pozsgay* Károly ev. ref. tanitó. Népgyülés után népünnepély következett, melynek egyik impozánsabb pontja a város szegényeinek és a 48-as harczosoknak megvendégelése volt

Bihar-Diószegen a képviselőtestület közgyülést tartott, melyen egyhangulag elhatározták, hogy *Kossuth* arczképét a közgyülési terem részére megfestetik (Kossuth szobra már áll). Azután impozáns bandérium és beláthatatlan kocsisor indult *Molnár* Ákos képviselő elé. A néphez beszéltek *Molnár* Ákos és *Pozsgay* Károly székelyhidi ev. ref. tanitó.

Egerben. Hevesvármegye törvényhatósága ma dr. *Kállay* Zoltán főispán elnöklete alatt ünnepi gyülést tartott. *Majzik* Viktor alispán mondott ünnepi beszédet és jegyzőkönyvbe foglalták *Kossuth* érdemeit.

Az amerikai Kossuth-szobor.

Az amerikai magyarság lázasan készül szeptember 28 ára. E napon leplezik le Kossuthnak szobrát Clevelandban, a mely *Tóth* István debreczeni szobrász müve. A szoborra a következő föliratot vésik:

Elöl:

Kossuth, 1802—1894.

Hátul:

Erceted by the Magyar American Citizens Sept. 28 th. 1902. (Emelték a magyar—amerikai polgárok 1902. szept. 28-án.)

Jobboldalt:

His life was devoted to the cause of liberty. (Élete a szabadság ügyének volt szentelve.)

Baloldalt:

Im commemoration of his visit to the United States 1851—1852. (Az Egyesült-Államok meglátogatásának emlékeül 1851—1852.)

KÜLFÖLD.

A belga király lemond? Brüsszelből táviratozzák, hogy ott az a hir van elterjedve, — mely állitólag illetékes forrásból származik — hogy *II. Lipót* király most, miután neje meghalt, unokaöcscse, *Albert herczeg javára le fog mondani a trónról* s egyedül a Kongó állam érdekeinek szenteli magát.

A hir még megerősitésre szorul, de nem valószinütlen a belga királyi családban legutóbb előfordult viszályok és félreértések következtében.

*

Kormányválság Francziaországban. *Combesnak* lapunk mai számában leközölt beszédének előreláthatólag kormányválság lesz a folytatása. A miniszterelnök tudvalevőleg alaposan dezavuálta két minisztertársát, *Andrét* és *Pelletant*. Legutóbbi ismeretes beszédeikről ugyanis *Combes* azt mondotta, hogy a kormányt az egyes miniszterek elejtett szavai, meggondolatlan beszédei nem kötik, mert belpolitikai kérdésekben csakis *Combes*, külpolitikai dolgokban pedig egyedül *Delcassé* van jogositva nyilatkozni. Ez a nyilt leszólás most hirlapi vita tárgyát képezi egész Francziaországban és komoly politikusok egésé határozottsággal azt állitják, hogy *Pelletan* és *André* heveskedő beszéde tárczájukba fog kerülni.

*

A szerb kölcsön. A régóta huzódó szerb kölcsönre vonatkozólag azt táviratozzák Belgrádból, hogy a szerb kormány visszautasitotta a franczia delegátusok megváltoztatott feltételeit, a melyek alapján Szerbia megkapta volna a 60 millió frankos kölcsönt.

A soproni riadó.

— *A kereskedők országos kongresszusa.* —

Két nagy és jelentős momentuma volt a kereskedői kongresszus első napjának, s ezek erős hatása alatt folytatták ma a tanácskozásokat. Mind a kettő országos és általános érdekü. Az első, a melyet már érdemben méltattunk, az egyértelmü, lelkes állásfoglalás az önálló vámterület mellett. A másik éles válasz a pozsonyi gazdakongresszus éles támadásaira, vagy más szóval: a merkantilizmus elfogadta az agrarizmusnak feléje dobott keztyüjét.

A szövetkezeti kérdésről, a melynek keretében a harczi harsonákat megfujták, vezérczikkünkben mondjuk el a háborusságtól függetlenül meggyőződésünket. Itt magára a háboruságra s annak veszedelmeire akarunk néhány szóval rámutatni.

Sándor Pál képviselő, a kongresszus elnöke fujta a harczi riadót. Válaszolt *Károlyi* Sándor grófnak, az agrárius tábor fővezérének, s önérzetesen élesen, igazán, de néhol kissé hevesen utasitotta vissza azokat a ráfogásokat, a melyekkel Károlyi Sándor a magyar kereskedelem ellen tört. Herostratesi cselekedetet végez az a magyar politikus, a ki a magyar kereskedelmet kompromitálja a külföld előtt, idehaza pedig veszedelmes és rosszindulatu izgatásokkal tör ellene. S nem is igaz, meg se közeliti az igazságot, a melyeket Károlyi Sándor a magyar kereskedőről mondott. Hogy tág a lelkiismerete, rossz az áruja, hamis a mértéke, hogy üzi a visszaélés minden nemét, a becsapást, az uzsorát.

Az igaztalanul megvádoltak felháborodása teljesen jogos. Helyes az is, hogy meghurczolt becsületüket önérzetesen védelmezik, sőt még az is jogos és helyén való, hogy a kereskedő-világ ugyanakkor rámutat az agrárizmus önzésére, pusztitásaira, veszedelmeire, ha erélyesen küzd a földuzsora ellen, a felekezeti harczok szitása, az izgatás és rombolás munkája ellen.

Eddig helyes és jogos a védekezés. De Sándor Pál tovább ment egy lépéssel. S ő is hibázott. Ha az egyik támadó tábor gonosz önzésében és lelkismeretlen izgatásaival odáig megy, hogy pusztitó hadjáratott indit egész osztályok ellen, ez minden esetre feljogositja a megtámadottat a legerélyesebb védekezésre, de még mindig nem arra a fenyegetésre, hogy a fölébresztett mobbal üszköt dobat a nagybirtok kastélyaira.

Mert mivé lesz az ország, ha a boldogulás és megélhetés két nagy forrása élet-halál harczra kél egymás ellen, sőt odáig mennek a harczi dühben, hogy esztelen fegyverekkel akarják egymást elpusztitani. Még a becsületes fegyverekkel vivott háboru is veszedelmet jelent. Két olyan fél áll szemben, harczra készen, akik közül egyiknek se szabad győzni, mert egyiknek se szabad elesni. Akár az egyik, akár a másik lenne a legyőzött, az ország és a nemzet hullana a porba.

Még akkor is, ha becsületes a harcz és tiszták a fegyverek. Pedig nem azok a valóságban.

S itt hiába keressük, hogy ki a nagyobbik vétkes, ki nyult először a tiltott fegyverekhez, a mérgezett végü nyilakhoz. Ily módon csak Nerot lehet megtalálni, a ki Rómát felgyujtotta, de Róma maga rómhalmaz marad.

Agráriusok, merkantilisták, iparosok, gyárosok csak akkép szervezkedhetnek, ha mindegyik szervezet magának alakul. Se egyik, se a másik ellen. Ha erős oszlopokban egymást támogatva, egymás mellett haladnak előre, a maguk javát szolgálják s az ország javát vivják ki. Ha szembeszállnak, megakasztják az egymás haladását s koldussá teszik az országot. . . .

Sándor Pál hadüzenő beszéde igy hangzik:

Tisztelt Kongresszus! Fogadják őszinte köszönetemet azon nagy megtiszteltetésért, a melyben személyemet részesitették.

Kutatva az Önök elhatározásának okait, csak egyetlen egy magyarázatát találom megválasztatásomnak: és ez az, hogy Önök el vannak határozva arra, hogy ezentul a kereskedelem érdekeit erélylyel, kitartással akarják megvédeni minden ellentétes áramlattal szemben és szakitani kivánnak végre az indolentiával, a nembánomsággal, talán jobban monda avval a lemondással, melyet gyengeségének tudata octroyalt a kereskedőre. Csakis a legvégső szükség érlelte meg bennünk azt az elhatározást, hogy magunk védjük meg azt, amit más ugy sem oltalmaz.

Ha az erőteljes, áldozatkész és önbizalommal szaturált kereskedők politikáját akarják követni és engemet, mint ennek az iránynak egyik szerény harczosát kivántak kitüntetni, ugy fokozott köszönettel tartozom azért, mert megerősit engemet abban a hitben, hogy eddig helyes uton jártam.

Jól tudom, hogy engemet barátaim a commercium militans egyik képviselőjének szeretnek tartanak és nem is tagadom, hogy az erőteljes szókimondó irány az én irányom, de ez távolról sem magyarázható oly értelemben, mintha én a kereskedelem részére előjogokat kivánnék és ezzel a közgazdasági factorok egyensulyát kivánnám bolygatni; én csak azért követelem a leghatározottabb küzdelmet, hogy férfiasan visszaverettessenek azok a támadások, melyek akár nyiltan, akár burkoltan kereskedelemellenes tendentiakat vallanak. — Az ezen tendentiák ellen való erélyes vedelem nemcsak indokolt, hanem szükseges is. A kereskedőt nemcsak anyagi érdekeiben támadták meg, hanem szándékaiban, jellemében is meggyanusitották, gyakran megalázták, csakhogy más érdekkörök czéljai és érdekei könnyebb megvalósitást lássanak. És nemcsak a kereskedelem jóléte pusztult el e tendentiák sulya alatt, hanem közgazdasági válságunk is részben ezekben a körülményekben leli magyarázatát.

A kereskedelem megrontására kieszelt jelszavak carriéret csináltak, mint p. o. »a közvetitő kereskedelem feleslegessége«, a »kinálat mesterséges fokozása vámmentes gabonabehozatallal«, a »kis ember szövetkezésének gazdasági előnye«, a »tőzsde a világ megrontója«, mind olyan frázis, mely a gyakorlati ellenérvek érdekében való propaganda lett volna a kereskedelem feladata, de az elmaradt és a frázis jutott uralomra, mi pedig most a fait accomplikkal szemben már a siker sokkal csekélyebb reményével küzdhetünk. A frázisokkal szövetkeznek most már azok a jelszavak is, melyek igazában csak politikai vagy reactionarius czélokat szolgálnak, gazdasági mezbe vannak öltöztetve, mintha céljok nem volna más, mint egyes gazdasági osztályok érdekeinek sikeresebb kivivása.

Kongresszusunk napirendjére e kérdések tömkelegéből csak a szövetkezeti kérdést tüztük. A többit elhagytuk, nem mert kisebb fontosságuak, hanem mert a rövid tartamu kongresszus hálásabb munkát fejt ki, ha egy kérdéssel behatóan foglalkozik, mintha felületesen végezne a kérdések seregével. A társadalom más terein azért egyenkint helyünkön leszünk, hogy sikra szálljunk jogosulatlan tendencziák ellen. Arra mindig feltétlenül számithatnak, hogy engem a küzdők sorában fognak találni, mig siker nem koronázta közhasznu hazafias müködésünket és a kereskedő osztály hazafiassága, tisztességtudása és közgazdasági nagy jelentősége el lesz ismerve.

És itt nem hagyhatok emlités nélkül egy beszédet, mely éppen a napokban hangzott el a pozsonyi gazdasági kongresszuson.

Gróf Károlyi Sándor, az agrárius tábor vezére, felhasználta ismét az alkalmat, hogy éppen azon kérdéssel, mely kongresszusunk napirendjére van tüzve, a szövetkezetek kérdésével foglalkozzék.

Ez a beszéd a legkérlelhetetlenebb kritikát provokálja. Ilyen hangon akkor sem beszéltek, mikor az agrár agitatio a legnagyobb hullámokat csapta. De ily hangon általában nem beszélt még magyar politikus, ki vezető szerepet visz és legkevésbbé oly államférfiu, ki magát szabadelvünek vallja.

A ki azt mondja, hogy a kereskedőknek pervers szokásaik vannak, aki azt mondja, hogy a magyar kereskedőnek rossz az áruja, rossz a mértéke, hogy üzi a visszaélés minden nemeit, a becsapást és uzsoráskodást, az Herostratesi tettet végez; mely a magyar kereskedelmet a külföldön compromittálja, de az egyuttal oly irányu izgatást és olyatén közéletünkbe be nem illő politikát folytat, melynek beláthatatlanok lehetnek s politikai és társadalmi következményei.

A ki pedig azt is mondja, hogy a magyarországi szatócsokat nem fogja kiirtani, mert arra képtelen — konczedálván evvel különben azt, hogy ez volna szive vágya — az nem látja a forrongást, mely körülötte folyik. Az megfeledkezik arról, hogy nem az a nép panasza, hogy nincs elég szövetkezeti bolt, hanem az, hogy nincs földje. Az megfeledkezik arról, hogy a nép nem a földhöz ragadt szegény falusi boltos krajczáros uzsoráját nyögi, hanem a földuszorát, mely teljes munkáját leköti és mely neki véres verejtéke daczára a mindennapi kenyeret sem adja meg.

És ha a gróf ur azt mondja, hogy a magyar nép nem a kereskedelem érdekében van a világon, hát nagy igazat mond. A magyar nép most tényleg olyan, mintha csak az agrárius urak kedveért volna a világon, de azt hiszem hamar elmegy a népnek a kedve attól, hogy a járszalagon megmaradjon.

A szövetkezet is csak ilyen járszalag. Egyelőre még hagyján a dolog, mig meg nem érik a gyümölcs. De majd ha a theoria ferdesége eltörli a felesleges szövetkezetek nagy számát, ha majd a korlátlan felelősség alapján a kis ember egész legiója fog vármegyeszerte elpusztulni, majd akkor jön a nagy leszámolás az ország szine előtt.

Mert nálunk nem fejlesztik, hanem kompromittálják a szövetkezeti eszmét, melynek magva különben egészséges hajtásra volna alkalmas. Teremtik őket politikai és társadalmi czélból és fentarthatásuk érdekében kijátszák a törvényt és igénybe vesznek jogosulatlan befolyásokat. Az ilyen czélok meghamisitják a szövetkezés igaz előnyeit és méhükben rejlik a szövetkezetek jövő nagy katasztrófáját.

Az ilyen beszédekben rejlő tendentiák ellen egész valónkkal és teljes erőnkkel fogunk küzdeni.

Küzdelmünk azonban meddő marad, ha nem áll hátunk mögött az egész magyar kereskedelem, erősen szervezve egységes nézettel, bátran elhatározva együttes küzdelemre az egész vonalon. Ily szervezet nélkül a mi harczunk csak guerilla-harcz marad, csatározás itt is, ott is, mely már kezdettől fogva teljesen reménytelen. E congresszus főfeladata lesz, hogy ilyen szervezet végre megteremtessék, én arra kérem önöket, hogy teljes odaadással és lelkesedéssel teremtsék meg e szervezetet és álljanak egyenként és összeségükben e szervezet szolgálatába, nem azért, hogy mint támadók harczoljanak más gazdasági körök jogos érdekei ellen, hanem azért, hogy mint üldözöttek védjék igazukat, kenyerüket, tüzhelyüket.

Az Önök küzdelmét általános sympathia fogja kisérni, mert az ugynevezett agrár-irány — mely jelszó össze nem tévesztendő az igaz hazafias földmivelési érdekkel, nem is birja és nem birhatja a közvélemény elismerését.

Tudatára kezdenek már ébredni annak, hogy az egész agrárizmus hamis jelszó, egy Németországból importált dugáru és nem más mint az ujjá ébredő feudalizmus előörse és hirnöke.

És ily körülmények között végtelenül elszomoritó, hogy olykor még kereskedők is restelik kereskedői mivoltukat, hogy a kereskedők valami érthetetlen diplomatikus félelemből nem merik érdekeiket megvédeni, nem mernek azzal a hatalommal élni, mely kezökben megmaradt. Valóban sajnálatos dolog, hogy kereskedőink nem is próbálták eddigelé befolyásukat a politika terén érvényesiteni, mikor pedig nyilvánvaló, hogy nálunk mindent a politikai arenában kimutatott erő alapján lehet legsikeresebben, legsimábban elérni

---

rálynője. De nincs kétség benne, hogy a belgák királya még szegényebben él, mint amilyen szegény volt a királyné halála.

*

Uralkodók féltékenyen leplezik rendszerint indulataikat és indulataik kitöréseit. Nem viszik vásárra, nem teszik ki közszemlére családi visszavonásaikat és zenebonájukat. Ugy fogják föl a dolgot, hogy az ilyen dolgok árthatnak a korona fényének. Mik mennek végbe a királyok termeiben, ha a fejedelmi sarjak együtt vannak? Hogyan nyilvánul a harag, vagy gyülölet, melyet egymás iránt táplálnak, arról a kiváncsi világ vajmi ritkán tud meg valamit. Hétszeres zár őrzi a királyi termek titkait. Az ablakok csukvák, a redőnyök lebocsátvák. Akármilyen zaj van belül, kivül nagy a csend.

De szivesen tüntetik föl magukat az uralkodók nyájasaknak, lágyszivüeknek, akik fogékonyak az engesztelés és a béke elemei iránt.

Első pillanatra tehát ugy tünik föl, mintha nagyot vétett volna Stefánia, hogy apjának haragja ily elementaris módon nyilvánult meg, mikor leányát meglátta. S haragját nem tudta, nem akarta fékezni a holt királyné láttára sem.

Pedig mi volt Stefánia büne? . . . Az, hogy asszony volt a szó igazi értelmében. Asszony volt, aki fejedelmi jelvényeknél, bibornál, rangnál egy kicsiny kis boldogságot többre becsült.

S noha királyleány s egy trónörökösnek özvegye volt: vajjon nem volt-e joga a földi boldogságra? . . .

Ki az, aki tagadni merné, hogy magas kötelességeket teljesitett, mikor trónörökösné volt? Fejedelmi asszony volt azon a magas, szinte szédítő piedestálon. Rajongás és szeretet tárgya a népeknek különösen pedig a magyar népnek. Minden pillanatban tisztában volt magas hivatásával és kötelességtudóan állt meg helyén.

Reménynyel, a jövőbe vetett hittel s kötelmeinek erős tudatában jelent meg népünk között. Ki ne emlékeznék még arra a mosolygó, szőke, csodálatosan szép tüneményre, mikor a trónörökös oldalán először vonult be a fővárosba? A szivek hirtelen, mintegy varázsütésre nyiltak meg előtte s ő hóditóan, bájosan, fenkölten vonult végig az ujjongó néptömegen.

Reményei gyorsan és hirtelen semmivé váltak. A remélt boldogságnak egy világraszóló tragikus esemény vetett véget. Mosolyát ajkáról, arczáról letörölte az a tragikus esemény. Ki tudja megszámlálni a könyeket, a melyek arczát mosták? A fájdalmat, mely szivét tépte. Királyok és fejedelmi asszonyok a fájdalmukat is kénytelenek elnyomni. Könyeik titokban omolnak; szenvedéseiket nem viszik nyilvánosságra. De azért tud róla a világ, mily mély fájdalommal gyászolta Stefánia a férjét s mily fejedelmileg viselte a fájdalmat.

És sokáig gyászolt, sokáig szenvedett. Reményei mind eloszlottak, rómba dőltek. A mit az élettől várt, az mind be volt zárva egy koporsóba. Ő cserébe mind ezekért elfogadta a fájdalmat.

Azután szivét meglepte egy uj tavasz. A reménynek uj virága kezdett fakadozni előtte. Hisz szive oly fiatal volt még és az élet annyi mindent megtagadott tőle! Csoda-e, ha a reménynek uj rügyfakadásakor az a vágy lepte meg, hogy az élet, különösen egy asszony élete mégsem arra való, hogy a buban-gyászban örök életre eltemetkezzék?

S annyi csalódás, fájdalom és gyász után nem volt-e joga kivánni, hogy a boldogságra való törekvést megengedjék neki? Minden morál itélőszéke (még a fejedelmi is) megadja neki a fölmentvényt. Nem kivánt többé pompázni a biborban; nem a korona ragyogásában. Le akart szállni a magasból abban a vidám reményben, hogy ott alant talán több boldogság tanyázik, mint a mennyit talált odafönn. Ennyi fájdalom és csalódás után erre az emberi reményre valóban joga volt.

S letette egymásután a fejedelmi emblémákat a gyászfátyollal együtt. Ott hagyta a magasságot, a hol hideg szélvész érte utol és alászállt a boldogság országába. Hitvese lett annak, a kit szeretett és soha sem jutott eszébe azt mondani, hogy szerelméért áldozatot hozott.

Ez nagy harmonia egy asszonyi lélekben és egyszersmind szép összhang is, a mely megható és szivhez szól.

És éppen ez az, a mit a belgák királya oly bünül ró fel neki, hogy haragja és gyülölete még akkor sem enyhül, a mikor ott látja leányát könybe borulva térdelni anyja koporsója előtt. A belgák királya nem tudja megbocsátani leányának, hogy boldogságra törekedett és boldoggá is lett. A népek természetesnek találták; a mi királyunk nem tart már haragot. De az apa a gyülölet álláspontjára helyezkedik és még a halál tüneménye sem tudta engesztelő érzéssel eltölteni.

*

Lónyay grófnő fájdalmát, melyet Lipót király okozott neki (a ki király akart lenni akkor is, mikor apának kellett volna lennie), bizonyára enyhiti az a nagy rokonszenv, melyet a népek tanusitanak iránta. S nagy vigasztaló körülmény bizonyára az is, hogy az elsők, a kik a rokonszenv kitöréseivel elárasztották, *magyarok voltak*. Mikor Spaaban elterjedt a jelenet hire és gr. Lónyayné a kastélyból a „Bellevue" szállodába hajtatott, a magyarok megösmertek, kocsiját körülvették és lelkes éljenzésbe törtek ki. Lónyayné még mindig könyes szemekkel hajolt ki kocsijából, föllebbentette fátyolát és megköszönte az üdvözlést:

— Köszönöm, kedves honfitársaim!

A lovagias magyarok itt is bebizonyitották, hogy a kit egyszer a magyar megszeret, azt mindig szivébe zárja. Ugy volt akkor is, a mikor első reményeinek rügyfakadása idején a magyarok közt először megjelent. Már akkor látta, hogy ez a nép tud szeretni és lelkesedni. Már akkor is megihlette ennek a népnek nagysága és lovagiassága. Most, mérhetlen fájdalmai közepette, mikor attól várt szeretetet és engesztelést, a kitől legtöbb joga volt azt várni, megint a magyarok szeretetének kitörése zajongta körül. S ez az első vigasztalás bizonyára jól esett szivének, a mely annyi fájdalom és szenvedés befogadására képes volt.

A HALÁL DIADALA.

REGÉNY. 15

Irta: GABRIELE D'ANNUNZIO

Azután, — mintha nem is a fiához, hanem maga-magához beszélne — folytatta:

— Miért szegény ő? itthagyta a fájdalmakat, a csapásokat és a bubánatot, mi pedig itt maradtunk a nyomorban.

A fiára nézett. A szemeik találkoztak és ránevetett; de olyan gyönge és fájdalmas nevetés volt ez, hogy egy arczvonása se lett kellemes.

Olyan volt ez a mosoly, mint egy gyönge fátyol, amely évek alatt bevésődött gyászt és szomoruságot akar eltakarni. És ez a gyönge szomoru mosoly hirtelen megvilágitotta a fiu előtt az egész helyzetet; meglátta, az anyja arczán azt a végtelen szomoruságot, mely ennek az asszonynak az egész lényét betöltötte és a szörnyü tragédiákat, amelyek ebben a házban lejátszódtak.

Valami nagy, odaadó gyöngédség töltötte el a lelkét. Az anyja, az ő vig, kedves anyja nem birt már mosolyogni. Csakis igy fájdalmasan és tele lemondó bánattal.

Az anyja, az ő anyja napról napra sáppadtabb és betegebb lesz és mindjobban közeledik a sirhoz. És ő nem érzett semmi részvétet és semmi vonzalmat iránta, mikor szegény asszony panaszkodott a férjére; sőt egoizmusból még dühös is volt, hogy ezek a panaszok rossz hatással vannak az ő beteg idegeire.

— Oh anyám, mondta és megölelte az öreg asszonynak az ősz fejét. Oh anyám!

— György, ugyan mi bajod? Fiam, mi bajod? kérdezte ijedten az anyja, a ki könyek közt látta a fiát.

Ah ez volt az egyetlen hang, a mely elérzékenyitette őt és a mely a lelkéig hatott. Ez volt az a hang, a melyért fájdalmas pillanataiban és a nehéz szenvedései között sóhajtozott. És megint felfedezte az anyjában azokat a szépségeket és gyöngédségeket, a melyért kis fiu korában ugy imádta.

— Oh anyám . . . anyám . . .

Zokogva ölelte át és könyezve szoritotta a melléhez. És csókolgatta a szemét, a nyakát és a homlokát.

— Szegény mama!

Letérdelt az anyja előtt és sokáig nézte a szemét, mintha hosszu idő óta most látta volna először és a sirástól fuldokló hangon kérdezte?

— Sok szomoruságot okoztam neked?

Az asszony lehajolt hozzá. Megcsókolta a fejét és letörölte a könyeket az arczáról.

— Nem, nem György; te ne szenvedj és ne szomoritsd magad . . . az Isten távol tártott ettől a háztól. Mióta születtél, folyton és szünet nélkül azon fáradtam, hogy a borut, gondot távol tartsam tőled. És épp most . . . egyszer nem birtam hallgatni és eltagadni a csunya és kellemetlen valót. Hallgatnom kellett volna és vig arczot vágni, hogy te ne láss meg semmit. Bocsáss meg kis Györgyöm. Nem tudtam, hogy neked ekkora fájdalmat okoztam. Ne sirj György és bocsáss meg . . . nem tudlak szomorunak látni.

Olyan kétségbeesetten és szivből beszélt, hogy György nagyon megsajnálta:

— Látod, szólt az anyjának, már nem sirok.

A térdére fektette a fejét és perczekig érezte az anyjának a fehér, puha kezeit a hajszálai között: itt egészen megnyugodott. Perczről-perczre még felzokogott, de azután kedves, gyermekkori emlékek huzódtak keresztül a gondolatain ismeretlen vágyakozások és érzések alakjában. És megint látta a sötétben Hippolyta képét. A haját és a nyakát és hosszasan, nagyot sóhajtott.

Az anyja megkérdezte:

— Mekkora sóhaj?!

És, ahogy Hippolyta képe megint közéjük tolakodott, György előtt megint idegen lett az anyja. Mit tehet ő érte? Megmentse? Megint helyreállitsa a békét? Egészséget adjon neki? Vagy boldogságot? . . . Az anyja többé nem adhatott már menedéket neki, mint gyerekkorában, a régi, régi esztendőkben. Az anyja már nem értette őt, nem birta meggyógyitani se megvigasztalni. Nagyon különböző volt az ő életők és távol állott egymástól az ő lelkük és az érzéseik.

György felállt, megcsókolta az édes anyjának a száját, azután kiment a szobájába és kihajolt az erkélyen.

A Májella az alkonyatban rózsás szinben tündöklött. Lágy körvonalaival különösen nagynak tünt föl, a ráboruló kék égboltozat alatt. A légben röpködő fecskék siketitő zaja zavarólag hatott rá. Hánykolódott ágyában. Miközben hanyat feküdt, igy gondolkozott:

— Tehát élek. Lélegzem. Mi az én életem tartalma? s minő erő akarata folytán, minő törvények hatalmára jött létre életem? Nem vagyok ura magamnak. Menekülök saját magamtól. Az érzés, melyet létezésem okoz, hasonlit az olyan ember érzetéhez, a

A másik momentum, mely lankasztólag hat közgazdaságunkra és igy a kereskedelemre is, az Ausztriához való viszonyunk bizonytalansága, vagy ha ugy tetszik az a bizonyosság, hogy Ausztriával való szövetségünk, közgazdasági fejlődésünk szabadságát sok tekintetben megbénitja. A bizonytalanság remélhetőleg véget ér ma-holnap. A kormányok közötti tárgyalások befejeződnek és most már a közvélemény és a parlamentnek alkalma lesz az előterjesztendő javaslatokat birálat tárgyává tenni. Teljes elismeréssel kell adóznunk a magyar miniszterelnök urnak, azért a fáradhatatlan munkásságért, melyet a kiegyezési tárgyalások során kifejtett. Épp e hosszura nyuló tárgyalások mutatják, mily nehezen forrasztható össze a két államnak anyagi érdeke. De nekünk tudatában kell lenni annak, hogy ellentétes érdekek kiegyezése áldozatot követel mindkét oldalról. Mekkorák ez áldozatok, egyenlők-e mindkét részről és arányban állanak-e ezen kétségbevonhatlan előnyökkel, melyeket a kiegyezés nyujt ezek lesznek a kritika próbakövei.

Magyarország mezőgazdaságának feltétlen megvédése, ez kétségkivül egyik legfőbb czélja a kiegyezésnek. De e mellett nem szabad szem elől téveszteni, hogy nem maradhatunk örökké tisztán agrár állam. A culturának fokozatos szükségleteit csak ugy fogjuk kielégithetni, ha iparunkat fejlesztjük. Ezt az érdeket nem áldozhatjuk fel semmi áron sem Ausztriának és ha concedálnom kell is, miszerint ezen érdek teljes kielégitése csak önálló vámterület mellett nyerhet, mégis a kiegyezési feltételek mineműségétől függ azon kérdés, hogy teljesen reménytelen-e ama munka, melyet hazai iparunk fejlesztésére forditunk, avagy van-e mégis mód arra, hogy hazai iparunkat a vámterület közössége mellett is — ha nem is rohamosan — de lassan lépve fokozatosan fejleszszük.

Van még egy harmadik oka is a gazdasági pangásnak, ez a vállalkozási kedv teljes hiánya. A nagy tőkék a pénzintézeteknél hevernek kihasználatlanul és sehol semerre a vállalkozási kedvnek legkisebb nyoma.

Ez elszomoritó tény, pedig távolról sincsenek meg a vállalkozási kedv hiányának oly nagy arányu okozói, mint a mekkora a pangás maga. Az aggodalomnak, a tartózkodásnak ekkora mérve sehogy sincs indokolva. Ezt én bátran hirdethetem erről a székről, a melyre az Önök bizalma helyezett és ha az én szavam erről a helyről a tőkék rejtekhelyéig elhallatszik, ha az csak némileg járul hozzá a teljes apathiának felrázásához, akkor Önökkel egyetemben nagy és hasznos munkát végeztem.

Bizzunk abban, hogy az idei bő termés, melylyel a Mindenható megáldotta hazánkat, ehhez hatalmas lökést fog adni.

Abban a meggyőződésben, hogy az indolens és szolgalelkü kereskedelem napjai elmultak és elkövetkezett az önérzetes és a maga igazaiért sikra szállni kész kereskedelem kora: a Sopronban összegyült IV. kereskedelmi congressust megnyitom.

II. nap.

Sopron, szept. 22.

A kongresszus ma folytatta és be is fejezte működését. A mai folytatólagos tárgyaláson a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyával foglalkoztak és határozati javaslatot fogadtak el az élelmi szerek hamisitása tárgyában, továbbá a vasárnapi munkaszünet reviziója és végül a pénzintézetek reformja czéljából.

A mai ülést lankadatlan érdeklődés mellett reggel 9 órakor nyitotta meg *Sándor* Pál elnök.

Beck Géza hosszabb beszéd kapcsán határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint a kongresszus kivánatosnak tartja a *kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak külön törvényben való rendezését*, meg a kereskedelmi és ipartörvény revizióját.

Rottenberg Jenő, a Magántisztviselők Országos Szövetségének kiküldöttje azt kivánta, hogy erősebb és szigorubb pontozatok foglaltassanak a határozati javaslatba, különösen kiemelvén, hogy ez a törvénytervezet, a mely két év előtt a közönség elé került, megfelelt e kivánalmoknak.

Kovács Ernő és *Lövenstein* hozzászólása után *Zerkovitz* Emil ho zájárult az előadó határozati javaslatához, de különösen is kiemelve, hogy mellőzendőnek tartja azokat a feltételeket, amelyeknek megvalósitásától tenné függővé a kongresszus a határozati javaslat elfogadását.

A kongresszus ezután tulnyomó többséggel *elfogadta* Beck Géza határozati javaslatát, amely még kimondja azt is, hogy a kongresszus a kereskedelmi alkalmazottaknak a rokkantság esetére való kötelező biztositása tárgyában megerősiti azt a határozatot, amelyet a második szegedi országos kongresszus elfogadott és megsürgeti az *általános kötelező nyugdijbiztositást*.

A napirend második pontjául dr. *Messinger* Simon előadta Mauthner Adolf inditványát az *élelmezési szerek hamisitása* tárgyában. A határozati javaslat az élelmezési szerek meghamisitásának meggátlása tárgyában több szigoru kivánalmat sorol fel, de egyben mellőzni kivánja azokat az indokolatlan és zaklató eljárásokat, a melyeket az illetőknek az illetékes hatóságok tulkapásai folytán elszenvedniök kell. Többek hozzászólása után Mauthner határozati javaslatát *elfogadta* a kongresszus.

Ezután dr. *Messinger* a *vasárnapi munkaszünet* reviziójára vonatkozólag kidolgozott határozati javaslatát terjesztette elö. E határozati javaslatban dr. Messinger azt kivánja, hogy a vasárnapi munkaszünet terén tapasztalt sérelmek orvoslása érdekében az 1891. évi XIII. t. cz. megfelelő és gyökeres revizióját megtörténjék. Továbbá kivánja, hogy az összes érdekelt körök meghallgatása után azokat a kivételeket, a melyeket a csemege, füszer és hentes üzletekre vonatkozólag a vasárnap délutáni eladásokra nézve tettek, (hogy t. i. ezek délután 6—9 között árulhatnak) megszüntettessenek és teljes munkaszünet legyen, továbbá pedig a vasárnapi munkaszünet a dohánygyártmányokra is kiterjesztessék.

Miután az inditványozó határozati javaslatába még azt is bevette, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet elve érvényesittessék, a határozati javaslat élénk vitára adott kilátást.

A vitára számosan jelentkeztek, azonban tekintettel az előrehaladott időre, az elnök már egy felszólalás után a vitát bezárta s igy a *tulnyomó többség elfogadta dr. Messinger Simon javaslatát* ama pontnak törlésével, mely azt kivanta, hogy a vasárnapi munkaszünet elve érvényre emeltessék. Ezen pont törlése nagy izgatottságra adott okot, miután a budapesti tagok és sok vidéki tag a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglalt állást, de sok tag már reggel elutazott és ezért a teljes vasárnapi munkaszünetre vonatkozó pontot törölték.

Az utolsó pont dr. *Berényi* Pál határozati javaslata volt, mely a vidéki pénzintézetek reformjára vonatkozott.

A terjedelmesen indokolt előadói javaslatot a kongresszus egyhangulag elfogadta.

A szokásos köszönetnyilvánitások után és miután *Sándor* Pálnak a kongresszus tapintatos vezetéséért köszönetüket fejezték ki, a kongresszus véget ért.

A kongresszusi tagok nagy része már ma délután elutazott, egy kis része azonban a városnak és ipartelepeinek megtekintése végett még itt maradt.

*

A soproni kereskedők kongresszusával kapcsolatban tartotta a *kereskedő társulatok országos szövetsége* alakuló gyülését. Az előadói javaslatot *Fürst* Bertalan terjesztette elő, beszámolván az előkészitő bizottság működéséről. Az alakuló gyülés egyhangu lelkesedéssel fogadta Fürst előterjesztését és kimondotta a megalakulást. Egyszersmind egy bizottságot küldött ki, mely az alapszabályok jóváhagyásáig a szövetség ügyeit intézi.

Kossuth testéről.

Európai hirü tudósunk, dr. *Török* Aurél egyetemi tanár, nagyérdeks megjegyzéseket füzött ahhoz az orvosi dokumentumhoz, a melyben Kossuth testi méreteit halála alkalmával följegyezték s a melynek egyetlen autentikus példányát eredeti formájában lapunk vasárnapi számában közöltük. A kiváló anthropologusnak e figyelemreméltó magyarázatait itt adjuk:

Tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjának tegnapi számában dr. Basso-Arnoux-tól közzétett, Kossuth test-alakjára vonatkozó adatokhoz hamarosan én néhány megjegyzést füzhessek.

Emez adatokból is kiderül, hogy Kossuth a magastermetü emberek közé tartozott. De minthogy Kossuth termete a 92-ik életévében bekövetkezett elhalálozása alkalmával határoztatott meg és pedig 170 czentiméternyinek találtatott, egészen bizvást lehet állitani, hogy élete derekán Kossuth még hosszabb termettel birt. Ugyanis az idevágó vizsgálatokból tudjuk, hogy az ember termete a teljes felnőttség beállta után már az ötvenes életévekben kezd többé-kevésbbé hanyatlani; a mely hanyatlás a nyolczvanas-kilenczvenes életévekben átlag 4—6 czentiméterrel szállithatja le az eredeti teljes termet nagyságát. Emez adatokból folyólag, egészen határozottan lehet állitani, hogy erőteljes férfi korában Kossuth 170 czm.-nél magasabb, valószinüleg legalább is 173-nyi termettel birt. Egy ily termet határozottan a nagyok közé tartozik.

A közzétett mérések szerint Kossuth feje hosszu és széles volt. A fejhossz ugyanis 199 milliméternyinek, a fejszélesség pedig 160 mm.-nyinek találtatott; mindkét méretnagyság a nagy méretek csoportjába tartozik, a mely a hosszuságra nézve 187—205 mm.-ig, a szélességre nézve 153—169 mm.-ig terjed.

Igen nevezetes, hogy Kossuth arcza még aggkorában történt elhalálozásakor is 150 mm.-nyinek találtatott. Kossuth arcza azonban élete fiatal és a teljes felnőttség korában sokkal hosszabb volt. Ha előveszem Kossuthnak még a szabadságharcz előtti, valamint közvetlenül a szabadságharcz utáni évekből való arczképeit és ezeket a későbbi időkből való arczképeivel egybevetem, legott feltünik a nagy különbség, a mely az arcz megrövidülésére vezérli a figyelmet. Az arcznak a hajlott életkorban beálló megrövidülését a fogazat elhasználására s az állcsontok fogmedri részeinek sorvadására, felszivódására vezethetjük vissza. Kossuth arczának eme későbbi megrövidülésével együtt jár még az a sajátszerü jelenség is, hogy Kossuthnak hajlott életkorából való arczképein az agykoponya sokkal szélesebbnek mutatkozik, mint fiatal korabeli arczképein; pedig Kossuthnak hatalmas, széles és magas homloka már fiatal éveiben is hirdette a szellemi nagyságot. Hogy ez Kossuth fiatal éveiből való arczképein nem tesz oly nagy benyomást mint a későbbi, nevezetesen a hajlott életkorbeli arczképein, onnét van: hogy amazokban a hatalmas agykoponya alakja a hosszukás arczczal egyetemben, egy szépen görbülő tojásdad összalakká olvad egybe; és igy a homlok szélességét az arcz hosszusága mérsékli. Ellenben az utóbbiakon az arcz megrövidülése mintegy fokozólag hat az agykoponya szélességének a benyomására s mi ez utóbbi arczképeken egy szélesebb összalakot látunk.

De ha figyelmesebben vetjük egybe a kétféle életkorbeli arczképeket, rájövünk, hogy Kossuth agykoponyája a későbbi életkorban nemcsak viszonylagosan, hanem abszolute is gyarapodott. Ismeretes, hogy élénk szellemü munkálkodásban élő férfiak koponyája még teljes felnőttség utáni korban is növekszik és pedig nem ritkán a hajlott életkorig. Az ily kimagasló szellemü férfiak ennek következtében hovatovább mind nagyobb kalapokra szorulnak. Ismeretes, hogy a nagy Napoleon, mikor nemzete és mondhatni Európa sorsát kezébe vette, minduntalan nagyobb és nagyobb kalapokat viselt; a német vaskancellárról, Bismarckról is ismeretes, hogy fokozatosan nagyobb kalapokat hordott. Ha megvolnának Kossuth kalapjai életének különböző korszakaiból, bizonyára itt is ilyesféle észletet lehetne tenni.

De a koponya nagysága a felnőttség utáni életkorban csak ugy gyarapodhatik, ha e korban is a koponyacsontok varrásai nyitva maradnak. Tapasztalatok tanitják, hogy mig a szellemileg gyengén megáldott emberek koponyacsontjai a felnőttség utáni korban nemsokára egyes helyeken már összeforradnak (nem ritka, hogy vad népeknél a koponyavarrások már az ivarérettség beállta után nem sok idő elteltével egybeforradni kezdenek); addig az isteni szikrából élesztett lángelmék koponyáján a varrások, néha — az ismeretes röpkeszóllammal élve — még az emberi életkor legszélső határáig is nyitva maradnak. Igy nevezetesen feltünt, hogy az élete nyolczvanas éveiben elhalálozott nagy bölcsésznek, Kantnak, a nem nagyon régen kiásott koponyáján a varrások még mind nyitva találtattak. — Nem valószinütlen, hogy ha netalán valamikor valamely szakbeli utódomnak az a kiváló szerencsés alkalma fog kinálkozni, hogy e halhatlan nagy férfiunknak, Kossuthnak testereklyéit kegyeletteljesen kezébe veheti, ő is Kossuth koponyáján a csontvarrásokat még nyiltaknak fogja találni.

Budapesten, 1902. ősz elején 21-én.

Dr. Török Aurél,
az embertan tanára.

EGYHÁZAK.

Lelkész választások. Az *egri* ref. egyház meghivás utján *Nagy* Béla tisza-nánasi segédlelkészt, a *pomlényi Kirvács* László nagy-pisaniczoi lelkészt, a *mihályi* pedig *Tóth* István egri helyettes lelkészt választotta meg rendes lelkészévül.

Zarándoklat Rómába. A *kalocsai* fő-egyházmegyei zarándoklat, mint értesülünk, október 7-iken délelőtt 7 órakor indul Szabadkáról Rómába. *Rampolla* biboros már értesitette *Császka* György kalocsai érseket, hogy a pápa okt. 13-án fogadja a zarándokokat. Az érsek a zarándoklat technikai rendezésével dr. *Stéécz* György apát, apatini plebánost, dr. *Amon* Pál kalocsai theológiai tanárt és *Essert* János zentai káplánt bizta meg. A zarándoklatban más egyházmegyebeliek is részt vehetnek. Jelentkezési határidő szeptember 25-ike.

Plébánosok kinevezése. A *korpácsi* plebániára, mint értesülünk, gróf *Széchényi* János patrónus *Klafszky* Henrik kecskédi esperes-plebánost prezentálta. Az igy megüresedett *kecskédi* plebániára pedig a megyés püspök dr. *Kokas* János tatai segédlelkészt nevezte ki adminisztrátornok.

Uj plebánia. *Dessewffy* Sándor csanádi püspök a *gattajai* filialist önálló plebániává emelte s annak eddigi kurátusát *Bogovics* Ferenczet plebánossá nevezte ki.

Egy apát szélfoglalója. *Rosos* István az uj *murakereszturi* apát, mint tudósitónk jelenti, a napokban foglalta el uj otthonát. Az apát-plebánost székhelyére való bevonulása alkalmával Szemző Gyula közjegyző üdvözölte. *Rosos* István megható szavakkal mondott köszönetet a szeretetteljes fogadásért és kijelenté, hogy uj állásában nemes szivü elődjét, az egyházmegye papságának példányképét fogja követni. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy *Torkos* Pál siofoki és *Erdőssy* Károly soproni uj plebánosok, a veszprémi megyés püspöktől törvényes beruházást nyertek.

Események

egy koronás hajlott körül.

Gróf *Lónyay* Stefánia *Spaaba* utazott az édes anyja ravatalához, hogy egy utolsó pillantással bucsuzzék a halottól, a kit évek óta nem volt szabad látnia.

Spaaban, a koporsó előtt izgalmas családi jelenet játszódott le a grófné és apja Lipót király között. A király még a halottas szobában sem bocsájtott meg leányának, rászólt és *Stefánia* herczegasszony kénytelen volt a szobát elhagyni.

A kinos jelenetről, a mely természetesen óriási szenzációt kelt, lapunk tárcza-rovatában szólunk. E helyütt közöljük a táviratokat, a melyek a belga fővárosból érkeztek.

Brüsszel, szeptember 22.

Henriette királyné halottas szobájában rendkivül kinos jelenet folyt le. A király Luchonból való megerkezése után bement a halottas szobába, hogy elhunyt feleségét még egyszer lássa. A mint belépett a szobába, ott találta lányát, *Lónyay* grófnét, a ki anyjának holtteste mellett térdepelve imádkozott. *Lipót* király rendkivül izgatott lett, a mikor a grófnét meglátta a *kezével intett neki* hogy *távozzék a szobából*. Lónyay grófné, a kinek arcza erre az intésre elváltozott, azonnal *fölemelkedett* a halottas ágy mellől és *Klementina* herczegnővel együtt *hangosan zokogva távozott*. A grófné néhány percz mulva elutazott Brüsszelbe, a hol gyorsan elterjedt a Spaaban végbement jelenetnek a hire. A lakosságot rendkivül fölizgatta ez a hir és a grófnét megérkezésekor sokan zajosan üdvözölték; a grófné kocsijából azt felelte nekik:

— Ezer köszönet, kedves honfitársaim!

A pályaudvaron ismétlődött a zajos tüntetés. A király még leányának távozása után is nagyon izgatott volt és folytonosan azt kiáltotta:

— Nem akarom őket (Stefániát és Lujzát) látni, már mondtam, hogy nem ismerem őket!

A *Matin* brüsszeli jelentése szerint *Lónyay* grófné a *Bellevue*-szállóban vett lakást. A mikor *Lipót* király a kastélyba érkezett, magához hivatta *Klementina* herczegnőt és fölszólitotta, hogy beszéljen nővérével, *Lónyay* grófnéval, a ki abban a pillanatban az apáczák kápolnájában volt s mondja meg neki, hogy atyjának határozott kivánsága, hogy rögtön hagyja el a Spaa-t. *Klementina* herczegnő rögtön fölkereste nővérét és átadta neki atyjának üzenetét. A két testvér együtt ment át a kastély parkján s *Klementina* herczegnő egész a kocsijáig kisérte Lónyayné grófnét, a ki visszatért a Bellevue-szállóba. A szállóból hetedfél órakor a pályaudvarra hajtatott, hogy Brüsszelbe utazzék. Több *magyar ember* megismerte a grófnét és igy üdvözölték.

— Éljen Lónyayné grófné!

A grófné föllebbentette fátyolát és hangosan zokogva igy szólott:

— *Merci mes chers compatriotes.* (Köszönöm kedves honfitársaim).

Ezt az inczidenst Brüsszelben sokféleképpen kommentálják. Arról, hogy *Lujza* kóburgi herczegné Spaaba utazzék, szó sem lehet.

*

Hivatalos oldalról egészen más világitásban rajzolják meg *Stefánia* főherczegnő spaai tartózkodását.

E hirek szerint *Lipót* király kibékült a leányával. A király délután négy órakor Spaaba érkezett. Mindkét leányát homlokon csókolta s aztán bement a neje ravatalához, a hol csendesen imádkozott.

*

A halott királynét különben ma délután eltemették. Azt akarta ugyan, hogy Spaaban temessék el, a hol legszivesebben tartózkodott, de királyi férje nem teljesitette ezt az utolsó akaratát. *Laekenbe* vitték s a királyi sirboltban helyezték örök nyugalomra. Ott pihen immár *Henriette* királyné egyetlen fia mellett, a kinek korai és váratlan halála volt az első csapás, amelylyel a sors sujtotta és a melyet aztán a csalódások és szerencsétlenségek egész sora követett.

A temetésről következő távirati tudósitásokat kaptuk:

Spaa, szept. 22.

Henriette királyné temetése óriási néptömeg részvétele mellett ünnepiesen folyt le. Az uton, a melyen a menet elvonult, katonaság és a város összes egyesületei állottak sorfalat. A halottas kocsit egészen elboritották a koszoruk. A király *Albert* herczeg karjára támaszkodva gyalog ment a halottas kocsi után. Mögötte mentek a miniszterek, a tábornokok, a hatóságok és számos notabilitás. A beszentelést, a melynél *Klementina* herczegnő is jelen volt, ki kocsin ment a templomba, *Rutten* lüttichi püspök végezte.

Spaa, szept. 22.

Henriette királyné holttestének ünnepies beszentelése után istentisztelet volt, a mire a gyászmenet elindult a pályaudvar felé. 1 óra 55 perckor indult el a vonat, mely a királyné holttestét *Laekenbe* vitte. *Lipót* király, *Albert* herczeg, *Klementina* herczegnő, a miniszterek és a tábornoki kar ugyane vonaton foglaltak helyet.

Brüsszel, szept. 22.

A hivatalos dispozicziók szerint a királyné holttesteé délután 3 óra 40 perczkor fog a laekeni pályaudvarra érkezni és onnan azonnal a templomba szállitják, ahol a beszentelés lesz. Azután a közönséget bebocsátják a templomba. A halottat királyi sirboltba temetik el. Holnap a mecheln érsek a *laekeni* templomban ünnepies gyászistentiszteletet celebrál. Csütörtökön *Brüsszelben* a *St. Gudalla* alapitványi templomban ünnepies gyászistentiszteletet lesz, a melyen jelen lesznek a király és a királyi család tagjai.

Brüsszel, szept. 22.

Óriási néptömeg vonult *Laekenbe*, hogy jelen legyen a királyné holttestének megérkezésénél. A laekeni pályaudvar és a szomszédos utczák egyszerü gyászdiszt mutatnak. A brüsszeli templomok gazdag gyászdiszt öltöttek. Három órakor megkondultak a brüsszeli és a külvárosi templomok harangjai.

Laeken, szept. 22.

Henriette királyné temetése ma délután a lakosság rendkivül nagy részvéte mellett ment végbe. A tömeg odaözönlése oly nagy volt, hogy a katonaság, mely a pályaudvar és a templom előtt sorfalat állott, csak nehezen tudta fenntartani a rendet. A holttestet hozó vonat 3 óra 40 perczkor érkezett a pályaudvarra. A mozdonyon a gyászfátyollal bevont belga zászló volt. Ágyudörgés hirdette a vonat megérkezését, mialatt a csapatok tisztelegtek. A *flandriai gróf*, a ki a vonatot várta, az udvari szalon kocsiba ment, melyet *Klementina* herczegnő elhagyott, hogy nyomban kocsira szálljon, mely a templomba vitte őt. Azután a király szállott ki diszegyenruhában, mellén gyászszalaggal. A királyt az echelni érsek és Belgium primása, *Goossen* bibornok fogadta, aki beszédet intézett hozzá. A király mögött ment a flandriai gróf és *Albert* herczeg gyászfátyollal karjukon és kardjuk markolatán, mire a koporsót leemelték a halottaskocsira és a menet elindult a templomba. Ide érkezve a polgárőrség altisztjei emelték le a kocsiról a koporsót, amelyet gyászfátyollal bevont királyi köpeny és korona boritott. A gyászlepel sarkait *Gossinet* báró, *Wyckelslooth* tábornok, *D'Qualtremon* gróf és *Menten de Hornes* tábornok tartották. A granátos ezred zenekara gyászindulót játszott. Miután a mechelni érsek a beszentelést elvégezte, a koporsót követve a király és a többi gyászoló családtag által a kriptába vitték, amelyben már *Balduin* herczeg, *Jozefin* herczegnő és a *hennegaui* gróf sirja van. A királyné holttestét fia, a *hennegaui* gróf mellé fektetik.

Az olvasóhoz.

— *Felhivás előfizetésre.* —

A beköszöntő uj negyedévvel uj előfizetést nyitunk lapunkra. Legrégibb, legnagyobb ujsága az országnak, harminczhatodik esztendeje birjuk a magyar közönség bizalmát. Ha jogczim kell erre az önként adott bizalomra és szeretetre, az *Egyetértés* jogczime harminczhat év óta folyton gyarapodott, szaporodott. Legfőkép a legutolsó időben. Uj házunkba költöztünk, külön ujságházba, ahol lapunkat fényesen felszerelt nyomda állitja elő. Technikailag tökéletesen, könnyen olvasható, nagy, pompás metszésü betükkel.

Irányát, politikáját e lapnak ismeri és becsüli az olvasó. Ilyenek maradunk, *függetlenek mindenben és mindenkitől*. Nem tartozunk senkihez, s nem szolgálunk más érdeket, csak a közérdeket.

Sokat jelent ez. Főkép ma, a lehetetlen politikai viszonyok közt, amikor jóformán az egész sajtó, alig-alig egy két lap kivételével, a hatalom szolgálatában áll. A szókimondás, az igazság hirdetése, a jog védelme, a mi máskor kötelesség, ilyen időben a legnagyobb érdem.

Politikai rovatunk egyébként a legteljesebb; országgyülési tudósitásaink a legterjedelmesebbek. Az ujság hagyományai kivánjak igy s kedvező formája, bőséges terjedelme teszi lehetővé.

Az ujságban ezenfelül megtalál az olvasó bőségesen, hivatott irók kommentálásával minden eseményt. Hatalmas ujdonságrovat, tarka és eleven különfélék, bőséges táviratok, társadalmi czikkek. Mozgó képek teszik a lapot változatossá s emellett bőséges helyünk marad a szépirodalmi résznek, amelybe a legjobb magyar irók nagy gárdája dolgozik.

Ez idő szerint két folytatásos közlemény jelenik meg az „Egyetértés“-ben. *Eötvös* Károly nagy müve:

A nagy per,

mely ezer év óta folyik s ma sincs vége.

Azután Gabriel *d'Annunzió*, a hirneves olasz költő poétikus, müvészien felépitett regénye:

A halál diadala.

Uj előfizetőink, a kik most szaporitják a régi, hüséges tábort, az eddig megjelent regényfolytatást teljesen *ingyen* kapják.

Az előfizetőnek egyébként *karácsony ünnepére* becses és *kiváló értekü ajándékkal* kedveskedik az ujság, a mely jövőre még egy ujitással lepi meg az olvasót, olyannal, a mely külsőországbeli nagy lapoknak általános népszerüséget biztositott.

Előfizetni legczélszerübben postautalványon lehet, a mely az *Egyetértés* kiadóhivatalába küldendő, Vármegye-utcza 11. szám alá.

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . .	3 k. 60 f.
Negyedévre . . .	10 „ — „
Félévre	20 „ — „
Egész évre	40 „ — „

Az Egyetértés kiadóhivatala
IV., Vármegye-utcza 11.

MOZGÓ KÉPEK.

Vendéglősök.

A kongresszesok fergetege közben, nyár végén last but not least, álljunk meg egy pillanatra annál, melyet a világ minden tájáról összesereglett vendéglősök tartanak most a fővárosban. Mi chauvin magyarok, a kik szeretnők ezt az áldott szép darab Keletet a maga őseredetiségében, jellegzetes tulajdonságainak sértetlen teljességében ott látni a nagy Nyugattal egy szinvonalon, becsüljük meg nagyon ezt a kongressznst. Jó vagy rossz hirünket a hirlapirók mögött nyomban ők leginkább vihetik széjjel.

Tudom, hogy csorba nem esik ezuttal a magyar vendégszeretet ősi hirességén. Külföldi kollégáikat tejben-vajban fürösztik a mieink. Csak ép gyomorral tudjanak aztán menekedni Brillat-Savarin raffinált tanitványai! Tudom, mi az, ha egy uri magyar vendéglős jól tart valakit. Feltünnek szemem előtt a Balaton habhusu fogasóriásai s a rózsás rajnai lazaczok, a mérgespirosan széjjelterpeszkedő homard, dagadó tornyai omlós vadhusoknak, párolgó sülteknek, majd a leheletfinom geléek, illatos torták s hozzá Tokaj, Burgundia és Champagne gyöngyöző nedüi . . . nem is emlitvén a hazai különlegességeket, töltött káposztákat és paprikásokat, a melyeken a jó külföldieknek szintén keresztül kell esni, természetesen. Hogy jól élünk, arról bizonyára meg fognak győződni. Ez ugyan meglehetősen ösmert dolog világszerte. Gyomrára, hogy aránylag legtöbbet a magyar költ, tudják mindenütt. Jólétünk megmondhatója Karlsbad, hová mindnyájan elzarándokolunk, mint Mekkába az igazhivő. Keresd meg nyájas olvasó, a Ballagi-szótárban, mi a német forditása ennek a szónak: csömör? Azt leled, hogy: *eine ungarische Krankheit*. Ezt a jóhirünket továbbviszik most is, az bizonyos. De ránk nézve nem az a fontosabb kérdés, hogy mit viszneknek innen el, hanem, hogy *mit hagynak itt a külföldiek*.

És most elérkeztem egy ponthoz, a hol érzem, chauvin szempontból kénytelen vagyok leszerelni

---

ki arra van kárhoztatva, hogy folytonosan ingó talajon álljon s talpai alól hiányzik a szilárd föld. Mindig telve vagyok aggodalmakkal. De még ezek az aggodalmak is bizonytalanok. Nem tudom, hogy az üldözött aggálya-e, a kit nyomon követnek, vagy pedig az üldözőé, a ki senkit nem ér utol. Talán egyik is, másik is . . .

A fecskék csicseregtek és csapatosan röpködtek az erkély fölött . . .

— Mi hiányzik nekem? Micsoda hiánya van az én erkölcsi szervezetemnek? Mi az oka tehetetlenségemek? Lázas vágyam van élni, minden erőimet egyenlően kifejteni, hogy kerek, harmonikus egyénnek érezhessem magam. S e helyett titkon haldoklom napról- napra. Mindennap elszáll belőlem egy kis élet, számtalan, láthatatlan nyilásokon s én olyan vagyok, mint egy félig telt hólyag, mely a benne levő folyadék miatt minden mozdulatra más alakot vesz föl. Erőim csak arra valók, hogy véghetetlen fáradtsággal parányi porszemeket hurczoljanak, melyeket képzeletem óriási kösziklának tart. Folytonosan szétfoszlás érzete nyugtalanit. Mi hiányzik nekem? Lényemnek ama része, a melyről nem tudok, de a mely mégis, érzem, hogy hiányzik nekem, kinek a birtokában van? Vagy pedig az a rész már meghalt? És ha én meghalok, nem is fogok egyesülni vele. Igy lesz. A halál csábit . . .

A Santa Maria Maggiore harangjai megkondultak vecsernyére. Ismét látta a halottas menetet.

A koporsót, a némákat és a rongyos gyerekeket, a kik kissé meghajolva, fáradtan, egyenlőtlen léptekkel haladtak és figyelmesen nézték a lobogó fáklyákat, mialatt a lecsepegő viaszt szedték.

Ezek a gyermekek soká emlékezetében maradtak, s mikor később a kedvesének irt, megemlékezett róluk. „Az egyik közülök sápadt és sovány volt. Jobb kezével egy nyomorékra támaszkodott, mig baljával viaszt szedett. Másik oldalán egy néma óriás durván markolta a fáklyát. Még most is látom őket és nem is fogom soha elfelejteni. Talán van valami bennem, a mi ehez a gyermekhez tesz hasonlóvá? Az én családi életem egy titkos ismeretlennek a hatalmában van, a ki vasmarokkal tartja azt.

(Folytatása következik.)

minden chauvinségemet. A magyar vendéglős ősi tipusa, Petőfi jó öreg korcsmárosa, ez a derék, jóizü urambátyám, ki olyan jól' tartja vendégét, hogy maga tönkremegy miatta, szép nemzeti rekvizitum, de nem kérek belőle. A jó magyar konyha, a paprikás csibe és a székely gulyás, kétségtelen, hogy hozzátartozik nemzeti létünkhöz s nem is féltem, hogy elpusztulnak, mig magyar él és Buda áll. De hajh, e jó, derék, igaz magyar korcsmák nagy tömege helyett jobb szeretnék többet látni hatalmas palotákból, hol ragyogó ermekben, nem bánom, ha meg is köveznek érte, angol és franczia szó folyik, frakkban s kivágott selyemruhában hajbókoló urak és dámák ajakán. Van ilyen is, persze, hogy van, de édes-kevés. A fővárosban egy-kettő, azután vége, sehol több az országban. S még ez egy-kettőben is éppen hogy lakik s étkezik a vendég. Vendéglő-élet, abban az értelemben, a hogyan csak a sokat emlegetett Lajtán tul kezdődik már, nálunk nincsen.

A természet bőven, pazarul szórta kincseit országunkba. S idegen forgalom hiába, egyáltalában nincs. De nem is lehet. Külföldön mindenütt rájöttek már, hogy az ember segitsége nélkül nem lehet megadóztatni a természet szépségeit. A nemzeti konyha jo nekünk, de ne kivánjuk a külföldítől, hogy rajta éljen s ne nevessük ki a czingár franciát, hogy segitségért kiált egy falat paprikás csibe után.

Az osztériákba, bräu-okba, bar-okba betér ugyan az idegen, de csak éppen, hogy ott is lett légyen. Megköveteli s meg is kapja mindenütt a maga nemzetközi főztét, pompás ellátását. Hányszor látja az ember, nemcsak már Ausztriában, de még Romániában is és tovább. Kelet felé még inkább, hogy egy-egy kisebb hegyvidéken, vagy tópartján jóformán egy nagy vendéglő kedvéért sereglik össze a nemzetközi költekező társaság. Főkép az amerikaiak, kik Svájcznak és a Rivierának nem annyira természeti gyönyörüségeiért, hanem a pompás vendéglők kedvéért gyülnek össze, hol társaságot, szórakozást, müélvezetet, sportot, flirtet együtt találnak.

Legtöbben hónapok alatt alig mozdulnak ki egy-egy ilyen vendéglő tájékáról. Benne s közvetlen közelségében megtalálnak mindent, a mi az életet kellemessé teheti.

Egy-egy ilyen nagyszabásu vendéglő a Tátrában, Balaton partján, Erdély gyönyörü havasvidékein . . . szép álom! A mig azt hisszük, hogy az idegenforgalom termi majd meg e vendéglőket, mindig is álom marad. Azok a vendéglők teremtik majd meg ez idegenforgalmat, ez az igazság. Bankjainkban parlagon hevernek nagy tőkék. Mikor lesz már a magyarban életrevalóság, vállalkozási kedv?

M. F.

UJDONSÁGOK.

Az adósok.

Nagyon szomoru, a miről meg kell itt emlékeznünk. Ténynyel állunk szemben és szólunk róla, mint jelenségről, amely általános. Ide iktatjuk a hirt és itéletet is mondunk róla. A hir az, hogy körülbelül *1800 fővárosi alkalmazott ellen jövő év elején meginditják a fegyelmi eljárást.*

Miért? Mert adósok. Mert annyira el vannak adósodva, hogy a polgármester szükségesnek találta a beavatkozást. Ez szomoru dolog. Ez a polgármesteri beavatkozás érdekli már nemcsak a fővárost, hanem a vidéket is. Különösen érdekli a fővárosi tisztviselői kart, a mely el van adósodva. De miért?

Elismerjük, hogy adósságot csinálni sem nem jó, sem nem czélszerü. Takarózzék mindenki addig, a meddig a takaró ér. Különösen áll ez a tisztviselői karra, a mely arról panaszkodik, hogy nem tud megélni a fizetéséből. Az állami tisztviselők ép most kérték fizetésük javitását. Hiszszük, elvárjuk, hogy meg fogják kapni, mert azt panaszolták, hogy abból a nyomoruságos fizetésből, amelyet az állam juttat nekik, nemcsak rangjuk és állásukhoz mérten, de még csak szükecskén sem tudnak megélni.

Igaz, mondják, hogy mérsékelje mindenki, különösen a tisztviselő igényeit anyagi erőihez képest. Más kérdés az, hogy ez gyakorlatban kivihető-e? De elvnek marad, hogy csak ugy éljünk, mint eszközeink megengedik.

Ha már eladósodásról kell szólanunk, kérdjük, hol itt a hiba? Az emberekben s magában a társadalomban. Mert veszettül kényes dolog az igény. Befurakodik az az mindenüvé: a kishivatalnok, a főhivatalnok házába, nem kiméli a konyhát sem, és ahova egyszer betért, onnan magával czipeli áldozatainak ezreit.

Tehát adósságok miatt 1800 tisztviselő kap fegyelmit. Ilyen tömeges fegyelmi vizsgálatra még nem tud példát felmutatni a közigazgatásnak dús históriája.

*

A vizsgálat során a tisztviselők javarésze körülbelül igy fog védekezni:

— Hideg volt, vagy kimelegedett a idő, ruhát csináltattam, nem fizethettem, — beperelt a szabóm; éhes volt a családom, éhes voltam magam is, hus-kontót csináltam, — beperelt a mészáros; beperelt a czipész; meghalt a feleségem, eltemettettem, nem tudtam kikifizetni a bádogveretü koporsót, a koszorukat, — beperelt a funerátor; gyermekünk született, örömömben ajándékot vásároltam hitelbe, — beperelt a ruhakereskedő, meg az ötvös; hideg tél volt, fáztunk, fütenünk kellett, többet és jobban, mint hittem, beperelt a faszenes; megszorultam betegségemben, sors csapásai közepett, látogató rokonaim kiették az éleskamrámat, szövetkezetek polipkarjai közé menekültem, — bepereltek, jótállottam barátomért, sógoromért, hivataltársaimért, a végén bepeltek érettük, beperelt ez, beperelt az, beperelt mindenki!

Ekkép mentegeti majd magát a vizsgálat során sok száz és ezer tisztviselő.

*

Mit szól mindezekhez a polgármester? Ez nem tréfa, nem alkalmi élczelődés; ez komoly dolog. A büntető paragrafusokat nem azért alkották meg, hogy nap-nap után alkalmazzák, hanem azért, hogy ne legyen rájuk szükség. A polgármester nem elég hatalmas, hogy megváltoztassa az embereket s gyökeréből kiirtsa a társadalom bajait. Arra még nem termett ankét a városházán. De arra van tekintélye, hatalma, befolyása, hogy *segitsen* az eladósodott szerencsétlen munkatársain, a kiknek fáradsága ő neki termi az érdem gyümölcseit.

Segitsen azzal, a mivel segiteni kell az ország minden tisztviselőjén: tisztességes fizetésadással. És nem fegyelmivel. *(b)*

— **Személyi hirek.** *Mária Józefa* főherczegnő tegnap este a Pelagosa gőzösön Raguzába érkezett. — *Radisics* Jenő min. tanácsos, az országos iparmüveszeti muzeum igazgatója, Turinból, hol a nemzetközi mükiállitás zsürijének munkálataiban mint alelnök vett részt, visszaérkezett a fővárosba és átvette hivatala vezetését. — *Dessewffy* Sándor csanádmegyei püspök egészségének helyreállitása végett Abbáziába utazik Az őszt és a telet ott tölti.

— **Az angol király és az orleansi herczeg.** Bejárta a hir annak idejében a világsajtót, hogy *Edward* király megharagudott az orleánsi herczegre s hogy haragjának nyiltán kifejezést is adott. Okot erre a haragra *Fülöp* Orleánsi herczeg bőségesen adott. A herczeg ugyanis levélben üdvözölte *Leandert*, a „Rire“ czimü élczlap rajzolóját, mert az torzképekben tette nevetségessé Viktoria angol királynőt. Egész angliában felzudult a közvélemény az orleansi herczeg ellen, a ki éppen azért gratulált a torzképrajzolónak, mert tudta, hogy a karrikaturák mélyen sértették a királynőt és az egész angol udvart. Ez volt az oka, hogy Fülöp, orleánsi herczeget azóta nem is fogadták az angol udvarnál, sőt az előkelő klubok sorban törölték tagjaik sorából a herczeget. Most — mint egy Londonból érkezett távirat hirül adja — vége van az angol király haragjának. A „Trutt“ czimü folyóirat adja hirül, hogy a kibékülést *Ferencz József* király és *Keresztély* dán király eszközölték ki. Erre a szerepre az uralkodók az orleánsi herczegné szüleinek kedvéért vállalkoztak. *József* főherczeget és *Klotild* főherczegasszonyt nagyon bántotta a vejük cselekedete és melegen óhajtották, hogy valamiképpen jóvá tegye. Hála a fejedelmi protektoroknak, ez végre sikerült, az orleánsi herczeg nemsokára megjelenhetik az angol udvarnál.

— **Lustkandl nyugalomban.** *Schmerling* leghiresebb csatlósa, a *Verwirkungs-Theorie* szerzője, dr. *Lustkandl* Venczel, mint Bécsből jelentik végleg letünik a cselekvés teréről: nyugalomba vonult. A hetven éves öreg ur az utóbbi esztendőkben nagyon csöndes ember lett. Eredetileg ügyvédnek készült, majd azonban katedrát vállalt a bécsi egyetemen. A hatvanas évek elején tünt föl, a mikor politikai irónak csapott föl s megirta a *Verwirkungs-Theoriáját.* Azt vitatta benne, hogy Magyarország alkotmányos önállóságát a szabadságharczczal elveszitette. Venczel azonban csunyán megjárta ezzel az állitásával. *Deák* Ferencz *„Adalékok a magyar közjoghoz“* czimen válaszolt neki s kemény igazságokat csapkodva a fejéhez, bebizonyitotta a 48-as törvények jogfolytonosságát s Magyarország állami függetlenségét. Deák válasza sulyos csapást mért Venczelre és theoriájára. Jó ideig hallgatott s nem mert a dolgainkkal foglalkozni. Ujabban ismét kitört belőle a Bach-kor szelleme, a melynek valósággal tipikus alakja volt s ismét ellenünk támadt. De most már észre sem vette senki s be kellett érnie a tanteremmel s a Reichsrathtal, a melynek ma is tagja. Odafenn Bécsben kétségtelenül kedvelik, sőt ma, hogy nyugdijazták, *udvari tanácsossá* nevezték ki.

— **A veszedelmes czim.** A kereskedők sopron kongresszusán sok egyéb nagy és országos kérdés mellett a szervezkedés kérdését is megvitatták. Belátták a kereskedők, hogy országos szervezetekkel csak országos szervezetek szállhatnak szembe eredményesen, valamint azt is, hogy egy erős nagy testnek minden alkotó része is erősödik, tökéletesedik. Ezért történt, hogy mikor az előadó — maróti *Fürst* Bertalan — kifejtette az országos szervezkedés szükségét, egyhangulag és lelkesen elfogadták az inditványát, sőt azonnal hozzá is fogtak az országos szövetség megalkotásához.

Egy baj mégis volt. Minek nevezzék az uj szervezetet?

Régi szokás, hogy az ilyen szervezeteket ugy szokás elnevezni, hogy a kezdőbetük egy-egy kimondható, s lehetőleg értelemmel biró szót adjanak. Igy lett a magyar államvasutakból MÁV., az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület EMKE, a népiskolai könyvtárakat intéző bizottságból NIKIB, az erdélyi Kárpát-egyesületből EKE. stb. stb. De mi lenne ily czimmel a kereskedői szervezkedésből? Ha elnevezik kereskedők országos szövetségének, lesz belőle KOSZ. Ha elnevezik országos kereskedő-szövetségnek, lesz belőle OKSZ.

A szövetség tehát megvan. De czime nincs. Neve nincs. Erre nyilván külön kongresszust kell majd tartani, vagy pályadijat kitüzni. Aki megnyeri az első dijat az uj czimmel, jutalmul megtarthatja a régi kettőt.

— **Kossuth házi-sipkája.** Turinból jelenti egy táviratunk, hogy dr. *Basso* Arnoux, Kossuth Lajos volt háziorvosa a városnak ajándékozta Kossuth házi-sipkáját. Turin városa ezt az érdekes ereklyét a muzuamban fogja elhelyezni.

— **Szarvasbőgés.** Ungvárról jelentik, hogy az idei szarvasbőgésre már megérkeztek a megyébe a főuri vadászok és pedig: Gróf *Széchényi* Béla, ki a sipodi »Béla« tanyán tartózkodik, továbbá gróf *Károlyi* Lajos nejével, szül. *Széchényi* Hanna grófnővel, a kosztrinai vadászlakban; *Széchenyi* Géza gróf, a kemenczei »Szirova« tanyán; gróf *Erdődy* György az uj-sztuzsiczai »Rauka« tanyán; gróf *Teleky* Tibor a turja-remetei »Bercsényi«-tanyán. A királyi erdőkincstár által fenntartott vadászterületen gróf *Rex* szász nagykövet, gróf *Török* József ungi főispán pedig a neviczkei névtelen tanya környékén cserkészik szarvasra.

— **Mozog a föld.** Valahol, messzi tőlünk földrengés volt ma hajnalban. Éjfél utáni három óra hat perczkor elhajlott a városligeti földtani intézet földrengést jelző készülékének mutatója s attól fogva másfél óra hosszat jelezte, hogy valamerre igen erős földrengés pusztit. Három óra negyvenkét perczkor volt a rengés a legerősebb, de utána is öt perczczel félöt utánig nem ültek el a föld háborgó elemei. Hogy hol pusztitott a földrengés, azt a készülék nem mutatja, de a távíró bizonyosan meghozza a hirét részletesen.

— **Terpsichore a fürdőben.** Még pedig nem is nagy márványkoczkás fürdőben, mint ahogy például Alma Tadema görög tárgyu képein láttuk, hanem a nagy, szabad tengerben mártotta meg habtestét a görög tánczmuzsa. Azaz, hogy nem is ő, csak a földi helytartója: Miss *Duncan*, a nagy, az ellenállhatatlan, csupa ritmus és bájból összeszőtt Miss Isadora Duncan, a ki lázba ejtette már Budapest közönségét is. A mezitlábas tánczbölcselő *Abbáziában* piheni most ki müncheni fáradalmait. Az abbáziai fürdőélet igazi szenzácziója volt a Miss Duncan első fürdője. Délelőtt tizenegy óra tájban érkezett az Angiolina-fürdőhöz, égszinkék ruhában. Vajjon ez a ruha fürdőkosztüm volt-e vagy utczai toilette, azt senki sem tudhatta, tekintettel arra, hogy néki minden ruhája egyszabásu. A felajánlott fürdőkabint visszautasitotta, a kék köpenyt lassan leoldotta magáról és a gráczián mozdulataival szállt a hullámok felé. Hogy az urak valósággal összetörték a fürdő barrikádjait, bámulván a fürdő Terpsichorét, szinte fölösleges feljegyezni. A történeti hüség kedvéért még azt is megirjuk, hogy a megelevenedett tánczistennő nem tud uszni és igy jócskán didergett a hideg vizben. Néhány percz mulva kilépett a tengerből, magára vette ismét kék köpenyét, prémezett barna czipőcskéit és gyors léptekkel távozott. Abbaziában azonban most egyébről sem beszélnek, csak arról, hogyan fürdik Terpsichore?

— **Körösi Albint,** fővárosi kegyesrendi tanárt, a „spanyol művészek és irók köre“ tiszteletbeli tagjává választotta. A társaság *Kőrösi* Albinnak a modern spanyol irodalom ismertetése körül szerzett érdemeit akarta méltányolni ezzel a kitüntetéssel.

— **A szállodások.** Kedden délfelé már jóformán teljes számmal itt lesznek a magyar fővárosban külföldi és vidéki vendégeink, a fogadósok és vendéglősök, a kik itt tartják nemzetközi gyülésüket. Nemcsak az igedegeneket, hanem fővárosunk résztvevő vendégeit is több meglepetésben részesiti a rendező bizottság, melynek élén *Gundel* János, *Glück* Frigyes, *Stadler* Károly, *Müller* Antal, *Palkovics* Ede, *Förster* Konrád igazi magyar vendégszeretettel és lelkes ügybuzgósággal mindent elkövetnek, hogy a külföldiek előtt a magyar fővárosnak és hazánknak megtegyék azt a szolgálatot, melyet az idegenforgalom emlése érdekében czélul tüztek ki maguk elé. E nehéz munkában a budapesti vendéglősipartársulatot kell, hogy támogassa Budapest lakossága is, mert az idegenből idesereglő előkelő szállodások a világ idegenforgalmának lebonyolitását intézvén el, bizonyára elviszik magukkal ama kellemes emlékeket, melyeket a méltó fogadás ébresztett bennük. Különben is a holnapi nap a vendéglősöké, amennyiben délelőtt 9 órakor az Országos Nyugdijegylet tartja V. rendes közgyülését az Isván főherczeg-szállóban Bokros Károly elnöklete alatt, majd 10 órakor folytatólag a Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége II. évi közgyülése következik. A szövetség elnöki jelentése, továbbá a szakoktatási, az idegenforgalmi és a helyközvetitési osztályok sok és érdekes szakipari kérdést ölel fel, melyeknek tárgyalásait érdeklődéssel várják hazánk vendéglősei.

A programmot véglegesen a következőkép állapitották meg: *23-án kedden* 8 órakor ismerkedési est és ebéd a Hungária szállóban, a hol *Halmos* János polgármester üdvözli a vendégeket. *Szerdán, 24-én* a Nemzetközi Egyesület felügyelő bizottságának ülése az »*István fhg.*« szállóban. 10 órakor közgyülés az *Akadémia* disztermében, a hol Széll Ignácz államtitkár a kormány, Márkus József főpolgármesster a főváros nevében üdvözli a vendégeket. A hölgyek és a nem közgyülési vendégek a Vigadó-téri kioszktól sétakocsikázásra indulnak a városba. 1½ órakor reggeli a *Margitszigeten*; fél 3 órakor indulás kocsikon a vár és a királyi palota megtekintésére. 5 órakor diszebéd a *Vigadóban*. Pont fél 9 órakor előadás a m. kir. *Operában*. *Csütörtökön*, szeptember 25-én: Reggel 8 órakor a *Központi vásárcsarnok* megtekintése, a hol *Almády* Géza tanácsos fogadja a vendégeket. 9 órakor a fogaskereküzhöz, innen fel a Széchényi-hegyre; fél 11-kor reggeli a *Svábhegy szállóban*; fél 2-kor gyalogséta a Normafa-uton át a Zugligetbe; innen villamossal a városba vissza. 3 órakor a felügyelő bizottság ülése, 5 órakor a Petőfi-térről Budafokra. Este ünnepély a *Törley*-kastélyban. *1902. szeptember hó 26-án*, pénteken reggel 9 órakor: Találkozás az Erzsébet-téri kioszkban; az uj országház és igazságügyi palota megtekintése. Kirándulás a földalatti villamossal a városligetbe; fél 12 órakor reggeli a *Gerbaud*-pavillonban. 1 órakor a *Park Club* megtekintése, a hol gróf *Szapáry* Pál diszelnök fogadja a vendégeket. 2 órakor felügyelő bizottsági gyülés, 4 órakor a *Budapesti Vendéglős-Ipartestület* által adandó bucsu-ebéd a *Royal* szállóban. Este fél 8 órakor kocsikon a Dunapartra a székesfőváros által rendezendő kivilágitás s a Dunán lefolyó ünnepély megtekintése.

Igen tetszetősen kiállitott s rendkivül praktikus könyvet ád Barta Béla a Budapestre érkező szállodások kezébe »Budapest leirása« czimmel. Az idegenforgalom emelésére ennél a csinos könyvnél jobb eszközt alig tudunk, mert nemcsak érdekesen s alapos tudással ismerteti a magyar fővárost, hanem tiszta, szép képekben is bemutatja a főváros nevezetesebb pontjait s szebb részleteit. A vendéglősök és szállodások pedig különösen haszonnal forgathatják, mert a látnivalókon felül még az iparuk körébe tartozó tudnivalókkal is szolgál, könyvárusi forgalomba azonban nem kerül.

— **Esküvő.** *Israel* Mirko zágrábi magánhivatalnok tegnap tartotta esküvőjét *Stein* Matild urhölgygyel. *Sárkány* Béla hirlapirótársunk növérével, a dohány-utczai izr. templomban. Az egyházi szertartást megelőző polgári esküvő a VI.—VII. ker. anyakönyvvezető előtt ment végbe. a melyen tanukként dr. *Deutsch* Adolf orvos és *Lederer* Rezső mérnök, vállalkozó szerepeltek.

— **Korányi Frigyes.** A nagynevü tudós professzort, dr. *Korányi* Frigyest, a ki a nyári szünidő után ma tartotta első előadását, terembe léptekor a hallgatóság zajos éljenzéssel fogadta. Korányi mindenek előtt kegyelettel emlékezett meg a nyár folyamán elhunyt hirneves orvosi nagyságokról. Beszélt *Plósz* Pálról, továbbá *Kuszmaul* és *Gerhardt* német orvosokról. Végül a legnagyobbról: *Virchov Rudolfról* tartott beszédet. A hallgatók tiszteletteljesen, állva hallgatták meg. Korányi ezután megtartotta rendes előadását.

— **Tüz a szeszgyárban.** *Temesvárról* táviratozzák lapunknak: A józsefvárosi szeszgyár részvénytársaság mellékhelyiségeiben ma reggel tüz ütött ki. A csakhamar kivonult tüzoltók két órai megfeszitő munka után a tüzet lokalizálták, s a szomszédos szesztartályokat, a melyekben 5000 hektoliter szesz volt, megmentették. A gyár kára 150,000 korona.

= **Sikkasztás a Fehér Keresztnél.** „A Fehér Kereszt“ igazgatósága ma följelentést tett a főkapitányságon főkönyvelője, *Salgó* Bertalan ellen, a ki *huszonegyezer korona elsikkasztása* után eltünt a fővárosból. *Salgó* hét évvel ezelőtt került a Fehér Kereszthez, mint dijnok, de szorgalmával és ügyességével rövid idő alatt a főkönyvelőségig vitte. A Holló-utcza 13. sz. alatt lakott s az idén nagyon neki adta magát a lóversenynek. Nem volt verseny, a melyen meg nem jelent volna, sőt még Bécsbe is eljárt s százasokba játszott. Azonban még a hozzá közelállók sem sejtették, hogy bünös utra tért. *Salgó* két izben sikkasztott. Első izben e hó 3-án; második estén az elmult szombaton. A „Fehér kereszt“-nek a magyar általános takarékpénztárba van elhelyezve a nagyobb tőkéje; még kisebb összegei a postatakarékpénztárban vannak. Ez utóbbiakat *Salgó* Bertalan kezelte, mig a takarékpénztárban levőket az igazgató, dr. *Szalárdi* Mór. *Salgó* a sikkasztást ugy hajtotta végre, hogy dr. *Szalárdi* Mór nevét meghamisitva levelet irt a magyar általános takarékpénztárnak, kérve, hogy *tizenötezer* koronát utaljanak át a postatakarékpénztárba. Ez rendes szokás lévén, akadály nélkül meg is történt s miután *Salgónak* felhatalmazása volt a postatakarékpénztárból pénzt kivenni, a „Fehér kereszt“ nevébe föl is vette az egész összeget. A magyar általános takarékpénztár azután a pénznek átadásáról levélben értesitette dr. *Szalárdyt*, a ki természetesen a legnagyobb meglepetéssel olvasta a hirt s egyben tisztában volt azzal, hogy itt visszaélés történt. Azonnal az egylet helyiségébe sietett, vizsgálatot rendelt el s igy derült ki, hogy sikkasztás forog fönn, a melyet *Salgó* követett el. A vizsgálat folyamán pattant ki az is, hogy *Salgó* teljesen hasonló módon szeptember 3-án is sikkasztott, ez alkalommal *hatezer* koronát. Rögtön *Salgó* lakására küldöttek, de itt azt az értesitést kapták, hogy még szombaton elutazott a fővárosból s azóta nem tért vissza. Erre rögtön följelentést tettek ellene a főkapitányságon. Azt már megállapitották, hogy vasárnap Bécsben volt a lóversenyen s nagy tétekben játszott. *Salgó* sikkasztásáról a főkapitányság értesitette a bécsi rendőrséget s kérte letartóztatását, kiadva ellene a köröző levelet.

= **Idill után.** A rendőrségen ma délután nem csekély föltünést keltett egy elegánsan öltözött s ékszerektől csillogó szép nő, a kit két detektiv kisért *Krecsányi* detektiv-főnökhöz. Az arczát zsebkendőjébe temetve haladt föl a lépcsőn s átható zokogása fölverte a rendőrség sötét folyosóját. A szép és fiatal leány *Deutsch* Lujza, egy vidéki jómódus számottevő család sarja. Azonban ballépést követett el, szülei kitagadták s elkerült hazulról. A leány azután a fővárosba jött s itt szépségével csakhamar lebilincselte *Rombach* Pius joghallgatót, a ki gazdag szülők gyermeke. A fiatal jogász rajongásig megszerette a leányt, a kinek a József-körut 37. sz. alatt pompás három szobás lakást rendezett be s szeretetének a legbőkezübben adott megnyilatkozást. Elhalmozta drágábbnál-drágább ruhákkal és ékszerekkel. *Rombach* szüleinek természetesen nem tetszett a dolog s mindent elkövettek arra nézve, hogy az áldatlan viszonynak véget vessenek. Ez azután különösen az utóbbi időben gyakori pörpatvarokat idézett elő a jogász és szülei között. Azonban hiábavalónak bizonyult minden. *Rombach* Piust kedvesétől sem szép szóval, sem fenyegetéssel nem tántorithatták el. Közben történt azután, hogy *Rombach* apja betegségbe esett s ettől az időtől kezdve a fiu engedékenyebbnek mutatkozott. Beteg apjának kérő szavát már még sem tudta egyenesen megtagadni. Ehez járult, hogy a szerelmes ifjunak tudomására jutott, hogy kedvese az ő neve felhasználásával szélhámosságokat követett el. A leányt ugy látszik elvakitotta a fény, a pompa s még gazdagabban akart élni. De erre már képtelen volt *Rombach*. Igy tévedt *Deutsch* Lujza a csalások mezejére: *Rombach* Pius feleségének adta ki magát s ezen az uton nagy összegekre rugó csalásokat követett el. Ez a körülmény döntött s *Rombach* megszakitva vele minden összeköttetést, egyben föl is jelentette a rendőrségen. Ennek a szerelmi történetnek van egy szomoru episodja is. *Rombach* Pius édesapja tegnap meghalt s a fiatal jogász, a ki résztvett kedvesének kihallgatásánál, a főkapitányságról egyenesen az apja temetésére ment . . .

= **A gyémántos karkötő.** Még márczius 26-án történt, hogy egy váczi-utczai ekszerészhez beállitott egy tizennyolcz-husz év körüli, vörös haju, szeplős fiatal ember. *Beck* Károlynak mondotta magát s egy háromszáz koronát érő brilliánssal és nyolcz gyémántkővel kirakott arany karkötőt kinált megvételre. Mindössze csak hetven koronát kért a drága ékszerért, ami gyanut keltett az üzlet tulajdonosában. Megkérdezte a fiatalembertől, hogy milyen uton jutott a karkötőhöz? Azt a feleletet kapta, hogy az ékszer az anyjáé, *Beck* Tivadarnéé, aki a Teréz-körut 32. számu házában lakik. A kereskedő erre azt felelte a fiatalembernek, hogy csak abban az esetben veszi meg a karkötőt, ha a segéddel elmegy az anyja lakására s az anyja kijelenti, hogy a karkötő csakugyan az övé. A vöröshaju ifju nagyon megszeppent, de szinleg beleegyezett a föltételbe s elindult a segéddel. Alig fordultak azonban a másik utczába, a fiatalember *megugrott*. A kereskedő most már bizonyos volt abban, hogy a karkötő lopott holmi, de megszánta a megtévedt fiatalembert s nem tett jelentést a rendőrségen, hanem várt egy ideig, hogy majd jelentkezik az ékszer tulajdonosa. Mivel azonban hónapok multak el azóta és senki nem kutatta a karkötőt, a kereskedő tegnap a rendőrségre vitte az ékszert és jelentést tett a dologról. A karkötőt a főkapitányság épületében a második emelet 71. számu szobájában lehet megtekinteni. A rendőrség abban a hitben van, hogy a karkötő lopásból ered s meginditotta a nyomozást a rejtélyes ifju után.

= **Tüzek.** A kerepesi-ut 75. számu házban *Bruck* női divatáru üzletében ma reggel tüz volt. Valószinüleg eldobott gyufaszáltól meggyulladt az áruasztal és több ruhadarab elégett. A tüzet a VIII. kerületi tüzőrség oltotta el. — A nagykorona utcza 17. számu ház egyik lakásában a felborult petróleumlámpától a szoba padlója kigyuladt. — Az V. kerületi tüzőrség hamarosan elejét vette a nagyobb veszedelemnek. — A Külső kerepesi-ut 112. szám alatt az éjszaka egy szénakazal meggyuladt és egészen elégett. A magasra csapó lángok pirosra festették az eget, amitől nagy gyárégés hire terjedt el a fővárosban. A tüz tovább terjedését a X-ik kerületi tüzőrség akadályozta meg.

= **Utazó zsebtolvajok.** Gróf *Skardek* Ignácz szófiai osztrák-magyar konzulátus attaséjának a zsebéből Bécs és Budapest között a vonaton kilopták a pénztárczáját, amelyben 980 korona, több franczia nyelvü névjegy és podgyászfeladó vevény volt.

— **Gebauer Károly hazai érczkoporsógyáros temetkezési intézete Bpest, Erzsébet-körut 26.**

A sikkasztó bujdosása.

— *Az elveszett milliók.* —

Jellinek Edéről, daczára a legmesszebb menő nyomozásnak, pozitiv hir még ma sem érkezett. A Länderbanknál még most sem fejezték be egészen a vizsgálatot, de már eddig is megállapitották, hogy a *hiány nem 4,600.000, hanem legalább is hat millio koronára rug.* Hir szeszerint a mai nap folyamán még egy embert le fognak tartóztatni. Ma délig még nem találták meg *Jellinek* nyomát. A rendőrség, a mely nagy energiával folytatja a vizsgálatot, ma is több embert hallgatott ki. A Józsefvárosi járásbiróság ma gondnokot nevezett ki Jellinek részére.

A Länderbank igazgatósága intézkedni fog, hogy mindazokat hivatalnokokat megbüntessék, a kik Jellineknek a sikkasztást megkönnyitették vagy elősegitették. A bank igazgatósága legközelebb ülést tart, a melyen a pénztári osztály reformálásával fog foglalkozni.

A nyomozás eddigi adataiból azt következtetik, hogy Jellinek Kremsben van, vagy ott öngyilkos lett.

Egy másik tudositás szerint az utolsó nyom Kremsbe vezet, ahol *Jellinek* kabátját és kalapját a Duna partján megtalálták. Az a feltevés, amelyhez a tegnapi hivatalos jelentések olyan szivósan ragaszkodtak, s amely *Jellinek* öngyilkosságát egész határozott formában portálta, ma már tarthatatlanná vált és pedig azért, mert bebizonyosodott, hogy *Jellinek* a Duna mellett megtalált kalapot magával vitte ugyan hivatalából, de szökése előtt egy bécsi kalapos üzletben még egy másik kalapot is vásárolt, valószinüleg azzal a számitással, hogy régi kalapját az üldöző rendőrség félrevezetésére valahogy elhagyhassa.

Ujabban felmerült annak a lehetősége is, hogy Jellineknek sikerült egérutat vennie s ma már biztos helyen ül valahol a külföldön, — valószinüleg Angliában. Maga a londoni rendőrség is ezen a véleményen van és egész légió titkos rendőrt mozgositottak *Jellinek* üldözésére.

Londonban általában *azt hiszik, hogy Jellinek ott bujkál valahol* álnév alatt, ami annál is könnyebben lehetséges, mert Londonban nincs kötelező rendőri bejelentés.

Jellinek állitólagos czinkostársa, *Pollák* gépgyáros még mindig a rendőrség börtönében ül s csak holnap fogják a törvényszék fogházába átszállitani. *Pollák* üzletét és mühelyeit tegnap hivatalosan lezárták és lepecsételték; munkásait és hivatalnokait kifizette a bank és egyszersmind fel is mondott nekik.

Jellinek feleségét tegnap este ismét kihallgatták. Az asszony azt mondja, hogy felmondja költséges nagy lakását és szüleihez fog költözködni. A nyomozás Bécsben és Bécs környékén is erélyesen folyik.

A Länderbanknál elkövetett nagy sikkasztás következtében számos bécsi bankintézetnél rovancsolást tartottak.

A *Jellinek* nyomozására kiküldött rendőrfőtisztviselő ma visszatért Bécsbe. Magával hozta Jellineknek felbontatott bőrtáskáját. Az a véleménye, hogy Jellineknek csakugyan sikerült elmenekülnie, ezt pedig ügyesen kieszelt terv szerint cselekedte.

A Länderbank igazgatósága — mint Bécsből jelentik — ma este kiadott kommünikéjében a különböző felmerült hirekkel szemben kijelenti, hogy a 4·3 milliónyi sikkasztott öszeg semmi módon nem növekedett.

TÁVIRATOK.

A festő.

Páris, szept. 22. Etretat tengeri fürdőben tegnap este Julien Dávid párisi tőzsdealkuszt, midőn nejével a tengerparton sétált, Syndon párisi arczképfestő több revolverlövéssel megölte. A tett indokai eddig ismeretlenek. Syndon szoros barátságban élt a Dávid házaspárral. A hatóságnál önként jelentkezett.

A czukor-gyárak adója.

Páris, szept. 22. Hir szerint a kormány a költségvetésben azt fogja inditványozni, hogy *a czukorgyárak adójából negyven millió frankot engedjenek el*, hogy a premium megszüntetéséért a kormány a gyárakat kárpótolhassa.

A német vámtarifa.

Berlin, szept. 22. A vámtarifa-bizottság Rettich képviselő elnöklésével megkezdte a vámtarifa-javaslat második olvasását. A kormány részéről jelen volt Posadowski, Richthofen, Kiolmann és Möller miniszterek. Pachnicke képviselő inditványokat nyujtott be a gabonavámok leszállitása és az eddig érvényes vámok fenntartása iránt. Wangenheim inditványai különböző módositásokat követelnek, nevezetesen a rozsra, buzára, árpára és zabra 7½ márka vámot. További módositások a burgonyára, dohányra, komlóra, virágra, gyümölcsre, baromfira, halra, tejre, vajra, tojásra stb. vonatkoznak. A bizottság elhatározta, hogy először a tarifát és azután a tarifatörvényt tárgyalja, továbbá, hogy az egyes tarifafejezetekről külön általános vitát tartanak és a részletes vitát legközelebb megállapitandó bizonyos pontokra szoritják. A bizottság elfogadta Spahn (centrum) inditványát, hogy azonnal tárgyalják az első fejezet A. alfejezetét, vagyis az 1—72. tételeket (a mező, kert és rét-gazdaság terményei). Stadthagen (szocziáldemokrata) hosszabb beszédben a leghevesebben támadja a gabonavámokat. A szónokot az elnök, a ki egyik kifejezését kifogásolta, szóváltás után rendreutasitja.

A viharfészekből.

Konstantinápoly, szept. 22. Mitrovicza és Wutsitén közt szétrombolták a vasuti vágányokat, valószinüleg Boliedinacz Issa hivei.

A kolera.

Páris, szept. 22. A Havas-ügynökség jelenti Alexandriából: Az egészségügyi viszonyokban általános javulás állott be. A kolera ugy a megbetegedések számát, mint sulyosságát tekintve, *csökkenést* tüntet fel.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.

— Zárlat. —

	szept. 20.	szept. 21.	szept. 22.
Buza helyben	74⅝	75½	75⅝
„ szeptemberre	74¼	75¼	75¾
„ októberre	—	—	—
„ deczemberre	73⅝	74½	74⅞
„ májusra	74¼	75⅝	75⅝
Irányzat szilárd.			
Gabonaszállitási-dij Liverpoolba	1½	1½	—
Tengeri szeptemberre	66¾	67½	68
„ októberre	63½	64¼	—
„ deczemberre	49⅝	50⅛	50¾
Irányzat: szilárd.			

New-York, szeptemberre deczemberre. (Zárlat.) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 9, (9.— tegnap), gyapot szeptemberre 8.79, (8.68), gyapot deczemberre 8.76 (8.68), gyapot New-Orleansban helyben 8½, (8½). *Petroleum*: Stand White New-yorkban 7.20, (7.20), petroleum Stand White Philadelphiában 7.15, (7.15), petroleum Rafined in Cases 8.50, (8.50), petroleum Credit Balances at Oil City 1.22, (1.22). *Zsir*: Western steamt 11.10, (11.00), zsir Rohe és Brothers 11.10, (11.25). — *Kávé* fair Rio 7. sz. 5⅜ (5⅜), kávé szeptemberre 5.00 (5.05) kávé deczemberre 5.25 (5.25), — *Liszt* Spring Wheat-Clears 3.10 (3.10). — *Czukor* 2⅞, (2⅞). *Ón* — 26.00, (26.25), — *Réz* 11.00—11¾ (11¾—11⅞).

Chicago.

— Zárlat. —

	szept. 20.	szept. 21.	szept. 22.
Buza szeptemberre	72¼	75⅛	80
„ októberre	—	—	—
Tengeri szeptemberre	58½	59¼	62¼
Irányzat: szilárd.			

Chicago, szeptember 22. (Zárlat.) *Zsir* októberre, 10,00 (9.85). — januárra 8.57 (8.50), szalonna 11.30 (11.25), *Sertéshus* októberre 16.80 (16.65).

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Blaha Lujza bucsufellépése.** Miután Blaha Lujza asszony *Nemzeti Szinház*-beli örökös szerződése október 16-án veszi kezdetét, a nagy müvésznő ezideig még egyszer eljátszsza a *Népszinház* közönsége előtt legkiválóbb szerepeit. Egy tizenöt estére tervezett népszinmű-cziklus fog alkalmul szolgálni a bucsufellépésekre.

— **Állandó szinház a Városligetben.** A *Városligeti Szinkör* mostani bérlője azt tervezi, hogy a régi favázos épület helyébe állandó szinházat épittet. A tanács, ezt az ügyet, az érdemleges határozathozatal előtt, kiadta a szakbizottságoknak. Ma a főváros szinház-vizsgáló állandó bizottsága foglalkozott ezzel a dologgal s az alatt a föltétel alatt, ha az uj épületnek a szinpadát és nézőterét külön-külön teljesen tüzbiztos födéllel látják el, hozzájárult az épitő-engedelem kiadásához. A bizottság más fórumnak tartja fönn az az iránt való határozást, hogy vajjon a főváros átengedje-e a szinház czéljaira a szükséges területet, s és hogy megadja-e az eddigi szubvencziót.

Nincs okunk helyteleniteni a városligeti szinkör igazgatójának azt a tervét, hogy a régi szinkör helyébe kőből épitett, állandó szinházat emel, melyben télen is fognak játszani. Arra a vidékre elkél egy uj szinház és mi csak örvendenénk, ha a főváros egy uj állandó kulturintézettel gazdagodnék. Ámde nem mulaszthatjuk el felhivni azoknak a döntő fórumoknak figyelmét, arra, hogy a városligeti szinkör egyelőre nem kulturintézet és nem is lesz az soha, ha kőből épül is fel és télen is játszanak benne. Tudniillik, ha *ugy* játszanak majd benne, mint a hogy eddig játszottak. Egy uj szinház engedélyezésénél, azt hisszük, nemcsak tüzbiztonságról, területátengedésről van szó, de müvészeti szempontok is kell, hogy számba vétessenek. Ha a mai szellemben akarja folytatni a vállalkozó-igazgató a kultura terjesztését, akkor az engedélyt feltétlenül meg kell tagadni tőle. Eddig még semmiféle művészi garancziát nem nyujtott arra, hogy a felépitendő kőszinházban más izlés, más szellem lesz az uralkodó mint a mostani arénában. Addig, amig ez irányban nem nyugtatt meg bennünket és azokat a fórumokat, akik ügyében határoznak, nem lehet szó, se uj területről, se épitési engedélyről, se szubvenczióról.

— **Prielle Kornélia uj szerepe.** A *Nemzeti Szinházban* csütörtökön lép fel nyári szabadsága után először *Prielle* Kornélia. A müvésznő legközelebb uj szerepet fog kreálni: *Kemechey* Jenő és *Malonyai* Dezső október 3-ára kitüzött társadalmi szinmüvében özvegy Vékey Gedeonné szerepét fogja játszani, már részt is vesz a próbákban, melyek napok óta folynak.

— **A szegedi szintársulat** néhány nap mulva befejezi Hódmezővásárhelyen a nyári idényt. Október elsején már bevonul Szegedre, a hol nagy érdeklődéssel és eddig még nem tapasztalt nagy bérlettel várják. A páholyokat majdnem mind és a földszinti zártszékek jó részét kibérelték. A társulat 22 ujdonsággal és a reprizek egész sorával kezdi meg müködését. Dr. *Janovics* azonkivül több olyan darabot fog bemutatni, melyek még magyar szinpadon nem kerültek szinre. Moliére *Don Juan*-ját, Björnson *Erőnkön felül* czimü drámáját, *Goldoni Fogadósné*-ját (La Locandiera), *Ibsennek* egy eddig magyar szinpadon még nem adott darabját, *Serpette* és *Rogernak* egy operettejét, *Echegaraynak* egy uj darabját, melynek előadási jogát már megszerezte. A szegedi szinház gazdag müsorából látható, hogy dr. *Janovics* a szegedi szinpadot müvészeti központtá akarja tenni és függetlenül a fővárostól, önálló premierekben is fogja részesiteni a szegedi közönséget. Társulata is a vidék legjava erőiből van összeállitva: *Székely* Irén, *Hettyey* Aranka, *Balogh* Etel, *Mészáros* Giza, *Feledi* Boriska, *Kiss* Irén, *Horváth* Paula, *Arday* Ida, *Ledofszky* Mariska, *Bihari* Ákos, *László* Gyula, *Mezei* Péter, *Fenyéri* Mór, *Mezei* Mihály, *Leővey* Leó, *Árkossy* Vilmos, *Pataky*, *Borbély* Sándor és *Donáth* Lajos a társulat kiválóbb erői.

— **A három gráczia.** A *Vigszinházban* szombaton bemutató lesz. Ekkor adják először *Héros* és *Milou* uj bohózatát, a *Family Hotelt*, amelynek magyar czime: *A három gráczia*. A darabot *Rajna* Ferencz forditotta.

— **Hirek a Népszinházból.** *Varney* pompás operetteje a *Fanchon asszony lánya*, mely 1895 január 3-án került utoljára Budapesten szinre, a jövő hét péntekjén ujból a *Népszinház* müsorára kerül. A darabból most folynak a szinpadi próbák. *Javotte* szerepét *Küry* Klára játszsza. Hermin szerepében *Vizvári* Erzsike a szinház uj tagja fog bemutatkozni. A jövő vasárnap veszik kezdetüket a *Népszinházban* a délutáni előadások, első előadásul szinre kerül *Sidney* Jones operetteje a *San-Toy*, *Küry* Klárával a czimszerepben.

— **A sötét kamra.** A *Magyar-Szinház* énekes és vigjátéki személyzetét erősen foglalkoztatja az e héten szinrekerülő ujdonság: *A sötét kamra.* Hálás szerepeket játszanak a darabban Boross Endre, *Ráthonyi*, *Kornai* Berta, *Szelestey* Elza, *Sziklainé* és *Perry* Nelli, egy ifju angol tánczosnő és énekesnő, a kit a szinház erre a szerepre szerződtetett. Az ujdonság *pénteken* kerül bemutatásra. A jegyeket a *Magyar-Szinház* jegypénztára és *Bárd testvérek* zeneműkereskedése a mai naptól kezdve árusitják.

— **A városligeti arénában** kedden lesz a szinház primadonnájának, *Csongori* Mariskának a jutalomjátéka. A müvésznő *Konti* József operettjében, a *Suhancz*-ban fog játszani. Pénteken *Kacziány* Viola, a vidék egyik jeles drámai szinésznője, vendégként fog fellépni *Sudermann Otthon* czimü szinmüvében.

— **Wiehe** Sarolta, a dán müvésznő, a kit a párisi világkiállitáson fedeztek fel Európa számára, müvészi körutra indult. Most *Berlinben* van, a hol a *Lessing-szinház*-ban ünneplik. *Wiehe* Sarolta szinésznő, énekesnő, de elsősorban a tánc- és arczjáték terén tette nevét hiressé. Koppenhágában *Ibsen* is megcsodálta müvészetét, a melyet ezzel a kifejezéssel jellemzett, hogy: »tánczolt pszichologia.„ A müvésznő egész társulattal utazik. Vele van a nálunk is jól ismert *Severin-Mars*. *Wiehe* Sarolta — mint már emlitettük — körutjában *Budapestre* is eljön és a *Vigszinházban* fog vendégszerepelni.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Basel kérése.** A svajczi Basel városának állami rendőrfőnöksége arra kérte a székesfőváros hatóságát, hogy küldje meg neki a szinházakra vonatkozó szabályokat és tudatná vele mindazokat az intézkedéseket, a melyeket Budapest székesfőváros tanácsa a szinházak biztonságának a szempontjából keresztül szokott vitetni. *Horváth* János tanácsos ma elküldötte a szabályzatokat s a kért fölvilágositó értesitést.

— **Segitség.** A Maros-Vásárhely közelében levő Alsó-Idecs, Felyfalu és Magyar-Régen községek határát, julius 23-ikán csaknem teljesen tönkretette a kitört nagy szélvihar és jégeső, elpusztitotta az összes vetéseket és gabonaféléket. A székesfőváros tanácsa 100 korona adományt küldött a károsult gazdáknak.

— **Árlejtés.** Ma délelőtt hirdették ki annak az árlejtésnek az eredményét, a melyet a kőbányai vizmüvek gépeinek a szállitására tartottak. A legkedvezőbb ajánlat tizenhét százalék engedménynyel történt. — Ugyancsak ma volt az árlejtés a vizmüvek gépeihez szükséges olaj szállitására. A legjutányosabb ajánlatot az egységáron alul két százalékkal tették.

— **Adókivetés.** A VI. közigazgatási kerület A) adókivető bizottsága f. hó 23-tól 27-ig a külön meghivottak III. oszt. keresetadójavaslatait fogja tárgyalni.

TÖRVÉNYSZEK.

— **Hilgermann Laura adósságai.** Operaházunknak sokáig tagja volt *Hilgermann* Laura k. a., a ki szerződésének lejártakor nem volt képes magának ugyanitt alkalmas szerződést kieszközölni. Ennek nem a müvésznő képességeinek hiánya volt az oka, mert a müvésznő határozottan tehetséges tagja volt az operának, hanem lehetetlenné tették a szerződést a müvésznő túlzott igényei. A müvésznő ugyanis alaposan eladósodott. Innen Bécsbe ment, de ottan is épp ugy küzködik a hitelezőivel, mint annak idején nálunk. Nagyszámu hitelezői ma délelőtt a Royal-szállóban közös értekezletre jöttek össze, hogy valahára megbeszéljék, hogy mitevők legyenek a müvésznővel. Az értekezleten jelen volt többek között a bécsi udvari opera intendánsának ügyésze s egy bécsi ügyvéd. Az értekezleten megtudták a hitelezők, hogy mennyire el van adósodva a müvésznő. A hitelezők, tekintve, hogy a müvésznőt a bécsi udvari operánál csak azon feltétel alatt szerződtették, ha adósságait rendezi, az eléjük terjesztett egyezségi ajánlatot elfogadták. Természetes, hogy a művésznő Bécsben maradása attól függ, hogy törleszteni fogja-e a felszaporodott tekintélyes adósságát.

— **Az ügyvéd bünei.** *Grün* Ede budapesti ügyvéd tudvalevőleg több sikkasztás miatt fogságba került. A sikkasztó ezuttal négy bünéért fog számolni társaival együtt. A *Machán* Gusztáv és Anna 5962 koronájának, *Onsuda* Ferencz 250 koronájának, *Schönfeld* Sándor 397 koronájának és *Róth* Jónás 690 koronájának elsikkasztásáért vonják kérdőre.

— **A gépügynök üzelmei.** *Schweitzer* Mór gépügynök lerándult Nagy-Perkátára, ahol minden gépügynök rendeléseket akart gyüjteni. Törekvései azonban kárba vesztek, mert csakis *Gecsey* András gazdaembertől tudott egy gépalkatrészre vonatkozó rendelést kierőszakolni. Nagy volt *Gecsey* András meglepetése, mikor egy 480 koronás sorvetőgép ára miatt beperelte egyik budapesti czég. *Gecsey* esküt tett arra, hogy soha sorvetőgépet nem rendelt. Fel is jelentette ezek után Schweitzert csalás és okirathamisitás miatt, akit a budapesti törvényszék a terhelő bizonyitékok előterjesztése után *két évi fegyházra* itélt el.

— **Egy közgyülés utójátéka.** A budapesti büntető járásbiróság ma délben hirdette ki az itélet abban a becsületsértési pörben, a melyet *Kohn* Gábor fővárosi kereskedő inditott *Bauer* Mór és *Bárdos* Károly fővárosi kereskedők ellen. Ez utóbbiak ugyanis a kereskedők hitelegyesületének augusztus 22-én tartott közgyülésén sértő szavakkal illették *Kohn* Gábort, a közgyülés elnökét. A *biró* mind a két vádlottat bünösnek mondotta a becsületsértés vétségében s *Bauert kétszáz, Bárdost* pedig *négyszáz korona pénzbüntetésre* itélte. Az elitéltek fölebbeztek.

A közönség köréből.

Egyéves önkéntesek legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert 44384.

BLUM és TÁRSA

szerb királyi és József főherczeg udvari szállitónál

Budapest, **Sütő-utcza 2.**

Rossz emésztésnél és melléktüneteinél, mint felböfögés, gyomorégés, felfuvódás, székrekedés, savképződés a teli gyomor érzése stb. orvosi auritások a

Dr. Roos Flatulin labdacsait

ajánlják.

Eredeti dobozokban K. 1.20 a gyógyszertárakban kapható. Esetleg közelebbit Dr. Roos J., Frankfurt a/M.

Összetételei: kettősszéns. nátron, rhab. széns. magn. à 4., anizs-borsosm., Köményinagolaj à 3 csepp. 44596

KÖZGAZDASÁG.

Külkereskedelmünk.

A m. kir. központi statisztikai hivatal ma küldte szét a folyó évi augusztus havi külkereskedelmi forgalom eredményeit tartalmazó füzetet, melynek adatai szerint a mult hónapban a magyar korona országainak területére összesen 2,694.876 métermázsa és 205.368 db árut hoztunk de. Ebből a mennyiségből 1,781.526 q. és 72.676 db Ausztriára esett. Kivitelünk ugyanezen hónapban 5,800.326 q-t és 1,401.657 darabot tett, magába Ausztriába 4,340.359 q. és 791.327 drbot vittünk ki.

A folyó évi január—augusztusi időszak eredményeit szembeállitva az 1901. évi január—augusztusi időszakának eredményeivel a következő kis táblázat mutatja.

	Mennyiség ezer métermázsákban és ezer darabokban 1901. jan.—aug. Összesen	1902. jan.—aug. Összesen	Érték ezer koronákban 1902. jan.—aug. Összesen	Ausztria
Behozatal	1.695	2.023		
	23.587	21.667	751.001	582.834
Kivitel	5.566	6.515		
	40.177	38.763	787.235	557.925
Behozatali (—) vagy Kiviteli (+) többlet	+ 3.871	+ 4.492		
	+ 16.590	+ 17.096	+ 36.244	— 24.909

Ez adatok szerint behozatalunk a folyó év nyolcz első hónapjában 1 millió 920 ezer q.-val kevesebb, de a darabszám szerint kimutatott áruknál 328 ezer darabbal több volt, mint a mult év nyolcz első hónapjában. Kivitelünk ugyanezen időszak alatt az elmult év megfelelő időszakával szemben 1 millió 414 ezer q-val csökkent, ellenben 949 ezer darabbal emelkedett.

Behozatali czikkeink között a legnagyobb fontossággal a fonó- és szövőipar készitményei birnak, melyekért összesen 247.03 millió koronát fizettünk a külföldnek, ebből egyedül Ausztriának 239.24 millió koronát. Fontosabb csoportok még a ruházatok és fehérnemüek 43.04 millio koronával (ebből Ausztria 42.47 millió korona); bőr- és bőr-áruk 40.06 millió koronával (ebből Ausztria 37.78 millió korona); vas- és vasáruk 36.65 millió koronával (ebből Ausztria 33.73 millió korona); mű- és hangszerek 28.41 millió koronával (ebből Ausztria 23·33 millió korona); gépek- és gépszerek 24·90 millió koronával (Ebből Ausztria 19·79 millió korona) stb.

A behozatal összes értéke 751·00 millió koronára, a kivitel értéke pedig 787·23 millió koronára rugott, tehát kereskedelmi mérlegünk 36·23 millió koronával volt aktiv. Ausztriával szemben azonban kereskedelmi mérlegünk 24·91 millió koronával passziv, miután az onnét behozott áruink értéke 582·83 millió koronát, mig az ugyanoda kivitt áruink értéke csak 557·92 millió koronát tett.

Legfontosabb kiviteli czikkeink a gabonanemüek és a liszt. A gabonanemüek közül e folyó évi január—augusztusi időszakban csupán a kukoriczából volt nagyobb a kivitelünk, mint a mult év megfelelő időszakában. Lisztkivitelünk a folyó évben eddig szintén alatta maradt a mult év nyolcz első hónapjában elért kivitelünknek. Az emlitett kiviteli áruink értékét tekintve, a legtöbbet — 93·85 millió koronát — kaptunk a lisztért, mig buzáért 44·05 millió, kukoriczáért 38·11 millió, — rozsért 20·80 millió, — zabért 17.40 millió — és árpáért 16.99 millió koronát — ezekből természetesen a tulnyomó részt Ausztriából.

Vágó- és igásállat kivitelünk a folyó év nyolcz első hónapjában a mult év ugyanezen időszakához képest kivétel nélkül emelkedett. Legnagyobb volt az emelkedés a sertéseknél, melyeknek kivitele csaknem 44 ezer darabbal volt több s igen kevéssel marad e mögött a juh- és kecskekivitelünk emelkedése, amelyeken kivül még tehénkivitelünk gyarapodása volt jelentősebb. Értékre nézve a legelső helyen az ökrök állanak, melyekért 59·89 millió korona jutott hozzánk a külföldről, mig sertésekért 41·20 millió koronát kaptunk, a többi állatoknál kimutatott érték egyenkint véve a 20 millió koronán alul maradt.

Végül nem hagyhatjuk emlités nélkül tojáskivitelünk nagy gyarapodását, mely a mult év nyolcz első hónapjának eredményével szemben 54 ezer métermázsát tett.

KERESKEDELEM.

** **A Magyar Földhitelintézet záloglevelei.** A Magyar Földhitelintézet tudvalevőleg a forgalomban levő összes 4½%-os zálogleveleit rendkivüli sorsolás utján jövő hó 1-re felmondotta, minek következtében e napon az intézet összes 4½%-os záloglevelei a forgalomból kikerülnek. Az intézet igazgatósága most elhatározta, hogy a jelzálogkölcsönöknek a jelenleginél is előnyösebb feltételek mellett leendő lebonyolitása szempontjából 3½%-os záloglevelei kibocsátását ismét fölveszi s azoknak Magyarországon kivül való értékesitése czéljából a *Magyar Általános Hitelbankkal* korábbi megállapodását megujitotta.

** **Gyapju-aukcziók.** A budapesti gyapjuaukcziót a fővárosi vigadó kistermében e hó 24-én és 25-én tartják meg. Az aukczió mindenkor délután 3 órakor kezdődik.

** **Közbenső áruforgalmunk Ausztriával.** Közbensőforgalmi statisztikai kimutatás az Ausztria és Magyarország közti áruforgalomról 1902. augusztus havában: A Magyarországból való behozatal 79·5 millió korona, vagyis 4·3 millió koronával több mint tavaly. A kivitel Magyarországba 34·1 millió korona, vagyis 1·1 millió koronával több. A kereskedelmi mérleg Magyarországgal szemben e szerint ebben a hónapban 4·6 millió korona aktivumot tüntet fel a mult évi 7·8 millió korona aktivummal szemben.

** **A német vámtarifa.** Berlinből jelentik: A vámtarifajavaslat első fejezetének mai tárgyalásánál gróf Posadowszki belügyi államtitkár hosszabb nyilatkozatot tett, a melyben kijelentette, hogy a gabonavám tekintetében a kormány utal előbbi nyilatkozataira és nincs oka arra, hogy azokat mégegyszer megokolja. Báró Wangenheim inditványával szemben azonban néhány megjegyzést kénytelen tenni. Kétségtelen, hogy a falusi körökben is a lakosságnak az a része, mely nem mezei munkákkal foglalkozik és nem üz mezőgazdaságot, folyton növekedőben van és hogy a számarány a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági lakosság közt folyton változik az előbbi hátrányára. Ebből természetesen következik, hogy mind nehezebbé válik magasabb vámvédelmet keresztül vinni a mezőgazdaság javára. Ha követnék báró Wangenheim javaslatát, hogy a mezőgazdasági vámokat emeljék, és az ipariakat mérsékeljék, ugy az általa javasolt vámok magassága mellett az a veszedelem merülne fel, hogy széles néprétegek létfenntartását valóban aggasztó módon megdrágitanók és egyuttal individuális munka-alkalmukat csökkentenék. A mostani kormány *ily vámtételekre semmi időben és semmi feltételek mellett nem lesz kapható* és a szónok nem is képzelhet oly politikai kombinácziót, a mely mellett ilyen vámtételek a förvényhozó testületek jóváhagyását megnyerhetnék. A nyilvánosság előtt azt a javaslatot vetették fel, hogy az eddigi szerződéses államokkal is esetleg az uj tarifajavaslat alapján tárgyaljunk, ha az nem is nyert törvényes elintézést a birodalmi gyülésen és az ezen alapon kötött kereskedelmi szerződések bizonyára legközelebb megnyernék a törvényhozótestület hozzájárulását. Ez az ut politikailag és vámtechnikailag járhatatlan. Németország nem kezdhet idegen államokkal szerződési tárgyalásokat oly tervezet alapján, mely nem emelkedett törvényerőre. De ha még sikerülne is e tarifajavaslat egy részét kereskedelmi szerződések megkötése által konvenczionális tarifákká átalakitani, ez az eljárás még akkor is vámpolitikailag és vámtechnikailag ki van zárva, mert az uj tarifajavaslat nem fedezi eddigi autonom tarifánkat, miután az előbbi az egyes árufajokat lényegileg másképpen kvalifikálja. Valamely kereskedelmi szerződés mindig a tarifa tételeinek csak egy részére terjed ki. A javasolt ut mellett felmerülne tehát az a kérdés, hogy oly tarifatételeknél, melyek a kereskedelmi szerződésekben nem foglaltatnak, a régi autonom tarifa vagy esetleg az uj szerződéses tarifa lépjen-e érvénybe. De ha sikerülne is az uj tervezet alapján kereskedelmi szerződéseket kötni, azok az államok, a melyeknek egyidejüleg megadnók az általános legtöbb kedvezményt, mindig az érvényben levő autonom tarifa tételeit igényelhetnék, a mennyiben ezek a tételek rájuk nézve kedvezőbbek; azok az államok végül, a melyekkel nem jutunk szerződésekre, az egyedül törvényes erővel biró mostani autonóm tarifa alapján lennének kezelendők és esetleg jobban járnának, mint a szerződéses államok, a mennyiben ezeknek nem adnók meg a korlátlan legtöbb kedvezményt. Az agrárius részről ismételten hangoztatott állitást, hogy az iparvámokat rendkivül felemelték, a szónok mint tévest tagadja.

GAZDASÁGI HIREK.

* **Gazdasági tisztviselők a munkássegitő pénztárban.** Tudvalévő dolog, hogy a gazdasági munkássegitő pénztárban, az uj törvény szerint, — 1200 korona maximalis nyugdij biztositható. Az évi nyugdijért a tagnak évenként 52 koronát kell fizetnie. Ugy a fizetési módozat, mint a nyugdij alkalmas arra, hogy kisebb birtokokon alkalmazott tisztviselők, továbbá uradalmi iparosok s alkalmazottak stb. maguknak öregségükre nyugdijat biztositsanak. Mint értesülünk, a munkássegitő pénztárba az érdekelt osztályból többen maximalis nyugdijra is beiratkoztak. A beiratkozottak között kisgazdák vannak, akik munkaképtelenségükre magoknak nyugdijat biztositanak, hogy földjeiket családalapitó gyermekeiknek testálhassák még életükben.

* **Az olasz borvám-klauzula** eltörlése tárgyában Devecser mezőváros képviselőtestülete közgyülést tartott, melyen egyhangulag kimondták, hogy követelni fogják a klauzula eltörlését. Üdvözlő iratot küldöttek Dr. *Molnár* Ákos képviselőnek, mint az akczió kezdeményezőjének.

* **Temes vármegye gazdasági egylete** báró *Ambrózy* Gyula elnöklete alatt tartott ülésén megállapitotta az őszi közgyülés anyagát, jóváhagyta a párisi mezőgazdasági bizottságokkal kapcsolatosan szervezendő választmányokra vonatkozó tervezetet, valamint az 1902/903 évi téli előadások s tanfolyamok tervezetét; pártolólag tudomásul vették Tolna vármegye gazdasági egyletének a közép Duna áthidalására vonatkozó átiratát, nemkülönben azt, a mely a Szerbiával kötött vámszerződés felmondását sürgeti s elhatározták hogy e tárgyban szintén felterjesztést intéznek a kormányhoz. Több folyó ügy elintézése után elhatározták, hogy egy Temesvárott létesitendő kiviteli vágóhid ügyét a legközeleb ülés napirendjére kitüzik.

** **Lentermelés a rutén földön.** A hegyvidéki kirendeltség vezetője: *Kazy* József miniszt. oszt.-tanácsos előterjesztést tett *Darányi* földmivelési miniszternek, hogy a lentermelést, tekintettel a talaj és éghajlati viszonyokra, a rutén földön sikerrel lehetne meghonositani. A földmivelési miniszter ez előterjesztésre azonnal utasitotta *Füredy* Lajos lengazdasági szaktanárt, hogy ez irányban tanulmányokat téve, tegyen jelentést. A szaktanár véleménye kedvező volt, ugy, hogy a rutén földön a lentermelés meghonositásának s ezzel a hegyvidéki nép részére egy uj jövedelmező kereseti ág létesitésének mi sem áll utjában.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **A pozsonyi kiállitás.** Pozsonyból táviratozzák nekünk: Az állandóan derült idő folyton nagy közönséget vonz a kiállitás területére, amit nagyban előmozdit az is, hogy a kiállitás igazgatósága ismételten ujabb és ujabb szórakozásokról gondoskodik. Tegnap fényes kerékpáros korzót rendezett, amelyen részt vett Ausztriának is több jónevü kerékpár-egylete. A kitüzött értékes dijakat a *Rubinek* Gyuláné elnöklete alatt müködő hölgybizottság a következőleg itélte oda: I. csoportdijat: *Aigner* kerékpáros-kereskedő csoportjának, II. dijat a *Viktoria* bécsi kerékpár-egyletnek, III. dijat „*Pozsony*“ kerékpár-egyletnek, IV. dijat a pozsonyi tüzoltóegyletnek, V. dijat az Urkerékpáregyletnek; az első hölgydijat: *Frischl* Erzsébetnek, II. hölgydijat *Gáspár* Karolának, I. urakdiját: *Risko* Antalnak, II. *Buben* Antalnak, I. juxdijat *Nehács* Antalnak, II. dijat *Hipenitor* Károlynak. — Ugyancsak tegnap kezdődött a kiállitási sorsjegyek huzása, amely folytatólag tart mindaddig, mig az összes 1500 nyereményt ki nem huzzák.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Az Ipoly müszaki kihasználása.** Deutsch Bertalan gyáros és Basch Gyula mérnök losonczi lakosok — mint nekünk Losonczról irják — előmunkálati engedélyt kaptak az Ipoly-völgy felső szakaszán épitendő záró-gátra, a mely turbinákat hajtva elektromos erőt állitana elő a farkasvölgyi, hámori, málnapataki szino-bányai, zlatnói, kokovai, uj-antalvölgyi üveggyárak, három fürésztelep, a poltári, zelenei, berzenczei, kálnói agyag- és cserép-ipari telepekre, a gácsi posztógyár és a losonczi ipartelepek részére.

*₊ **Az »Anker«** élet- és járadék-biztositó-társaság (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deáktér »Anker-udvar«) 1902. augusztus havaban benyujtatott a társaságnál 664 ajánlat 3,693.444 kor. biztositott összegre és kiállittatott 551 kötvény 2,991.329 kor. összegre. — A jan—auguszt. havi időszak alatt benyujtatott 6586 ajánlat 35.353.781 kor-ra és kiállittatott 5965 kötvény 30.927.200 kor-ra. Károk és esedékessé vált elérési biztositások folytán eddig 236 millió kor. fizettetett ki. — A haláleseti biztositásoknál A osztalékterv szerint a nyeremény-osztalék az elmult évben az évi dij 25 százalékát tette ki. A vegyes és takarékpénztári biztositásnál B osztalékterv szerint az egyes biztositások fennállása óta befizetett összes dijak 3 százaléka, tehát fokozatosan emelkedőleg az egyes évi dijak 9, 12, 15, 18, 21, 24 százaléka fizettetett ki nyereményosztalék gyanánt készpénzben.

A társaság vagyona 1901. deczember 31-én 145 millió kor., biztositási állomány 511 millió kor.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonatőzsde.

Mintha egészen csendben kartellt kötöttek volna a gazdák, hogy az idei bő termést csak azért sem engedik az árak bizonyos nivó alá szoritására felhasználni, oly egyértelmüen óvakodnak nagy tömegeket a piaczra szállitani. Viszont a fogyasztók, támaszkodva arra, hogy a termelők nem tarthatják örökké magtáraikba zárva termésöket, bizton számitanak arra, hogy előbb-utóbb mégis nagyobb mennyiségben érkezik majd a kenyérmag a piaczra s akkor olcsóbban vásárolhatnak. Erre való tekintettel ők is várakozó álláspontra helyezkedtek s most olyan a helyzet, hogy ha a tavalyinál jóval alacsonyabb buzaár nem figyelmeztetne rá, az üzlet forgalmából ugyancsak senki sem következtethetne arra a bő termésre, melylyel a természet gazdáinkat az idén megáldotta. Kétségtelen, hogy vannak momentumok, a melyek alkalmasak arra, hogy a gazdákat óvatosságra, illetőleg tartózkodásra intsék. Most már bizonyos, hogy a kukoriczatermés rossz, s a burgonyatermés sem olyan, a milyennek lenni kellene, s ez mindenesetre a kenyérmagvak áruit is befolyásolja; tény az is, hogy a fogyasztás szükséglete nagy s tekintettel a bő termésre, még fokozódik. Végül figyelemre méltó és bizonyára nem utolsó momentum az, hogy Románia versenyétől az osztrák piaczon kevésbbé kell tartani a magyar gazdának, mint eddig. Romániából ugyanis, föltétlenül megbizható forrásból jelentik, hogy az uradalmi fölöslegek mintegy 75 százaléka, az összes buzatermésnek mintegy 50 százaléka már nincs az országban, miután Románia buzakivitele Olaszországba, Belgiumba Hollandiába és a Rajna vidékére az idén szokatlan nagy volt és még mindig sokat szállitanak oda. A helyzet különben az egymással szemben farkasszemet néző két tábor, a termelők és a fogyasztók tábora közt folyton himbálódzik s majd az egyik, majd a másik látszik többé-kevésbbé győzedelmeskedni. Pár nap óta, mintha a fogyasztók javára billenne a mérleg: a hozatalok nagyobbodnak s ezzel szemben a malmok viselkedése még inkább gyengül, minek következtében a készárupiacz irányzata ellanyhult. Ez a lanyhulás a határidőüzletre is átterjedt, a mely szilárdan nyilt ugyan meg, sőt kezdetben a szombatiaknál valamivel magasabb jegyzésekkel indult, de később nagyobb kinálat mellett hanyatlott.

A mai készárupiaczon jobb kinálat és gyengébb kereslet mellett mintegy 28000 mm. *buza* kelt el. Vagyonárut 5 fillérrel olcsóbban kellett adni; hajóáruért azonban változatlan árakat fizettek. A *rozs* ára nem változott; takarmányárpa jobb kereslet mellett tartott. Zab és *tengeri* változatlan. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki*: 300 mm. 82 k. 7.65 K., 100 mm. 82 k. 7.55 K., 200 mm. 82 k. 7.57 és fél K., 100 mm. 82 k. 7.53 és fél K., 950 mm. 81,8 k. 7·55 K., 250 mm. 81.5 k. 7.55 K., 200 mm. 81 k. 7.55 K., 400 mm. 81 k. 7.50 K., 100 mm. 81 k. 7.55 K., 600 mm. 81 k. 7.50 K., 200 mm. 81 k. 7.60 K., 200 mm. 81 k.. 7.60 K,. 100 mm. 81 k. 7.45 K., 200 mm. 81 k. 7.45 K., 300 mm. 80.5 k. 7.47 és fél K., 100 mm. 81 k. 7.52 és fél K., 300 mm. 81 k. 7.40 K., felső, 100 mm. 80 k. 7.30 K., felső, sárga, 100 mm. 80.5 k. 7.30 K., felső, sárga, 100 mm. 80 k. 7.30 K. 200 mm. 80 k. 7.45 K., 1700 mm. 81.5 k. 7.20 K., 500 mm. 81 k. 7.25 K., kevert, 600 mm. 79.5 k. 7.20 K., kevert, 100 mm. 79.5 k. 7.15 K., felső, 100 mm. 79.5 k. 7.10 K., felső, 100 mm. 79 k. 7.05 K., sárga, 100 mm. 79.5 k. 7.05 K., sárga, 1000 mm. 80.5 k. 7.55 K., 200 mm. 80.5 kor., 100 mm. 80,5 k. 7.15 kor, 100 mm. 77,3 k. 6.90 kor., felső, sárga, mind három hónapra.

Mindszenti: 1000 mm. 80 k. 7.40 kor., három hónapra.

Csongrádi: 1000 mm. 80 k. 7.40 K., három hónapra.

Fejérmegyei: 300 mm. 79 k. 7.25 K., három hónapra.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 82 k. 7.65 K., 100 mm. 82 k. 7.— K., 100 mm. 80 k. 7.— K. 100 mm. 80 k. 7.35 K., 750 mm. 80 k. 7.02 és fél K., 300 mm. 79.5 k. 7.02 és fél kor., 100 mm. 79 k. 7.15 K., sárga, 100 mm. 79 k. 7.10 K, sárga, kevert, mind három hónapra.

Dunaföldvári: 1150 mm. 78 k. 7.95 K., három hónapra.

Bánsági: 8800 mm. 80 5 k. 7.80 kor., 900 mm. 79 k. 7.30 K., 100 mm. 78.5 k. 7.20 kor. 1500 mm. 79 k. 7.15 kor., mind három hónapra.
Bácskai: 5000 mm. 78.7 k. 7.02 és fél K., mind három hónapra.
Pancsovai: 500 mm. 78.5 k. 7.02 és fél K., három hónapra.

Rozs: 400 mm. 6.30 K., 200 mm. 6.28 és fél K. 350 mm. 5.80 K., kevert, mind három hónapra, 300 mm. 6.17 és fél kor., 300 mm. 6.17 és fél kor. 200 mm 6.17 és fél kor., 100 mm. 6.17 és fél kor., 675 mm. 6.15 kor., 200 mm. 6.15 kor., 200 mm. 6.15 kor., 300 mm. 6.10 kor., 100 mm. 6.— kor., mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa: 200 mm. 5.35 kor., 200 mm. 5.22 és fél kor., készpénzfizetés mellett.

Zab: 100 mm. 5·90 K., 150 mm. 5.80 K., készpénzfizetés mellett.

Tengeri: 500 mm. 5.72 és fél kor., 200 mm. 5.70 K. készpénzfizetés mellett, kocsira rakva.

Tegnapelőtt délután eladatott:
Ó-Becsei 5000 mm. 77.5 k. 7.42 és fél kor., novemberi szállításra.
Pádéi: 5000 mm. 78.9 k. 7.20 K. november havi szállításra.
Az árak koronaértékben értendők 50 klg.

A **határidőüzlet** szilárdan nyilt mg, de később nagyobb kinálatra gyengült. Tengeri erealizálások miatt mérsékelten hanyatlott. Rozs áprilisra, valamint zab szilárd maradt. — Köttetett:

Délelőtt.

Buza októberre 6.92, 6.86, 6.87, k.
Buza áprilisra 7.16, 7.17, 7.12, 7.14, 7.13 kor.
Rozs októberre 6.15, 6.12, k.
Rozs áprilisra 6.30, 6.31, 6.27 k.
Tengeri májusra 5.61, 5.62, 5.50, k.
Zab októberre 5.67, 5.68 k.
Zab áprilisra 5.97, 5.93, k.

Déli 1 óra 30 perczkor záródnak:

Buza októberre	k.	6.87— 6.88
Buza áprilisra	„	7.12— 7.13
Rozs októberre	„	6.11— 6.12
Rozs áprilisra	„	6.27— 6.28
Tengeri szeptemberre	„	5.65— 5.75
Tengeri májusra	„	5.51— 5.52
Zab októberre	„	5.65— 5.66
Zab áprilisra	„	5.93— 5.94

Délutáni forgalom:

Gyengébb irányzat mellett a forgalom korlátolt volt.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

1902. októberi buza	6.83—6.84
1903. áprilisi buza	7.11—7.12
1902. októberi rozs	6.10—6.11
1903. áprilisi rozs	6.24—6.25
1903. tengeri májusra	5.47—5.48
1902. októberre zab	5.64—5.65
1903. áprilisra zab	5.90—5.91

Gabona- és lisztforgalom.

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállíttatott vasuton	Elszállíttatott hajón	Elszállíttatott együtt
	méter	mázsa				
a) helyi forgalomban						
buza	40898	64995	105893	101	4229	4330
rozs	3363	865	4228	—	—	—
árpa	5621	100	5721	104	—	104
zab	4201	10072	14273	—	11576	12476
tengeri	101	—	101	—	—	—
repcze	15	—	15	—	—	—
liszt	116	51	167	20136	5428	25564
korpa	—	—	—	868	2929	3797
összesen	54315	76088	130398	21209	25162	46871
b) átmeneti forgalomban						
buza	205	—	102	—	—	—
rozs	—	—	102	—	—	—
árpa	102	—	—	—	1925	1925
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	102	—	102	—	—	—
korpa	—	—	—	—	200	200
összesen	409	—	409	—	2125	2125

Terménytőzsde.

Emelkedő irányzat mellett ma *sertészsirért* 75 koronát 50 kilónként.
Nyers szesz jegyzése: Budapesten 39 k. pénz, 39.50 k. áru, vágvölgyi állomásokon 37 k., pénz, 37.50k. áru, Kassa-oderbergi állomásokról 36.50 k. pénz, 37 k. áru.

Értéktőzsde.

A tegnapi magánforgalomban támadt emelkedő mozgalom, melyet kedvezőbb kiegyezési hirekkel hoztak kapcsolatba, kiterjedt a mai üzletre is. A két hitelrészvény, valamint osztrák-magyar államvasuti részvények élénk kereslet mellett jelentékenyen emelkedtek. Később megcsappant az eddig élénken fejlődött forgalom és az árfolyamok az egész vonalon gyengültek. A második tőzsdeórában állitólag kedvezőtlen amerikai jelentésekre berlini számlára tetemes eladások történtek a nemzetközi üzérkedési értékekben, mire osztrák hitel 2.50, osztrák-magyar államvasuti részvények 4 és magyar hitelbank-részvények 3 koronával hanyatlottak. A helyi értékek piaczán nagyobbrészt üzlettelenség uralkodott; csupán közuti vasuti részvények iránt mutatkozott némi érdeklődés, 2 koronával magasabb árfolyam mellett. A pénzpiacz, valamivel feszültebb helyzetére való tekintettel, ma 4%-os magyar koronajáradékban nagymérvü reálizálási eladások történtek, melyek az árfolyamot 10 fillérrel leszoritották.

Előtőzsde.

Az előtőzsde szilárd megnyitás után bécsi eladásokra gyengült és kedvtelen hangulattal zárult. — Köttetek: Osztrák hitelrészv. 690.75—689, magy. hitelbank 734—732.50, osztrák-magyar államvasut 721.25—718.25, közuti vasut 629.50—628.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 689—689.25, magyar hitelbank 732—732.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 462—462.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank 32—33, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 477.50—478, osztrák-magyar államvasut 718—.—718.50, déli vasut 76.50—77, rimamurányi vasmü 497—498.—, magyar koronajáradék 98—.—98.05, közuti vasut, 627—628.—, városi villamos vasut 330.—331.—

Déli tőzsde.

A déli tőzsde az egész vonalon gyengült, alacsonyabb berlini jegyzések kapcsán.— Köttettek: Osztrák hitelrészvény 689.50—688.50, osztrák-magyar államvasut 718.50—717, déli vasut 79—76.50, magyar koronajáradék 98.—98.025.
Helyi értékekben köttetett: —.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 689—688.50, magyar hitelbank 730.50—731, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 462—463.—, magyar ipar- és kereskedelmi bank —.——, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 676.——676.50, osztr.-magyar államvasut 717 50—718.—, déli vasut 67—68, rimamurányi vasmü 497—.—498, magyar koronajáradék 97.95—98.—, közuti vasut 628—629.—, városi villamos vasut 328—329.—.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelben holnapra 4—5 k., nyolcz napra 10—12 k., október végére 24—26 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsde kedvtelen hangulattal folyt le. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 689—688.25, magyar hitelbank 730.50—731, osztrák-magyar államvasut 717.50—716.50. déli vasut 67—69.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 688.25—688.50, magyar hitelbank 730—730.50, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 462—462.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank ———, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 477—478.—, osztrák-magyar államvasut 716.50—717, déli vasut 69—70.—, rimamurányi vasmü 497—498, magyar koronajáradék 97.95—98.—, közuti vasut 628—628.50, városi villamos vasut 328.—330.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs. szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata) A mai *előtőzsdén* arra a hirre, hogy az államositási tárgyalásokat legközelebb megindítják, barátságos hangulat uralkodott, s a forgalom élénk forgalom mellett szilárd irányzattal indult. A forgalom élén osztrák-magyar államvasuti részvények haladtak, melyek tekintélyes forgalom mellett jelentékenyen emelkedtek. Hitelrészvények és alpesi bányarészvények szintén emelkedtek. Később az üzleti tevékenység ismét megcsappant s mivel a helyi spekuláczió nagyobb mértékben realizált, a árfolyamok alább szálltak. A hangulat azonban barátságos maradt.

11 órakor záródnak: osztrák hitelrészvény 689.25, magyar hitelbank 731.50, osztrák-magyar államvasut 718.25. déli vasut 76.50, alpesi bánya 377.50, rimamurányi-vasmü 497.—, májusi járadék 101.05, török-sorsjegy 115.75, német birodalmi márka 117.13.

A *déli tőzsde* csendes forgalommal és gyengébb árfolyamokkal nyilt meg. Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 689.—, magyar hitelbank 732.—, Länder bank 398.50, Unionbank 544.—, anglobank 278.—, bankegyesület 458.—, osztrák magyar államvasut 718.—, déli vasut, 76.50, elbavölgyi vasut 468.—, észak-keleti vasut 453.50, alpesi bányarészvény 377.50, rimamurányi-vasut .—, májusi járadék 101.15, magyar korona járadék 98.05, török sorsjegy 115.75, német bir. márka 117.15

Bécs, szept. 22 (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 120.30, tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 161.65, magyar vasutkölcsön ezüstben —.—, magyar leszámitoló- és váltóbank-részvények 460, rimamurányi vasmü 496·—, magyar koronajáradék 98.05, 4%-os magyar földtehermentesitési kötvény 97.—, magyar hitelbankrészvény 723.—, magyar nyeremény-kölcs. sorsjegy 205.25, kassa-oderbergi vasutrészvény 378.—, magyar keresk. bank —.—.

Bécs, szept. 22. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4.2%-os papirjáradék 101.15, 4%-os osztrák aranyjáradék 121.20, 1860. sorsjegy 151.75, osztrák hitelsorsjegy 429.—, angol osztrák bank —.—, bécsi Bankverein 457.50, osztrák-magyar bank 15.90, déli vasut 77.25, dunagőzhajózási társulat 938.—, dohányrészvény 321.—, cs. kir. vert arany 11.34, német bankváltók 117.12. 4.2%-os ezüst járadék 101.—, osztrák koronajáradék 100.15, 18.64. sorsjegy 251—, osztrák hitelintézeti részvény 688.50, Union-bank 548.—, osztrák Länderbank 397.—, osztrák-magyar államvasut 716.25, elbavölgyi vasut 468.—, alpesi bányarészvény 378.50, 20 frankos arany 19.06, londoni váltóár 239.62, Lipótkohó 359, kedvetlen.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Az irányzat a mai gabonatőzsdén gyönge volt. Kész kenyérmagvakat ma már bővebben kináltak. A határidőüzletben mérsékelt forgalom mellett köttetett: buza őszre 7.12, 7.14 K., rozs őszre 6.44, 6.45 K., zab őszre 5.95, 5.96 K., tengeri szeptember—októberre 5.97, 5.99 K.

Szesz, teljesen üzlettelen; kontingált készáru maradt 40—40.40 k. névleg.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Berlin, szept. 22. (az *Egyetértés* tudósitójától) A newyorki tőzsde szombati forgalmára a bankok tekintetében rezervált volt a hangulat. Szén vonzott a nagy bányatársaságok kielégitő havi kimutatása és a hideg időjárás következtében. Állampapirok csekély forgalom mellett ártartók. A második órában az üzlet igen csekély volt. Magánleszámitolási kamatláb 2 3/4%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4·2% papir-járadék —.—, 4%-os osztrák magyar aranyjáradék 103.30, magyar koronajáradék 98.80, osztrák-magyar államvasut 154.—, bécsi váltóár 85 35, Disconto Commandit 188.50 ált. villamossági Edison 170.25, gelsenkircheni 173.75, Laura-kohó 204.—, 4.2% ezüstjáradék 101.25, 4% magyar aranyjáradék 101.25, osztr. hitelrészvény 217.10, déli vasut 20.25, orosz bankjegyek 216.60, 4% uj orosz kölcsön 97,10, olasz járadék 103 10, dynamit-truszt 170.25, harpeni 168.—, szilárd.

Frankfurt, szept. 22. (Zárlat.) 4·2% papir-járadék 101.50, 4% osztr. arany-járadék 103.15, Magyar koronajáradék 98.75, Osztr.-magyar bank 114.80, Déli vasut részvény 20.20, Elbevölgyi vasut 118.—, Londoni váltóár 204.50, Bécsi Bankverein 115.70, Villamos-részvény 129.—, 3% m. arany kölcsön 87.70, 4·2% ezüst-járadék 101.45, 4% magyar aranyjáradék 101·40, Osztr. hitelint. rész. 216·70, Osztr. m. áll. vasut 154·20, Észak-nyugati vasut —.—, Bécsi váltóár 85.35, Párisi váltóár 811.66, Alpesi bánya-részv. — szilárd.

Frankfurt, szept. 22. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 216.75, déli vasut 20.60, Disconto Commandit —.—, berlini Handelsgesellsch. —.—, harpeni 167.40, Osztr. m. államvasut —.—, Laurakohó 283.30, Hibernia —.—. csendes.

Hamburg, szept. 22. (Zárlat.) 4·2%-os ezüstjáradék 101.15, sorsjegy 152.80, déli vasut 20.30, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—, osztrák hitelrészvény 217.—, osztrák-magyar államvasut 153.80, olasz járadék 103.10, 4%-os magyar aranyjáradék 101.10, szilárd.

Páris, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak*: Osztrák-magyar államvasut 771.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 104.95, 3%-os franczia járadék 100.15, Ottomán bank 584, 3½%-os franczia járadék 101.35, alpesi bányarészvény —·—, déli vasut —.—, 4%-os magy. aranyjáradék —.—, párisi bankrészvény 10.70, olasz járadék 102.70, Franczia törleszth. jár. 100.40, osztrák földhitelintézeti részvény 13.—, török dohányrészvény 357, javult.

London, szept. 22. Angol consol 93.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, szept. 22. Nyers czukor Aussigban azonnal szállitva 17.60 k., uj campagnera 18.— k., finomitott kész áru Prágában 84 k.

Hamburg, szept. 22. Nyers czukor augusztusra és szeptemberre 6.20, októberre 6.52, novemberre 6.55, deczemberre 6.65, januárra 6.70, februárra 6.77, márcziusra 6.85, áprilisra 6.87, májusra 6.95, juniusra 7.— juliusra 7.10, augusztusra 7.17 márka,

Berlin, szept. 22. Buza szeptemberre 155.— októberre 153.75, gyenge; rozs szept.-re 140.—, októberre 136.—, gyenge; zab szeptemberre 135.—, októberre 133.—, tartott; tengeri szept.-re —.—, októberre 118.25, nyugodt olaj szeptemberre 51.50, októberre 50.20, nyugodt; Szesz szeptemberre 41.70

Boroszló, szept. 22. buza helyben 15.90, sárga buza helyben 15.80, rozs helyben 13.90, zab helyben 13.40, repcze helyben 20.50, tengeri 14.—.

Köln, szept. 22. Olaj 57.—,

Páris, szept. 22. *Buza* folyó hóra 20.35, okt. 20.35, nov.—febr. 20.30, jan 20.35, áprilra—. bágyadt; *rozs* folyó hóra 15.25, okt. 15.25, nov—febr. 15.25, nyugodt; *liszt* folyó hóra 28.65, okt. 27.65, nov 26.85 febr. 26.90 jan.—áprilisra—.—, nyugodt; *repczeolaj* folyó hóra 56.75, okt. 57.—, nov. 57.50, febr. 57.50 nyugodt; *szesz* folyó hóra 34.25, 34.—, októberre 34.—, 34.75, nyugdt; *nyers czukor* folyó hóra 16.50, októberre 16.75, nyugodt; *fehér czukor* folyó hóra 21½, okt. 21⅞, nov. 22.75 februárra 23.25 nyugodt; *finomitott czukor* folyó hóra 92—92.50, *időjárás*: szép.

London. szep. 22. (Gabonapiacz.) Az irányzat általában csöndes, de állandó. Belföldi liszt 3 p-vel magasabb, magyar liszt 3 p-vel magasabb. Városi liszt 22 sh. 6 p. — 20 sh. Repczeolaj 24 sh. 9 p. Tengeri 24 sh. 6. Behozatal: buza 10.000, zab 20,000 pu. Az idő szép.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai.

Budapest, szept. 22. A mai igen gyönge forgalomban az élelmiczikkek ára csökkent, csak a hal, a befőzni való paradicsom és a savanyitani való uborka ára emelkedett. Nyul darabja 280 fillér, fogoly darabja 1 korona, őzhus kilója 160 fillér, dámvadhus kilója 130 fillér. A rántani való csirke darabja 1 korona, sütni való jércze 120 fillér, pulárd 150 fillér, pulyka 260 fillér, kacsa 220 fillér, hizott lud aprólék nélkül 360 fillér. Süllő kilója 2 korona, édesvizi rák darabja 24 fillér, tengeri hal kilója 4 korona, tengeri rák kilója 5 korona. Teavaj kilója 240 fill., szerbiai sertés gerincze egészben 128 fill.

Hivatalos árjegyzés (nagyban).

A központi vásárcsarnokban (nagyban) eladott élelmi czikkek ára szeptember 23-án.

Husféle. 100 kkint

Marhahus hátulja	I.	108—120 K.
„	II.	100—108 „
Birkahus	I.	76—80 „
„	II.	64—76 „
Borjuhus	I.	12·—150 „
„	II.	122—128 „
Sertéshus I. rend. 1 d.		104—108 „
Kolbász füstölt g.		120—140 K.
Sertészsir hordóval 100 kl.		148—152 K.

Baromfi (élő).

Tyuk 1 pár	2.20—2.50
Csirke 1 pár	2.——2.20
Lud hizott páronkint	8.——12—
Pulyka 1 pár	———
Rucza hizott 1 pár	4.——5.20

Vegyes.

Tojás (tea) 100 drb.	4.40—5.—
Sárgarépa 100 kiló	12.——14.—
Bab nagy 100 kiló	———
Paprika I. 100 kiló	100—140.—
„ II. „ „	60-100.—
Vaj közöns. kilónkint	1.40—1 50
„ „ „	1.30—1.70
Burgonya rózsa 100 kl.	3.80—4.—
Burg sárga 100 kl.	—.——.—
Paradicsom érett q.	8.—— .02

Halféle.

Harcsa (élő)	2.——.— 1 kiló
Csuka (élő)	—.—.— „
Ponty dunai	1.50—2.— „
Compo	—.—.— „
Rák (édesvizi)	12—.50 1 db.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 22. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli) 104—106 f. Közép (páronkint 300—340 kgron felüli) sulyban ——— fillér. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—114 f. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 111—112 f. *Szerbiai*: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 111—113 f. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 110—112 f. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 108—110 fillérig.

Megjegyzés. A font jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az élotre páronkint 45 kigr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1902. szept. 20 napján volt készlet 43862 drb, szept. 21. napján felhajtatott 3860 drb, szeptember 21. napján elszállittatott 523 drb. szept. 22. napjára maradt készlet: 47199, darab. — A sertésüzlet irányzata: szilárd.

Sertés-konzumvásári jelentés.

Budapest, szept. 22. (A székes-fővárosi sertésvásár és közvágóhid intézőségének jelentése.) *Felhajtás* összege 767 drb. Előző napi eladatlan maradvány 383 drb, összesen 1150 drb. Eladatott 1005 drb. Eladatlan maradvány 145 drb. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegyeztettek: *Zsirsertés*: Öreg I-rendü 350 kgon felül 88—91 fillérig, II. rendü 280—350 kgrig 86—90 fillérig, II. rendü selejtezett ——— fillérig, silány ——— fill.-ig, fiatal nehéz 300 kgon felül 90—96 fillérig, fiatal közép 220—300 kgrig 96—100 f.-ig, fiatal könnyü 220 kgrig 88—90 fillérig, süldő ——— fill.-ig, malacz ——— fill-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint élősulyban.

Juhvásár.

Budapest, szept. 22. Felhajtatott 4463 darab juh. Egységi árak: I-rendü ürükért 44—47.— fill. kilogrammonkint, kivételesen 50fill.(25—43 korona páronkint). Középminőségü ürü 36—42.— fillérig kgkint (29.——34 kor. páronkint.) Kosokért——— fillérig klgrként (——— K. páronkint.) Raczkajuhok ——— fil. kgkint (24.—36 kor. páronkint) Szerbiai juh ——— fillér kgrkint (—.———.— kor. páronkint). Anyajuhokért 25—38 fillér kgkint (28.——31 koronáig páronkint). Kiverési juhokért ——— fillér kgrként (15—24 kor. páronkint). Kecskék — kor. páronkint. Az irányzat élénk, az árak 2—3 fillérrel kgkint emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

Bécs, szept. 22. A holnapi vásárra eddig mintegy 7800 hizott és 3900 fiatal sertést jelentettek be.

Bécsi vágó-marhavásár.

Bécs, (St.-Marx), szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata). A mai marhavásárra felhajtottak: 4118 magyarországi, 239 galicziai, 900 németországi, összesen 5266 darab vágómarhát, közte 766 legelőn javitottat. A mai felhajtás 800 darabbal haladta meg a mult hetit hizott marhákban. Elsőrendü áru kevés volt s azért a mult heti árakat könnyen el lehetett érni. A bika-vásáron változatlan árakkal élénk forgalom volt. Jegyeznek: magyar elsőrendü hizott ökrök 74—80 k., kivételesen 81 k.. másodrendüek: 66—73 k., harmadrendüek: 56—65 k., galicziai másodrendü hizott ökrök: 70—76 k., harmadrendüek: 64—69 k., német elsőrendü hizott ökrök: 82—86 k., kivételesen 87—88 k., másodrendüek: 75—80 k., harmadrendüek: 68—74 k., a legelőn javitott ökrök: 52—64 k., silányabb hizott és paraszt-ökrök: 50—60 k., bikák és tehenek: 46—70 k., kivételesen 72 k., bivalyok: 36—46 kr.; mind 100 kilónként, élősulyban, fogyasztási adó nélkül.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 21. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter Várady Lajos pénzügyi számellenőrt a miniszteri számvevőséghez számvizsgálóvá, a varasdi adóhivatalhoz Jerko Kajetán varasdi adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Müller Vilmos ottocsáczi adótisztet adóhivatali ellenőrré, Ujváry László, Csányi József, Neuhold Győző segélydijas pénzügyi számgyakornokokat a pénzügyminiszteri, Christoph Béla s.-a.-ujhelyi, Korger Károly temesvári, Karczag Béla zombori, Zamlinszky Ferencz egri segélydijas pénzügyi számgyakornokokat a s.-a.-ujhelyi, aradi, pécsi pénzügyigazgatóság, illetve a dohányjövedéki központi igazgatóság, Unger Emil segélydijas pénzügyi számgyakornokot a központi dij- és illetékkiszabási hivatal mellé rendelt számvevőségtől a budapestvidéki s Smidkunz Frigyes segélydijas pénzügyi számgyakornokot a pénzügyminiszteri számvevőségtől a székesfővárosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtisztekké, a zengi adóhivatalhoz Gromes József rumai adóhivatali gyakornokot adótisztté, Cosulich Frigyes fiumei és Paskvan Jenő tersattói lakost ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká a fiumei pénzügyigazgalóság mellé rendelt számvevőséghez, Mézes János győri lakost ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a győri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez és Pasérb Ferencz balassagyarmati adóhivatali dijnokot ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a balassagyarmati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. — A kereskedelemügyi miniszter Tichtl György épitészt és Berczel Miklós mérnököt az állámépitészeti hivatalok személyzeti létszámába segédmérnökké kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Gyulai Farkas kolozsvári tud. egyetemi könyvtárőrt a VII. fizetési osztály 3-dik fokozatába nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bachraty István erzsébetfalvi állami elemi iskolai tanitót az ujpesti állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte. A debreczeni főügyész Berta János szatmárnémetii törvényszéki fogházőrmestert a máramarosszigeti és Sarkadi Mihály szilágysomlyói járásbirósági fogházőrmestert a szatmárnémetii törvényszéki fogházhoz ezen minőségükben saját kérelmükre áthelyezte.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök Bihar vármegyében a pestes-sólyomkői anyakönyvi kerületbe Galbavy József hármaspataki lakost anyakönyvvezetővé, a kocsubai anyakönyvi kerületbe pedig Szadváry György jegyzőt anyakönyvvezető-helyettessé. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a felsőszentgyörgyi anyakönyvi kerületbe Magyar Béla segédjegyzőt és a törökszentmiklósiba Tóth János községi segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké, Szatmár vármegyében a vámfalusi anyakönyvi kerületbe Krespay Ágoston állami iskolai tanitót, a csanálosi anyakönyvi kerületbe pedig Tötös János jegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Névmagyarositás. Hert János ujverbászi posta- és távirdahivatali szolga, valamint kiskoru Jolán, Rozina, János, Erzsébet és Mária gyermekei Halasira, Pollák József balassagyarmati lakos, valamint kiskoru Róza, Andor és Ilona gyermekei Pallósra, Indig Mihály kolozsvári lakos családi nevének Inkeire kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Pályázat. Az ipolysági pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri fővigyázói és vigyázói állásra két hét alatt. — A lippai főerdőhivatalnál egy famesteri és hat erdőőri, esetleg erdőigényi állásra szeptember 30-ig. — Az aradi postahivatalnál postaszállitói állásra okt. 10-ig. — A lugosi pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri szemlészi állásra két hét alatt pályázat hirdettetik,

KÜLÖNFÉLÉK.

Gyorsvonaton.

A Pullmann-kocsi lágyan, zsongva ringat,
Az ősz elől menekül a vonat!
Megyek, megyek, hol nincs szürke, komor köd,
A hol a nap nem örök alkonyat.

Megyek, a hol a tenger és az égbolt
Áraszt köröttem csodás, kék tavaszt . . .
Ki sem mozdulva hajdan kis szobámból —
A négy fal között is elértem azt!

A hány virág ott énreám mosolygott:
Nem terem többet Dél- és Napkelet.
S ujjongó szárnynyal csattogott a lelkem
A végtelen, napos mezők felett.

Ma már elhervadt ez a tündérország,
Ma már kitépték bűvös szárnyamat . . .
Virágos délre, aranyos ligetbe
Már nem visz engem, csak a gyorsvonat . . . .

Sas Ede.

— **Árpádkori város.** *Gyérey* Richárd tolna vármegyei földbirtokos az ozorai uradalom bérlője, értesitette *Wosinsky* Mór muzeum-igazgatót, hogy az ozorai uradalomban a gőzeke sok régi téglát hozott fölszinre. *Wosinsky* megjelent a helyszinén és konstatálta, hogy *Németditől* délre *Gyánt*-pusztán a praehistorikus védőművé átalakitott *Nebajsza*-hegynek éppen átellenében fekszik az érdekes lelőhely. Több holdnyi területen egész községnek épületmaradványait emelte ki a gőzeke. Egyes kupaczokban mindenütt Árpádházkorbeli edénytöredékek kerültek fölszinre. A lelőhely közepén áll a templom, melynek alapfalait kitisztitván, egészen épen került elő a szintén Árpádház-korból való, a téglákból következtetve, körülbelül 13. századbeli templom, melynek szentélyei, szentélypillérei, hajója és a torony alapfalazata is tisztán láthatók. A szentélyben 9 csontváz volt; a templom körül pedig — akkori szokás szerint — a temető terült el, ahol a csontvázak összekulcsolt kezekkel feküsznek; eredetileg fakoporsókban voltak, de most már csak a rozsdás szegek maradtak meg.

*

— **Előkelő szerzőkről.** Érdekes szinházi statisztikát állitott össze a Journal des Débats legutóbbi számában Faguet. Összeszámlálta, hogy 1860-tól 1900-ig Racine tragédiát adták legsürübben a Comédie Française-ben, a 220 esztendő alatt 6270-szer, holott Corneille-re 4717, Voltaire-re meg éppen csak 3950 előadás jutott. A közönség persze nem alkalmazkodott az irodalmi kritika itéletéhez, a mi kitünik abból is, hogy Racine darabjai közül legtöbbször a Les Plaidewest adták, holott Bérénicenek 156 előadás jutott Corneille müvek közül legsürübben a Cid szerepelt a müsoron, de 650-szer adták a Le Menteur-t is, holott a Polyeuct 418-nál több előadásra nem tudott fölvergődni.

*

— **I. Miklós az osztrákokról.** Egy Oroszországba származott magyar születésü irónő visszaemlékezései jelentek meg az orosz könyvpiaczon. *Ewald* asszony, a többi közt az itt következő és kétségtelen hitelességü eseményt is elmondja a nagy érdekességü könyvében:

— Az ötvenes évek legelején a carszkoje-szeloi parkban sétáltam egy őszi délelőttön. A fiamat kerestem, a ki a katona-iskola növendéke volt. Nem ismertem a járást s egy tiszthez fordultam utbaigazitásért. A tiszt azt mondta, menjek vele, ő is a katona-iskolába megy. Beszélgettünk egyről is, másról is, s én azt mondtam, hogy nagyon szeretném a czárnét látni.

— Azt könnyü szerrel elérheti, mondta a tiszt, a felséges asszony kikocsiz ma délután. Most éppen itt van Carszkoje-Szeloban. Hát a czárt nem kivánja látni?

— Nem, feleltem indulatosan, ő rá haragszom.

— Ugyan miért? tudakolta a tiszt.

— Mert negyvenkilenczben az osztrákok mellé állt a magyarok ellen.

— És mi köze önnek a magyarokhoz?

Hiszen magyarnak születtem!

És miért volt hiba a czártól, hogy az osztrákokat segitette?

— Mert az osztrák zsarnok, szolgalelkü és hálátlan, a magyar becsületes, szabadelvü és hálás nép.

— Ebben igaza lehet. Ugy látom, ismeri a történelmet. Látja asszonyom, én is ugy gondolkodom, mint ön. Én is azt láttam, hogy az osztrákokban nincsen semmi, a mi hitvány zsarnok, vagy nyomorult rabszolga, az urat és a férfit teszi. Az osztrák vagy hitvány zsarnok, vagy nyomorult rabszolga. Hite, meggyőződése, eszménye nincsen, de ha volna is, hiányzanék hozzá a bátorsága, hogy hitért meggyőződéséért és eszményéért sikra szállni vagy meghalni tudjon. Ha a hatalmába kerül valaki, elveszejti, mert nincs benne nagylelküség; ha a szavában megbizik valaki: megcsalja, mert nincsen kifejlődve az erkölcsi érzéke. Az osztrák katonának nincsen hazája, nemzete, csak gazdája; ha rákerül a sor, éppen ugy harczol például az orosz hadseregben, mint az orosz sereg ellen, mert neki csak a hadsereg a hazája, mindegy, hogy melyik, csak engedelmességre legyen kényszeritve fölfelé és kegyetlenkedhessen az alantasával.

— És mégis, a czár melléjük állt s nem a magyarok mellé.

— Tudja, kérem, mondta a tiszt, a czárnak különös oka lehetett arra az elhatározásra és bizonyára közömbös volt néki, hogy az osztrák ilyen-e, vagy amolyan. De különben is: a mi megtörtént — megtörtént. Biztosithatom azonban, hogy ma már a czár is másképpen gondolkozik az osztrákokról.

Ezenközben odaértek az iskolához s az asszony megtudta, hogy magával I. Miklós czárral beszélgetett. Az uralkodó megkérdezte tőle:

— Tudja most már, hogyan gondolkozik a czár az osztrákokról?

Ezután üdvözölte és otthagyta az asszonyt, a ki igen örült, hogy megmondta a véleményét a czárnak. Eddig szól a nevezetes jelenet leirása. Orosz ujságok is reprodukálták, tehát van alapja a dolognak.

*

— **A ravasz ügyész.** Münchenben egy ügyész hirdetést tett közzé a lapokban, hogy irodája számára gépirónőt keres. Az állásért jött hölgyeknek az ügyész előadta, hogy miután sokan vannak s ő nehezen tud választani, kéri azokat, akik havi harmincz márkáért hajlandók dolgozni: lépjenek a baloldalra. A legnagyobb rész balra kilépett, mire az ügyész igy szólt:

— Nekem jó erőre van szükségem s nem hiszem, hogy aki harmincz márkáért dolgozik, az ki tudjon elégiteni . . .

És a fennmaradottak közül kiválasztott egy leányt, aki kilenczven márkát kért a munkájáért.

Az Egyetértés telefonszámai:

Szerkesztőség: 788.
Kiadóhivatal: 706.

Szerkesztői üzenetek.

(E rovatban a hozzánk intézett tudakozódásokra készséggel válaszolunk, de névtelen leveleket figyelembe nem vehetünk.)

Vőfély. Akár délelőtt, akár délután tartják az esküvőt, a vőfélynek frakkban kell megjelenni. A korrekt toalet eléggé ismeretes. Vőfélynek igen alkalmas és megjelenését rendkivül emeli a diszmagyar ruha. Ilyet azonban csak akkor öltsön a vőfély, ha biztosan tudja, hogy kivüle legalább 2—3 más ur is diszmagyarban lesz. Sokan ezt a megjelenést attól teszik függővé, hogy a vőlegény milyen ruhát visel. A magyar diszruhát urak csak az esküvő alatt szokták föntartani, aztán átöltözködnek frakkba. Fekete nadrág, fekete selyembrokát attila és bársonymente igen jó izlésre valló összeállitás. Az ékszer lehet tetszés szerinti, a forgó és kard szintén. Különben szines diszruhát is használhat az illető, mert az esküvő — annak tartamára — a gyászt felfüggeszti.

K. I., *B.-Hunyad*. Az állatok sószükséglete épp oly individuális, mint az embereké. Mint az emberek között vannak, a kik jobban szeretik a sós ételeket, mint mások, ugy vannak olyan állatok is, a melyek több sót kivánnak meg, mint mások. Már most, ha a só a takarmányra van hintve, vagy ha a takarmányt sósvizzel locsolják meg, akkor az állatok a legjobb esetben egyenlő mennyiségben kapnak sót, vagy pedig, minthogy a sót nem lehet a takarmányban egyenletesen elosztani, a puszta véletlentől függ, hogy melyik állat kap sok sót és melyik keveset, illetve melyik a szükségesnél többet és melyik kevesebbet. Ezért a sót kősó alakjában adni a legelőnyösebb. Csak ha a gazda izletesebbé akarja a takarmányt tenni, vagy ha a só által erélyesebben akar a marha emésztésere hatni, fogja a sóadagolásnak más módját alkalmazni.

A. I., *Heves*. Minden sajtóterméken rajta kell, hogy legyen, hogy melyik nyomdából került ki. Sajtóterméket képez a hivatalos űrlap is, noha kitöltve nincsen, mert nyomdából semmi sem kerülhet ki a nélkül, hogy a kiállitó nyomda megnevezve ne volna. Ez a szabály természetesen névjegyekre, számlákra s hasonló, a nyomdai felelőség szempontjából teljesen irrelevans nyomdászat czikkekre ki nem terjed.

Cs. L., *Mező-Petri*. Eddig még nem sikerült olyan szert feltalálni, melylyel teljesen kifogástalanul lehetne a tejet konzerválni. Erre a czélra használják nagyon a szaliczilsavat, a bórakszot és a szódát, de ezek a szerek még ha egyébként kifogástalanok volnának is, nem használhatók minden esetben. Igy pl. gyermekeknek nem lehet az ilyen konzervált tejet adni, mert attól veszedelmesen meg is betegedhetnének. Legczélszerübb a tejet közvetlen a fejés után tiszta levegőjü helyiségben jeges vizzel négy, öt, hat Celsius fokra hüteni. A tejes edényt addig, mig a tej ezt a hőmérsékletet el nem érte, nem szabad elzárni, hogy a tejben levő levegő és különféle gázok az edényből kiszabadulhassanak. Ha ezek bent maradnak a tejben, nem savanyodik ugyan meg, de forraláskor összefut. Ha a tejet jeges vizzel az emlitett hőfokra lehütjük s ezen a hőfokon állandóan tartjuk, napokig is eláll és forralható.

B. A., *Tarcsa*. Az eddig végzett vegyi vizsgálatokból az tünik ki, hogy az összes szalmafélék között takarmányozásra legalkalmasabb az árpaszalma, ha teljesen ép és nem romlott. Mint takarmány, kevesebbet ér már a zabszalma, de értékesebb, mint a buzaszalma. Ez utóbbi ismét jobb, mint a rozsszalma. A rozsszalma valamennyi szalmanemek között a legsilányabb, mert a legkeményebb és a legnehezebben emészthető. A tengeri kóró annyit ér, mint a tavaszi gabonafélék szalmája. A pohánkaszalmát csak szarvasmarhának tanácsos adni, birkének nem, mert könnyen teheti azt beteggé, a mennyiben gyuladásba hozza az emésztő csövét. A hüvelyesek szalmája közt legértékesebb a lencse szalmája, joságra nézve ezután jön a borsóé, a bükköny szalmája utolsó a sorban, mert igen nehezen emészthető. A lóbab-szalma lónak és juhnak való.

P. Z., *Ungvár*. Tavaszszal, de őszszel is szükséges. A sok fü a fa közvetlen közelében hátráltatja a fa fejlődését, növését, azért, mert a fü maga használja föl a nedvességnek a nagyobb részét, ugy, hogy a fa gyökereinek igen kevés jut belőle. Viz hiányában pedig a gyümölcsfa nem fejlődhet kellőleg, nem izmosodik meg. Különösen a fiatal fáknak van nagy kárára, ha gyep veszi körül sürün őket, mert a fiatal fák gyökerei még nem terjednek le a talaj mélyébe, hanem csak a felső rétegeiben foglalnak helyet. Már pedig a föld felsőbb rétegei egészen szárazak maradnak olyan helyen, a hol sürü a gyep, mert a fölre kerülő nedvességet mind a maga czéljára használja föl a fü. A fák körül levő gyepet tehát el kell távolitani és gödröt kell körülöttük ásni. Olyan fák körül, melyeknek törzse körül gödör van, a talaj még félméternyinél mélyebbre is nedves,

nyirkos. Az ilyen fák tehát bőven el vannak látva nedvességgel, azért igen jól tenyésznek.

H. S., *Nagylak.* A lóverseny-sportnál a lóvak elnevezése következő: *„Belföldi ló"*, azaz osztrák-magyar ló az, mely: a) az osztrák-magyar monarkiában ellett és a következő év május 1-ig ott maradt; b) ellési évében anyjával együtt oda behozatott és a következő év május 1-ig ott neveltetett, ha ugyan a csikó anyja azon év végéig, a melyben a csikó behozatott, belföldi tenyésztő tulajdonában maradt. — *„Osztrák ló"* az, a mely: a) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban elletett s a következő év május hó 1-ig ott maradt; b) ellési évében anyjával együtt oda behozatott és a következő év május 1-ig ott neveltetett, ha ugyan a csikó anyja azon év végéig, a melyben a csikó behozatott belföldi tenyésztő tulajdonában maradt. — *„Magyar ló"*: Ha a magyar korona országaiban elletett és május 1-ig ott maradt; b) mint fent. — *„Continentalis ló"* az, mely Európa bármely szárazföldi államában az ottani szabályok értelmében belföldinek tekintetik.

K. B. Az előfizetési összeg legkésőbb október 5-éig beküldendő.

75.466. *számu előfizető.* A czukort ez idő szerint még nem tudják annyira megtisztitani, hogy semmi salakja ne legyen, éppen ezért a gyógyszertárban a szirupot papiron át szokták megszürni. Az a kékes hab tehát, mi a czukor megolvasztása után képződik nem egyéb, mint a czukor salakja s mérges anyagot csak akkor tartalmazhatna, ha már magában a czukorban is lennének mérges anyagok.

Főkönyvvezető. Sziveskedjék előfizetési pénzét *egyenesen* a kiadóhivatalnak, Vármegye-utcza 11. sz. alá küldeni.

71706 számu előfizető. Be van már töltve, a bérlő neve *Tóth Péter.*

G. V. *Zala-Szt.-Grót.* Falun és tanyákon, hol az épületek gyulékonyabb anyagból készülnek a gyakori kéménytüzek eloltására igen czélszerü kénport tartani készletben. Az égő kénből felszálló fojtó gőzök ugyanis rövid idő alatt képesek elnyomni a kémény tüzét. Körülbelül félkiló kénport vesznek s ehez hozzá keverének vagy két deka közönséges lőport s e keveréket egy jól eldugaszolt üvegben teszik félre. A lőport azért kell a kénporhoz keverni, hogy gyorsan gyuladjon meg és egyenletesen égjen. A mikor tüz támad a kéményben, a kémény alatt levő kályhák valamelyikében gyorsan szétteritik a kénport s meggyujtják. Meggyujtás után tanácsos azt a helyiséget, a melyben a kénpor ég, elhagyni, mert igen kellemetlen fojtó szagot áraszt az égő kén. Mihelyt a kén égése folytán fejlődő kénessavas gáz a kéménybe ér, csakhamar elalszik abban a tüz lobogó lángja.

T. V. Még kaphat egy Kossuth-képet. Sziveskedjék az 5 korona keret-költséget beküldeni és a czimszalagot mellékelni.

Múzsa., *Szegzárd.* 1.) A kotta-olvasást elsajátithatja magánuton is, nem okvetlen kell ahhoz mester. Vannak erre külön tankönyvek. A czimbalom-iskola nem elégséges.

R. K., *Arad.* A hölgyek kalapban jelennek meg az anyakönyvvezetőnél.

Gyuszika., *V.-Namény.* 1.) Igyék sört és táplálkozzék bőségesen. 2.) Diófaolajjal kell kenni. Az ismert hajnövesztő szerek nem sokat érnek. 3.) Akkor tarthatja hüvös szobában, ha állandóan a nap süt rá, vagyis napos ablak mellett. 4.) Ha közeli ismeretségben van az illetővel: illik.

Többeknek. Szives elismerésüket a Kossuth-képért köszönetet mond a kiadóhivatalunk.

Sz. S., *Kis-Várda.* Sokkal jobb, ha nem tesz reá semmi szalmát, hanem közvetlenül földdel takarja be. A szalmatakaró csak addig jó, mig nincsen nagy hideg, a napfény és a nedvesség ellen ugyanis jól megvédi a krumplit a szalma. Mikor azonban beáll a hideg idő, le kell a krumpliprizmákról a szalmát szedni s földdel kell őket betakarni. A legczélszerübb, ha a prizma 80—90 czentiméter széles alapon 90—100 czentiméter magasra emelkedik. Ha aztán az ilyen prizmát 60 czentiméter vastag földréteggel takarjuk be, még a legerősebb hideg sem tesz kárt a krumpliban.

Vízállás, 1902. szeptember 22-én.

Folyó / Állomás	Czentimtr.	
Inn:		
Schärding	+ 96	< 4
Duna:		
Passau	+ 189	< 10
Linz	— 74	> 9
Bécs	— 80	> 6
Komárom	+ 221	< 9
Budapest	+ 165	< 11
Paks	+ 126	< 14
Mohács	+ 232	> 12
Gombos	+ 272	> 6
Ujvidék	+ 201	> 1
Zimony	+ 116	> 5
Pancsova	+ 75	> 5
Drenkova	+ 63	> 4
Orsova	+ 138	—
Vág:		
Szered	+ 56	—
Rába:		
Győr	+ 205	< 5
Dráva:		
Barcs	+ 12	< 4
Eszék	+ 98	< 4
Száva:		
Sziszek	— 43	—
Mitrovicza	+ 104	> 2
Béga:		
Kiszető	+ 41	< 2
Temesvár	— 84	< 6
N.-Becskerek	— 58	< 4
Tisza:		
M.-Sziget	+ 20	< 5
Tokeháza	+ 6	< 3
Tisza-Ujlak	+ 6	< 14
V.-Nameny	+ 10	> 2
Záhony (Csap)	— 92	> 14
Tokaj	+ 55	< 11
Tisza-Füred	+ 56	> 2
Szolnok	+ 18	> 13
Csongrád	— 41	> 15
Szeged	— 6	> 1
Török-Becse	— 23	< 7
Titel	+ 146	< 6
Körös:		
Sebes: N.-Várad	— 20	< 1
Fekete: Tenke	0	—
Fehér: B.-Jenő	— 30	—
Kettős: Békés	+ 16	< 2
Harmas: Gyoma	— 98	< 4
Maros:		
Arad	— 118	< 2
Makó	— 12	< 4

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt, > áradat, < apadat.

Napirend, 1902. szeptember 23.

Naptár Kedd, szeptember 23. Róm. kath. Linusz pp. — Prot. Tekla. — Görög-orosz (szept. 10.) Menodóra. — Zsidó Elul 21. — Nap kel 5 óra 33 p. nyugszik 5 óra 38 p. — Hold kel 9 óra 23 p. este, nyugszik 12 órakor délben.

A földmivelési miniszter fogad d. u. 5 órakor.

A főváros rendkivüli közgyülése délután 4 órakor az uj városházán.

A vendéglősök és szállodások nemzetközi kongresszusának első napja.

Bányászok és Kohászok kongresszusának utolsó napja

Árverés a belvárosi és terézvárosi királyi zálogházakban.

Az orvosszövetség mükiállitása a városligeti műcsarnokban 9—4 óráig. Belépődij 1 korona.

A Vörösmarty szobor tervezési kiállitása a városligeti iparcsarnokban reggel 9 órától este 6 óráig.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása a (Ferencziek-tere —9 sz.) d. e 9-től este 6 óráig. Belépő-dij 50 fillér.

Nemzeti Muzeum: ásványtár d. e. 9—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum d. e. 9—1 óráig.

Technológiai muzeum d. e. 9—2 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 79. sz.) d. e. 9—1 óráig.

Földtani muzeum Stefánia-ut 14 sz. d. e. 10—1 óráig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig.

Muzeumi könyvtár: d. e. 9—1-óráig

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7 óráig.

Egyetemi könyvtár. d. e. 9—12 d. u. 3—8 óráig.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902. szept. 22-én regg. 7 órakor

A levegőnyomás eloszlásában lényegesebb változás nem mutatkozott, minek következtében az európai időjárás hüvös és jobbára száraz jellegét megtartotta. Oroszországban havazott.

Nálunk is igen alacsony volt a hőmérséklet, különben pedig száraz maradt az idő.

Prognozis a következő 24 órára: Változóan felhős, száraz és hüvös idő várható.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje		Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximuma	Hőmérsék minimuma
Akna-Szlatina	70·2	+ 2·0	N	2	1	—	14	1
Szatmár	68·4	+ 6.9	NW	1	0	—	14	3
Eger	69·1	+ 8·4	N	1	3	—	18	4
Ungvár	69·9	+ 6·4	NE	2	1	1	14	5
Késmárk	71·1	+ 6·0	N	2	3	—	—	—
Árvaváralja	70·8	+ 4·4	E	1	8	—	13	4
Selmeczbánya	79.0	+ 5·8	W	2	1	—	22	5
Budapest	69·4	+ 8·6	NW	1	0	—	17	8
Ó-Gyalla	69·9	+ 4·8	N	1	0	—	17	3
Komárom	69·8	+ 9·8	NW	2	0	—	16	3
Magyar-Óvár	71·3	+ 5·8	—		2	—	16	5
Sopron	72·1	+ 5·0	NW	3	4	—	14	3
Herény	70·1	+ 7·8	N	2	1	2	17	6
Keszthely	70·2	+ 10·0	—		0	—	17	7
Pécs	70·0	+ 8·4	—		∞	—	18	7
Eszék	69·0	+ 9·4	E	3	4	—	21	5
Zágráb	70·2	+ 12·2	—		4	—	18	11
Fiume	67·2	+ 13·1	NW	1	0	—	23	11
Cirkvenica	66·4	+ 17·4	—		0	—	23	16
Debreczen	69 0	+ 6·6	NE	2	0	—	17	4
Kis-Kartal	—	+ 10·5	—		0	—	—	0
Szolnok	69 6	+ 9 2	E	1	3	—	16	6
Szeged	69·1	+ 7·8	NE	1	0	—	17	7
Arad	69·2	+ 7·8	NW	2	1	—	17	6
Zsombolya	68·2	+ 5.0	N	1	0	—	19	4
Temesvár	68·4	+ 7·9	N	3	0	—	22	7
Versecz	68·2	+ 6·7	E	1	0	—	22	5
Drenkova	67·9	+ 10·1	SE	1	1	—	19	8
Nagyvárad	69·7	+ 6 0	NE	1	0	—	17	3
Kolozsvár	69·1	+ 5.2	—		0	—	18	0
Nagyszeben	68·1	+ 8·4	W	1	4	—	18	7
Bécs	71·9	+ 8·2	N	2	2	—	15	8
Salzburg	68.8	+ 9 0	NW	2	≡	—	18	7
Klagenfurt	68·3	+ 11·2	NE	3	3	—	16	4
Póla	65·8	+ 16·7	E	1	1	—	22	13
Lésina	63.7	+ 18·9	NE	2	0	—	24	17
Hamburg	74·5	+ 6·4	SE	2	0	—	—	—
Berlin	74.8	+ 5·0	NE	4	0	—	—	—
Zürich	67·2	+ 10·2	—		∞	—	—	—
Biarritz	63·7	+ 19·4	W	3	4	—	30	19
Nizza	6·3	+ 16·9	—		1	—	24	15
Páris	66·0	+ 10 9	E	2	0	—	23	9
Christiansund	72 1	+ 8·0	SE	2	3	—	—	—
Stockholm	73 3	+ 4·8	WNW	4	—	—	—	—
Szent-Pétervár	67.5	+ 0·6	WNW	2	0	—	—	—
Varsó	74 3	+ 2·1	ENE	1	0	1	—	—
Moszkva	59·1	+ 1·5	SSW	1	0	1	—	—
Kiev	69·9	+ 1·8	NW	1	0	—	—	—
Sarajevo	—	+ 5 6	—		2	—	17	4
Sulina	—				—	—	—	—
Szófia	66·4	+ 11·7	—		0	—	21	11
Athen	62.0	+ 20·7	SSE	5	1	—	25	18
Torino	66·6	+ 14·4	N	3	2	—	23	14
Florencz	65·3	+ 13 4	NE	5	0	—	26	19
Róma	64·1	+ 14 0	N	0	0	—	25	14
Nápoly	63·5	+ 18·5	NNE	0	0	—	26	17
Brindisi	62·9	+ 20·2	N	3	0	—	24	17
Palermo	63·9	+ 19·0	NE	3	2	—	28	16
Malta	—	—	—		—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ◉ = eső, ✱ hó, ≡ = köd, ↯ = zivatar.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

Kedd, 1902. szeptember 23-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal, irta: Berczik Árpád.

Személyek:

Kisfaludy — Mihályfi
Szegedy — Cs. Alszeghy I.
Rosty — Gál
Bezerédy — Pálfiy
Takács — Náday
Fehér — Nászáros
Horváth — Egressy
Gador — Abonyi
András — Iványi

Kezdete 7½ órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta: Leoncavallo R.

Utána

Szerémi kaland.

Tréfás ballett 4 képben. Szövegét irta: Regel Henrik.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Kossuth Lajos.

Történeti korrajz 5 felvonásban, IX képben zenével. Irta: ifj. Bokor József.

Személyek:

Bem — Tollagi
Dobai — Kiss M.
Patai — Raskó
Eszter — Kápolnai I.
Kossuth L. — Szirmai
Fővezér — Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

A svihákok.

Operett előjátékkal 2 felvonásban. Szövegét irták Lindau és Kren. Forditották Feld Aurél és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Ziehrer C. M. Rendező Sziklai Kornél. Karmester Békési F.

Kezdete ½ 8 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Rodostó.

Történeti szinmü 3 felvonásban, epilogussal. Irták: Géczy István és Lampérth Géza. Zenéjét szerzette: Kun László.

Személyek:

II. Rákóczy — Fenyvesi E.
Gr. Bercsényi — Hegedüs Gy.
Kőszeghy Zs. — Varsányi I.
Mikes K. — Góth S.
Horváth F. — Izsó M.
Bonac, — Bárdi Ö.
Orvos — Szerémi Z.
Udvarhölgy — Alpár I.

Kezdete ½ 8 órakor

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Az édes lányka.

Operette 3 felvonásban. Irták: Landesberg Sándor és Stein Leó. Zenéjét szerzette: Reinhardt Henrik. Forditotta: Komor Gyula Karnagy: Vincze Zsigmond.)

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZINHÁZ.

A suhancz.

Operett 3 felvonásban. Irta: Konti József.

Kezdete 7 órkor.

URÁNIA.

Nápoly.

Kezdete ½ 8 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató.

Nagymező-utcza 17.

Ma este:

Humberty

csodálatos zsonglőr-mutatványai

Lily Tiso

a graciózus sanszonett

NIZZAI ÉLET

nagy kiállitásos ballet

és az érdekes nagy program.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek czigányzenekara hangversenyez.

EDEN Szinház

Fantasztikus vállalat szenzácziós vendégjátéka. SCHENK B. igazgató. A 2000 látogatót befogadó, teljesen átalakitott R É M I-mulatóban Király-utcza 71. sz

Minden este 8 órakor

nagy előadás

a Szasalios vendégszereplésnek

utolsó előtti hete.

Az illuziók palotájában.

Blanche et Noir. A boszorkány kacsák. Utazás a lehetetlenségbe. Az ördög mosodája Vig szellemek hangversenye. Kedélyes fogház.

La belle Roland — Egy ábrány ??? az arany pillangó.

„Andoridák" műemberek szinháza. | Hasbeszélő Rokk-Hills mvszt. házi állatok.

Élőképek nagyszerü tárlata híres mesterek alkotása nyomán.

Az árnyék birodalmában Electro-Motor Biograph. Astarte. A magikus kard.

Semiramis varázskertje.

Vizi tündérjáték mesés kiállitásban.

Világitó Geyzerek és tüzszökőkutak.

Transformatiók, vizesés, jégeső.

RAJZESZKÖZÖK

gyári főraktár Riefler, Richter és svájczi gyártmányokban.

müegyetemi hallgatók és ipariskolák

használatára legnagyobb választékban

jutányos áron. Épitészeti és műszaki czikkek rajzpapirok és másolópapirokban. 44504

Minták és árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.

GUTTMANN BENEDEK Budapest,

Muzeum-körut 13. szám. A kir. József Müegyetem átellenében.

Szinházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Uránia
Szerda	Bánk-Bán.	Coriolanus	A polgármester ur	Kossuth Lajos	Herkules munkái.	Angol élet.
Csütörtök	Aida.	A hol unatkoznak.	Rodostó	Kossuth Lajos.	A postásfiu és huga.	Angol élet.
Péntek	Nincs előadás	Fernande.	A polgármester ur	Fanchon asszony lánya.	Sötét kamra.	Angol élet.
Szombat	Szép Galathea.	Clemenceau.	A három Gráczia.	Fanchon asszony lánya.	Sötét kamra.	Angol élet.
Vasárnap	Otello.	Az ember tragédiája.	Rodostó A három Gráczia.	San Toy. Kossuth Lajos.	A postásfiu és a huga. Sötét kamra.	—

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései.

1902. szeptember 22.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaneműek. — Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

a) Készárú.

A minőségi suly hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	76		77		78		79		80		81	
Tiszavidéki	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ új	— —	— —	— —	— —	7 05	7 35	7 10	7 40	7 20	7 50	7 30	7 65
Fejérmegyei	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ új	— —	— —	— —	— —	7 —	7 30	7 05	7 35	7 15	7 45	7 25	7 60
Pestvidéki	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ új	— —	— —	— —	— —	6 95	7 20	7 —	7 35	7 10	7 45	7 20	7 60
Bánsági	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ új	6 85	7 05	6 90	7 05	6 90	7 10	7 —	7 20	7 10	7 30	— —	— —
Bácskai	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
„ új	6 90	7 15	6 95	7 25	7 05	7 30	7 10	7 35	— —	— —	— —	— —

	Származás, nem és minőség	Árfolyam kor.-tól	Árfolyam kor.-ig
Rozs	Elsőrendü	6.10	6.25
	Középminőségü	5.90	6.—
Árpa	Takarmány elsőrendü	5.25	5.40
	„ másodrendü	5.15	5.25
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	„ felső-magyarországi	—.—	—.—
	„ dunántuli	—.—	—.—
Köles	—	—.—	—.—
Zab	Elsőrendü	5.75	5.95
	Középminőségü	5.55	5.75
Tengeri	Belföldi új	5.60	5.70
	Cinquantin	—.—	—.—
	Fehér	—.—	—.—
Repcze	Káposzta	9.50	10.—
	Bánsági	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Árfolyam pénz	Árfolyam áru
Magyar buza	...	—.—	—.—
	1902 május	—.—	—.—
Buza	1902 május	—.—	—.—
	1902 október	6.87	6.88
	1903 április	7.12	7.13
Rozs	...	—.—	—.—
	1902 október	6.11	6.12
	1903 április	6.27	6.28
Tengeri	1902 junius	—.—	—.—
	1902 augusztus	—.—	—.—
	1902 szept.	5.65	5.75
	1903 május	5.51	5.51
Zab	...	—.—	—.—
	1902 október	5.65	5.66
	1902 április	5.93	5.94
Káposztarepcze	1902 augusztus	—.—	—.—

II. Különféle termények (készáru).

		Származás, nem és minőség	Árfolyam pénz	Árfolyam áru
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Disznózsir	Budapesti	75.—	75.50
		Vidéki	—.—	—.—
50 kilogrammonként	Szalonna	Magyar, légenszáritott, vidéki	—.—	—.—
		Városi, légenszáritott, 4 darabos	60.50	61.—
		„ „ 3 „	67.—	66.50
		Füstölt	—.—	—.—
Zsákkal együtt, göngysuly, tiszta suly helyett. Minőség 500 grammonként. 50 kilogrammonként	Szilva	Boszniai, 1902. évi szokvány-minőség	—.—	—.—
		„ „ „ 100 darabos	—.—	—.—
		„ „ „ 86	—.—	—.—
		Szerbiai, 1902. évi szokvány-minőség	—.—	—.—
		„ „ „ 100 darabos	—.—	—.—
		„ „ „ 85 „	—.—	—.—
Ingyen hordó 50 kilogrammonként	Szilvaiz	Szlavoniai	—.—	—.—
		Szerbiai	—.—	—.—
			kor.-tól	kor.-ig
50 kilogrammonként	Heremag	Luczerna magyar 1901. évi	—.—	—.—
		Lóhere aprószemü 1901. „	—.—	—.—
		„ középszemü 1901. „	—.—	—.—
		„ nagyszemü 1901. „	—.—	—.—

B) Értéktőzsde.

Az I—IV. alatt jegyz. értékpap. árfolyama 100 kor.-ként értendő, ha koronára, o. é.-re vagy ezüstre szól: 50 frt.-ként, ha aranyfrt.-ra vagy pengő pénzre szól; 100 márkánként, ha márkára szól: 100 frankonként, ha frankra szól.

Kamatláb %	Értékpapirok	Utolsó árf. pénz	Utolsó árf. áru
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4	Aranyjáradék, 100, 500, 1000 aranyfrt. névért. drbokban, adómentes 50 aranyfrt.-onként	120.30	120.80
4	Aranyjár., 10.000 aranyforint névért. darabokban, adómentes, 50 aranyforintonként	—.—	—.—
4	Aranyjárad., adóm., 50 ar. frtként, aug. köz.	120.30	120.80
3½	Koronaértékü járadék, adómentes ...	91.75	92.25
4	„ „ „ ...	98—	98.50
4	„ „ „ aug. köz.	—.—	—.—
4	„ „ „ aug. köz.	98.—	98.20
4½	1876. kel. vas. államk. ar. frtban 50 ar. frtként	—.—	—.—
4½	1889. államvasaranyk., adóm., 50 ar. frtként	—.—	—.—
4½	1889. évi államvasuti ezüstkölcsön, adóm.	—.—	—.—
3	Államkölcs. a vaskapu czéljára, aran, adóm	87.50	88.50
—	1870. évi nyer.-kölcsön, 100 frt. drb = 200 K.	206 50	209 50
—	1870. évi nyer.-kölcs. 50 frtos drb. = 100 K.	206 50	209.50
4½	Magy. regale kártalanitási kötvény ad m.	—.—	—.—
4½	Horvát-szlavon kártal. kötvény adómentes	100.50	101.50
4	Magyar földtehermentes. kötvény adómentes	98.—	99.—
4	Horvát-szlavon „ „	97.50	98.50
4	Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön, adóm., 200 K.	162.—	164.—
4 65/100	Horvát szlavon jelz. földváltsági kötvény...	100.75	101 75
	b) Osztrák államadósság.		
4 2/10	Egyesitett járadék papirban, febr.—aug. ...	101.—	101.50
4 2/10	„ „ máj.—nov. ...	101.—	101.50
4 2/10	„ ezüstben, jan.—jul. ...	101.—	101.50
4 2/10	„ „ ápr.—okt. ...	101.—	101.50
4	Aranyjár., adóm., arany frtban 50 ar. frtként	121.50	122.—
4	Koronaértékü járadék ...	99.50	100.—
3 2/10	Államsorsj. 1854. évből, 250 frt p. p. 50 frt p. p. frtként ...	187.—	190.—
4	Államsorsj. 1860. évből 500 fr. o. é. = 1000 K.	151 50	153.50
4	„ 1860. „ 100 „ „ „ = 200 „	184.—	187.—
—	„ 1864. „ 100 „ „ „ = 200 „	250.—	254.—
—	„ 1864. „ 50 „ „ „ = 100 „	250.—	254.—
	II. Más közkölcsönök.		
6	Bolg államv. zálogk., aranyban, 50 ar. frtként	110.75	111.75
4	Bosnyák-herczegov. orsz. kölcs. 1895. évből	94.—	95.
4½	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti k. 1898 évből	100.75	101.25
4½	„ „ „ „ 1902.	99.75	100.75
4½	Budapest sz.-főv. kölcsöne, adóm. frtban	101.10	102.10
4	„ „ „	96.45	97.—
4	Tem.-bégavölgyi vizszabályozási társ. kölcs.	97.50	98 50
	III. Záloglevelek közkölcsön-kötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½	Belvárosi takarékpénztár részvénytárs. —	100 50	101.50
4½	Egyes. bpesti föv. tpénztár frtban v. kor.-ban	101.—	102.—
4	„ „ „ „ ...	96.50	97.50
6	Egyes. tégla és czementgyár rt. elsőbbs. kötv.	102.—	103.—
4½	Gan. és társa vasöntöde és épgyár rt. k.-kötv.	100.—	101.-
5	Kisbirtokosok orsz. földhit. 34 éves, frt. v k.	103.—	104.75
5	„ „ „ 50½ „ — — —	103.—	104.75
4½	„ „ „ 50½ „ frtban	100 75	101.75
4	Magy. agrár- és jár.-bank rt. szőlőkötvények	96.50	97.50
4½	„ „ járadékjegy vf. 102%	100.—	101.—
4½	„ „ záloglevél	100.25	101.25
4½	M. ált. kösz-b. rt. els. kötv. 41 évre 100 frank.-ént	—.—	—.—
4½	Magyar földhitelintézet ... ... forintban	—.—	—.—
4	„ „ 41 évre „	98.50	99.50
4	„ „ 50	98.—	99.—
3½	„ „ 63	89.75	90.75
4	„ „ szab. és talajjav frt.	97.50	98.50
4½	Magy. helyi érd. vasuti kötv. 50½ évre frtban	99 75	100.25
4	„ „ „ „ 50 „ „	94.—	95.—
4	„ „ „ „ 50 „ vf. 105%	96.—	97.—
4½	Magyar jelzáloghitelbank ... ... frtban	101.—	102.—
4½	„ „ 50 évre ...	101.—	102.—
4	„ „ ... ... frtban	97.25	98.25
4	„ „ 50 évre 1 soroz.	97.25	98.25
4	„ „ 50 „	97.—	98.—
4½	„ „ közs. kötv. 50 „ frtban	100.15	101.—
4½	„ „ „ „ „ 50 „	100.30	101.30
4	„ „ „ „ „ 50 „ frtban	97.—	98.—
4	„ „ „ „ „ 50 „ vf. 110% „	100.50	101.50
3½	„ „ „ „ „ 60 „ 100 frkként	97.—	98.—
4	„ „ nyeremény-kötvények frtban	125.—	127.—
4	„ „ osztr3k felülbélyegzés „	127.—	129.—
3	„ „ nyeremény-kötv. 200 k. dbok	111.—	112.50
3	„ „ „ „ 2000 „ „	109 —	111.—
4½	M. orsz. közp. takarékpénztár 40 évre frtban	100.50	101.50
4½	„ „ „ „ 50 „	100.50	101.50
4	„ „ „ „	96 50	97.50
4½	M. takarékp. közp. jelzálogb. 1—3., 9—10. kib.	100 75	101.75
4½	„ „ „ „ 4., 5. kibocsátás	100.—	101.—
4	„ „ „ „	96.25	97.25
4½	„ „ „ „ községi kötv...	100 —	101.—
4	„ „ „ „ „ „ ...	95.—	96.—
5	Országos közp. hitelszövetkezeti kötvények	100.25	101.50
4	Osztr.-magyar bank 40½ évre ... ... frtban	100.25	101.25
4	„ „ 50 „ ... ... „	100.25	101.25
4½	Pesti hazai első takarékp., községi kötv. ...	100.75	101.75
4	„ „ „ „ „ „ frtban	96.—	97.—
4½	„ „ „ „ záloglevelek 50 évre	—.—	—.—
4	„ „ „ „ „	97.—	98.—
4½	Pesti magy. keresk. bank ... frtban v. kor.	106.50	101.50
4	„ „ „ „	97.—	98.—
4½	„ „ „ „ közs. k. 50½ évre	100 50	101.50
4½	„ „ „ „ „ vf. 110% frt.	105.25	106.25
4	„ „ „ „ „ 60 évre ...	97.—	98.—
4	„ „ „ „ „ „ 105% ...	97.—	98.—
	b) Vidéki es külföldi intézetek kibocsátásai.		
5	Albina takarék- és hitelint. ... ... frtban	101.—	102.-
5	Aradi polg takarékpénzt. 40 évre „	92.50	—.—
5	„ „ „ 40 „ vf. 110% „	94.50	—.—
5½	„ „ „ 40 „ ... „	94.50	—.—
4½	Aradmegyei takarékpénztár... ... ... „	98.—	99.—
5	Bosnyák-herczegov. szab. orsz. bank 20 évre	—.—	—.—
5	„ „ „ „ „ 30 „	102.50	103.50
4½	Debreczeni első takarékp. ... ... frtban	99.—	100.—
5	Erdélyi magyar jelzálogbank 40 évre „	100.—	101.—
4½	„ „ „ 40 „ „	99 —	100.—
4½	Horvát-szlav. orsz. jelzálogbank ... ... „	101.—	102.—
4½	„ „ „ közs. kötv. „	100 —	101.—
5	Nagyszeb. ált. tkpt. 31½ évre visszafiz. 110% „	102.—	—.—
5	„ „ „ 40 „ „ 106% „	102.—	—.—
5	„ „ „ 40 „ III. kib. frt. v. kor.	102.50	103.50
4½	„ „ „ 35 „ IV. kibocsátás ...	100.70	101.70
5	Nagyszebeni földhitelint. ... ... frtban	102.—	103.—
5½	„ „ ... ... „	106.—	107.—
6	„ „ ... ... „	106.—	107.—
4½	„ „ VI. kibocsátás...	101.—	101.50
3	Osztrák földhitelint. nyeremény-kötv. frtban	133.—	135 —
5	Temesvári takarékpénztár ... ... „	100.—	101.—
4½	„ „ ... ... „	99.—	100.—
4½	„ „ 40 évre C sorozat	—.—	—.—
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½	Adria magy. kir. tengerhajóz. rt. frtban	101.—	102.—
4	Budapesti közuti vasp.-társaság	99.75	100.75
4	„ villam. városi vasut részvénytárs.	96.—	97.—
4	Budapest-pécsi vasut ... ... frtban	96.—	97.—
4	Déli vasut n.b. márkában, 100 márk.-ként.	105.—	107.—
4	„ „ 1900. évi kibocsát. 100 frankként	—.—	—.—
6	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ. frtban	—.—	—.—
4	Kassa-oderbergi vasut 1889. ... ... „	99 —	100.—
4	„ „ 1889. ar.-ban, 100 márk	117.50	118 50
4	„ „ 1891. ... ... frtban	98 50	99 50
4	„ „ 1891. ar.-ban, 100 márk	117 50	118.50
4	„ „ osztr-vonal 1889 frtban	99 50	100.50
4½	Magyar folyam- és tengerhajózási részv.-t.	100.—	101.—
5	Magy-gácsországi vasut I. kibocsátás frtban	109.—	110.—
5	„ „ „ II, „ „ ...	109.—	110.—
4	„ „ „ ezüst	97.50	98.50
5	Magy. nyugoti v. (szfvár-győr-gráczi vonal) „	108.25	109.25
5	„ „ „ 1874. kibocsátás ... ... „	108.25	109.25
4½	M. vasuti els. kölcs. ber. czélra, ar., 100 mrkként	—.—	—.—
4	Osztr-m. államv., 1883 aranyban 100 mrkként	—.—	—.—
3	„ „ „ X. kib. 1889. „ 100 frkként	—.—	—.—
4½	Torontáli helyi érdekü vasutak	96.25	97.25

Az V—XIV. alatt jegyzett értékpapirok árfolyama drbonként koronában értendő

Oszt. 1901. évre kor.	Értékpapirok	Befizetés	Utolsó árf. pénz	Utolsó árf. áru
	V. Bankok részvényei			
14	Angol-osztrák bank	240	279.—	281.—
—	Bpestt bankegyesület részvénytársaság	200	92.—	94.—
20	Első magyar iparbank	300	820.—	322.—
6·40	Fiumei hitelbank	160	140.—	142.—
90	Budapesti giró- és pénztár-egylet ...	2000	—.—	—.—
10	Hazai bank-részvénytársaság	200	210.—	212.—
—	Hermes magyar általános váltóüzlet rt.	200	200.—	202.—
15	Horvát kereskedelmi bank	240	—.—	—.—
30	Horvát leszámitoló bank ...	400	—.—	—.—
11	Horvát szlavon országos jelzálogbank	200	234.—	236.—
20	Magy. agrár- és járadékbank részv.-t.	400	420.—	400.—
30	Magyar általános hitelbank ...	400	—.—	—.—
30	„ „ „ julius vég.	400	730 50	731.—
0	Magy. ipar- és kereskedelmi bank r.-t.	200	—.—	—.—
0	„ „ „ „ aug. köz.	200	32.—	33.—
25 frc.	Magyar jelzáloghitelbank ...	240	—.—	—.—
25 frc.	„ „ ... aug. köz.	200	476.—	476.50
30	Magyar kereskedelmi részvénytársaság	200	438.—	488.—
118	M. kir. szab. osztálysorsjáték r.-társ.	500	1640.—	1665.—
22	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400	—.—	—.—
22	„ „ „ „ aug. k.	400	462.—	462.50
55	Magyar takarékp. közp. jelzálog-bankja	1000	995.—	1015.—
28	Osztrák hitelintézet ...	320	—.—	—.—
28	„ „ ... aug. k.	320	689.—	689.50
6860	Osztrák-magyar bank	1400	1590.—	1600.—
140	Pesti magyar kereskedelmi bank ...	1000	2600.—	2610.—
26	Unionbank	400	543.—	545.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
12	Belvárosi takarékpénztár	200	206.—	208.—
—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	—.—	—.—
12	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénzt.	200	190.—	195.—
24	Bpesti takarékp. és orsz. zálogköl rt.	400	405.—	405.—
120	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénzt.	600	2250 —	2275.—
30	Magyar általános takarékpénztár ...	500	565.—	570.—
77	Magyar orsz. központi takarékpénztár	600	1420.—	1430.—
800	Pesti hazai első takarékpénztár-egye.	2000	16550.—	16650.—
	VII. Biztositó társaságok részv.			
24	Bécsi biztositó társaság	400	425.—	435.—
28	Bécsi élet- és járadék biztositó intézet	400	550.—	560.—
320	Első magyar általános biztositó társ.	2000	6325.—	6400.—
12	„Foncière", pesti biztositó intézet ...	200	200 —	205 —
16	Magyar jég- és viszontbiztositó rt. ...	200	280.—	283.—
9	„Nemzeti" baleset biztositó részvényt.	200	175.—	180.—
75	Pannonia viszonybiztositó intézet ...	600	1500.—	1550.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
0	Concordia-gőzmalom részvénytársaság	200	180.—	190.—
50	Első budapesti gőzmalom részvényt.	500	1000.—	1050.—
20	Erzsébet-gőzmalom-társaság ...	400	415.—	420 —
0	Luiza-gőzmalom részvénytársaság ...	320	210.—	214.—
32	Pesti hengermalom-társaság ...	800	790.—	800.—
—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom rt.	400	400.—	410.—
20	Pesti Victoria-gőzmalom	300	375.—	385.—
	IX. Bányák és téglagyárak részvényei.			
5	Budapest szentlőrinczi téglagyár ...	20	300.—	305.—
—	Egyesült tégla- és czementgyár rt. ...	200	—.—	—.—
10	Északmagyar. egyes. kőszénb. és iparv.	200	199.—	202.—
10	Esztergom-szászvári kőszénbánya rt.	200	195.—	198.—
14	Felsőmagyarorsz. bánya és kohómü rt.	200	266.—	272.—
—	„István" téglagyar részvénytársaság ...	200	40.—	50.—
11	Kis-sebesi gránitkőbányák részvt. ...	200	260.—	205.—
—	Kőbányai gőztéglagyár részvénytárs.	320	720.—	750.—
15	Kőszénbánya és téglagyár részvényt.	20	355 —	360.—
—	Lechner rákosi téglagyár részvényt.	200	—.—	150.—
0	Magnezit-ipar részvénytársaság ...	200	—.—	—.—
—	Magyar asphalt részvénytársaság ...	200	180.—	185.—
10	Magyar általános kőszénbánya rt. ...	200	243.—	245.—
—	Magyar keramiai gyár részvénytárs.	200	105.—	110.—
32	Salgótarjáni kőszénbánya részvényt.	200	535.—	537.—
0	Ujlaki tégla- és mészégető részvényt.	200	195.—	205.—
	X. Vasmüvek és gépgyárak részv.			
—	Első magyar gazdasági gépgyár rt.	200	200.—	210.—
0	Danubius-Schoenichen-Hartmann-féle hajó rt. ...	150	120.—	130.—
121	Fegyver- és gépgyár részvénytársaság	200	—.—	—.—
00	Ganz és társa vasöntöde rt. elsőbbs.	800	2200.—	2225.—
—	Magyar-belga fémipargyár rt. elsőbbs.	200	—.—	—.—
—	Magyar waggon- és gépgyár részvényt.	200	350.—	360.—
—	Nadrági vasipar-társulat ...	400	—.—	—.—
12	„Nicholson"-gépgyár részvénytársaság	200	190.—	200.—
—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű rt. ...	200	—.—	—.—
—	„ „ aug. vég.	200	497.—	497.50
0	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár ...	400	285.—	295.—
0	Tendloff és Dittrich gépgyár részvényt.	200	189.—	190.—
—	Weitzner J. gép-, waggongyár rt. ...	300	99.—	105.—
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
0	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai rt.	200	150.—	155.—
—	Franklin-társulat	300	490.—	500.—
—	„Pallas- irodalmi és nyomdai részvt.	400	—.—	—.—
170	Pesti könyvnyomda-részvénytársaság	1000	2650.—	2700.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
—	Általános waggonkölcsönző részvényt.	400	705.—	715.—
—	„Apolló" kőolajfinomitó-gyár részvt.	200	—.—	—.—
80	Bantlin-féle vegyi-gyáruk részvényt. ...	500	1270.—	1290.—
—	Bibar-szilágyi olajipar részvénytárs.	200	210.—	220.—
—	Brassói cellulose gyár részvénytárs....	200	310.—	320.—
12	Budapesti általános villamossági rt.	200	248.—	249.—
12	Első magyar betüöntőde részvénytárs.	200	250.—	255.—
20	Első magyar gyapjumosó és bizom. rt.	400	610.—	630.—
—	Első magyar részvényserfőződe	600	2200.—	2250.—
24	Első magyar sertéshizlaló részvényt.	400	425.—	435.—
16	Első magyar szalloda-részvénytársaság	160	440.—	450.—
—	Első pesti spodium- és enyvgyár r. t.	200	290.—	300.—
—	Fiumei rizshántoló és rizskeményitőgyár	1900	2435.—	2455.—
48	Gschwindt-féle szeszgyár — — —	400	870.—	890.—
12	„Hungária" műtrágya- és kénsavgyár	200	220.—	230.—
28	Kabelgyár-részvénytársaság — —	400	—.—	—.—
—	Kőbányai polgári serfőző-részvényt.	200	188 —	192.—
—	Magyar czukoripar részvénytársaság	1200	1320.—	1350.—
16	Magyar fém és lámpa-árugyár r. t. —	200	250.—	255.—
—	Magyar gázizzófény részvénytársaság	200	526.—	536.—
24	Magyar ruggyantaáru-gyár részvényt.	200	350.—	360.—
25	Magyar vasuti forgalmi részvénytárs.	200	405.—	410.—
15	Magyar villamossági részvénytársaság	200	258.—	267.—
—	Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság	400	—.—	—.—
60	Nagyszebeni villamosmű részvénytárs.	1000	880.—	900.—
—	Nemzetközi villamossági társaság —	400	510.—	518.—
—	Nemzetközi waggonkölcsönző r. t. —	400	663.—	670.—
—	Popper Lipót faipar részvénytársaság	400	—.—	—.—
40	Szegedi kenderfonógyár részvénytárs.	400	580.—	600.—
—	Sziszeki tárházak részvénytársaság —	140	—.—	—.—
—	Telefon-Hirmondó részvénytársaság —	100	—.—	—.—
—	Törökbirodalmi dohányegyedárus. r. t.	192	318.—	320.—
	XIII. Közlekedési vállalatok.			
30	Adriai m. kir. tengerhajózási részvt.	200	449.—	453.—
—	Aradi és csanádi egyes. vasut rt törzsr.	200	—.—	—.—
—	Baja-zombor-ujvidéki h. é. rt. elsőbbs. r	200	—.—	—.—
—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbségi részv.	400	402.—	405.—
28	Budapesti közuti vaspálya-társ. — —	200	—.—	—.—
28	„ „ „ aug. köz.	200	628.—	629.—
18	„ „ „ élvezeti jegy		420.—	425.—
14	Budapesti villamos városi vasut r. t.	200	328.—	329.—
4	„ „ „ „ élv. j.		115.—	120.—
—	Budapest-szentlőrinczi h. é. vill. v. rt.	200	—.—	—.—
6	Budapest-ujpest-rákospalotai vill. v. rt.	200	155.—	160.—
—	Debreczen-hajdunánási h. é. v. els. r.	200	—.—	—.—
—	Déli vasut — — — — —	480	—.—	—.—
—	„ „ — — — — ang. köz.	480	76.50	77.—
—	Első cs. k. szab. dunagőzhajózási t.	1050	935.—	940.—
—	Gölniczvölgyi vasut rt. elsőbbs. részv.	200	194.—	200.—
—	Kassa-oderbergi vasut — — —	400	376.—	378.—
—	Kassa-tornai helyiérdekü v. els. r.	400	390.—	395.—
—	Magyar folyam- és tengerhajózási rt.	200	—.—	—.—
—	Magyar-gácsországi vasut	400	435.—	437.—
—	Magyar helyi érdekü vasutak részvt.	400	—.—	—.—
—	Magyar nyugoti vasut	400	439.—	440.—
—	Máramarosi sóvasut elsőbbségi részv.	200	197.—	200.—
—	„ „ törzs-részvények	200	113.—	115.—
—	„ „ B. „	200	113.—	115.—
—	Marosvásárhely-szászrégeni v. els. r.	200	—.—	—.—
—	Oriente magyar tengerhajózási részv.	1000	1500.—	1540.—
—	Osztrák-magyar államvasut	480	—.—	—.—
—	„ „ aug. köz.	480	717 50	718.—
—	Pécs-barcsi vasut	400	441.—	448.—
—	Szent-lőrincz-szlátina-nas. h. é. v. e. r.	200	—.—	—.—
—	Temesvár-módosi helyi é. v. rt. els. r.	200	150.—	155.—
	XIV. Sorsjegyek.			
10	Bazilika-sorsjegy		17.50	19.50
10	„ osztrák felülbélyegzéssel		19.50	21.50
—	„ nyeremény-jegy ...		5.50	6.50
200	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évből		426.—	431.—
80	Budavárosi sorsjegy		185.—	195.—
80	„ „		195.—	205.—
4	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy		9.50	10.50
4	„ „ „ osztrák felülb.		9.50	10.50
—	Magyar jelzáloghitelbank nyeremény-jegy		31.—	33.—
—	„ „ „ osztr. felb.		34.—	36.—
10	Magyar vörös-kereszt-sorsjegy ...		26.—	27.—
10	„ „ oszt. felülb.		27.—	29.—
—	„ „ nyerem. jegy		6.50	7.—
24	Olasz vörös-kereszt-sorsjegy ...		32.50	34.50
24	„ „ osztr. felülbély.		35.—	37.—
—	Osztrák földhitelintézet nyeremény-jegy ...		43.—	46.—
20	Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy ...		55 —	57.—
200	Osztrák hitelintézeti sorsjegy ...		428.—	434.—
84	Pálffy-sorsjegy		190.—	198.—
96	Szerbiai nyer.-k., 100 frankonként (2% kamat		90.—	92.—
96	„ „ „ „ (1902 jan 13		92.—	94.—
	XV. Pénznemek.			
	Arany, magyar vagy osztr. vert...drbonként		11.38	11.38
	„ „ „ „ kör. „		11.25	11.30
	„ „ „ „ 8 forintos „		19.06	19.10
	„ 10 frankos ... „		19.06	19.10
	„ 20 márkás ... „		23.41	23.49
	„ török aranylira „		—.—	—.—
	Német birod. v. egyenért. bankjegy (100 m.		117.07	117.27
	Franczia bankjegy (100 frank) ...		95.12	95.37
	Olasz bankjegy (100 lira) ...		94.75	95.15
	Papirrubel darabonként ...		2.52	2.58
	Román bankjegy (100 lei) ...		94.75	95.15
	Szerb bankjegy (100 ezüst dinár) ...		91.50	92.50
	XVI. Váltók árfolyama (látra).			
3	Amsterdam ... 100 hollndi forintért ...		197.70	198.10
3	Brüssel ... 100 frankért ...		—.—	—.—
3	London ... 10 sterlingért ...		239.60	240.—
3	Német bankpiaczok 100 márkáért ...		117.10	117 30
5	Olasz bankpiaczok 100 liráért ...		94.75	95.15
3	Páris ... 100 frankért ...		95.10	95.30
3½	Svájci bankpiaczok 100 „ ...		94 90	95.10
4	Szentpétervár ... 100 rubelért ...		252.—	254.—

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s kompakt betükből szedve 8 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s kompakt betükből szedve 8 fillérrel fizetendő

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükseges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 706.

Bérmentes

levelező lapok

kis hirdetések

beküldésére.

A hirdető közönség kényelmére azt az ujitást léptetük életbe, hogy a hirdetés az alant felsorolt dohánytőzsdékben megváltando levelező lapokon a postával kiadóhivatalunkba beküldhető. E levelező lapok **40, 60,** és **80 fillérért** s már bérmentesitve kaphatók. Ilyen levelező-lapokat az alábbi helyeken árusitanak.

a) A fővárosban:

Breuer nővérek VI., Podmaniczky-u. 54.
Özv. Burger V. Erzsébet-körut 51. sz.
Nemecsek A. IV., Petőfi-tér 3. sz.
Eckstein Johanna VIII., József-körut 50.
Rohonczi Ilona VI., Andrássy-ut 48 sz.
Teldi Lajos II., Fő-utcza 2. sz.
Özv. Balla Józsefné VIII., Damjanich-u. 23.
Kohn Gyula István-tér 1. sz.
Bródi Julia Király-utcza 51. sz.
Bodnár Simonné Király-utcza 93. szám
Gruber Jenny Király-utcza 112. sz.
Hers Ignacz Rottenbiller-utcza 37. sz
Radány Irma József-körut 2. sz.
Váradi Teréz Kerepesi-ut 29. sz.
Grünhut Mór Baross-tér 20. szám.
Klein Jakab József-körut 26. sz.
Busthy Gyula VI., Bethlen-utcza 6. sz.
Németh Mária VII., Erzsébet-körut 14.
Varga Mihályné VII., Csömöri-ut 4. sz.
Okrutzky dohánytőzs. Erzsébet-körut 10. sz.
Wollák Zsigmond V., Lipót-körut 22 sz.
Özv. Bleuer Arminné VI., Váczi-körut 65. sz.
Földes Arminné V., Marokkói-utcza 1.
Lamm Auguszta IV., Deák Ferencz-u. 1.
Weil Vilmos V., Dorottya-utcza 13.
Kerekes Róza VI., Városház-utcza 20.
Weidner Adél V., Ferencz József-tér 6.
Berger F. V., Akadémia-utcz 1. sz
Engelmann Mór V., Kalvin-tér 2. szám.
Kernberg Rozália IV., Muzeum-körut 18.
Jambrikovits dohánytőzsde. VIII., Kerepesi-u 50. szám.
Özv. Schönwald F.-né IX., Ferencz-körut 32. sz.
Szanto Mór IV., Kecskeméti-utcza 14.
Antonovics Emma VI., Andrássy-ut 46. sz
Özv. Visy Imréné V., Alkotmány-u. 16. sz.
Spitzer Jakabné VI., Podmaniczky-u. 1.
Szerencsés Erzsébet VI., Váczi-körut 35. sz
Frisch Antalné VIII., Rökk Szilárd-u. 5.
Özv. Brunner K.-né IV., Kossuth Lajos-u. 20.
Groszmann Manó VII., Kerepesi-ut 34. sz.
Kohn Simon VIII., József-körut 10.
Gergolovits Adél IX., Üllői-ut 41. sz.
Özv. Szabados Julia IX., Üllői-ut 21. sz.
Özv. Pölzl Lipotné VIII., Muzeum-körut 10.
Berger Miksáné VIII., Muzeum-körut 17.
Szunyog Berta IX., Ferencz-körut 45.
Schlesinger dohányt. VIII., Kerepesi-ut 23.
Weber V. Miksáné V., Sas-utcza 12. sz.
Klein A. V., Erzsébet-tér. 18. sz.
Rothman Jakab VII., Nefelejts-utcza 10.
Özv. Sallay Antalné VII., Baross-tér 2 sz.
Özv. Bauer Pálné VIII. Kerepesi-ut 71.
Adler Cecilia VII., Népszinház-u. 5.
Maybaum B VII., Károly-körut 17.
Kleinhackel Józsefné VI., Andrássy-ut 7. sz.
Damkó Lőrincz IV., Városház-utcza 6.
Özv. Strasser Józsefné V., Lipót-körut 9. sz.
Özv. Schuhmayer K.-né III., Zsigmond-utcza 23.
Wertheimer József Váczi-körut 27.
Özv. Spitzer Simonné V., Nádor-utcza 6. sz.
Özv. Müllerné Főbg. Sándor-utcza 25.

b) A vidéken:

Arad: Ifj. Klein Mór.
„ Révész Sándor.
Baja: Kollár A.
„ Wagner A.
B.-Gyarmat: Darvai Ármin
Beregszász: Schwarcz H.
B.-Csaba: Kuhn József.
Beszterczebánya: Ivánszky
Brassó: Glasz Károly.
Czegléd: Dezső Ferencz
» Vogel Lipót és F.
Csongrád: Varadi Jakab.
Csurgó: Reményi Samu.
Debreczen: Katz Jakab.
» Mendelovits L.
Eger: Engländer Adolf
Eperjes: Stehr D.
» Bein Simon.
Esztergom: Özv. Wallfishné
Érsekujvár: Adler Adolf
Gyöngyös: Adler Zsigm.
Győr: Schlesinger és Tsa
Hm.-Vásárhely: Jaeger N.
Kapuvár: Spiegel Ignátz
Kassa: Freund Gézáné
Kecskemét: Gallia-féle k.
Kézdi-Vásárhely Jancsó Gy.
Kolosvár: Böckel Károly.
Komárom: Sipos Ferencz.
Kun-Félegyháza: Veszősi J.
Makó: Gaál László.
Miskolcz: Grossmann J.
» Gubás Ferencz.
Monor: Varró Endre.
M.-Vásárh. Reichardsperg
Nagybánya: Molnár M.
Nagybecskerek: Berger R.
Nagy-Enyed. Grünfeld D.
Nagy-Kanizsa: Fischel F.
Nagy-Károly: Sugár Emil.
Nagy-Kőrös: Rothbaum S.
Nagy-Szalonta: Reich J.
Nagy Szombat: Winter Zs.
Nyiregyháza: Varga J.
Losoncz: Redlinger Ignácz.
Lugos: Auspitz Adolf
Orosháza: Wigner Géza.
Pécs: Özv. Fränkl Samuné
» Fürst Lipót
Püspök-Ladány: Madár M.
Ráczkeve: Kohn Lajos
Rimaszombat: Lévai Izsó
Sárbogárd: Kovács János.
S.-A.-Ujhely: Reichard Á.
Szabadka: Heumann Mór.
» Krécsi Nándor
Szarvas Tajber I. G.
Szatmár: Löwy Miksa.
Szegzárd: Halász Márton
Szentes: Stark Nándor.
Szécsény: Popovics János
Sz.-Fehérvár: Rotter Izsák
Szigetvár: Ferenczi Dávid
Szolnok: Bakos István.
» Wachs Pál.
Szombathely: Özv. Deutsch
Temesvar: Kunstädter V.
Tokaj: Auspitz Lajos.
Torda: Krausz Gábor.
» Orbán József
T.-Tamási: Karpelesz és Fried.
T.-Szt.-Miklós: Kardos L.
Trencsén: Sebák Ágoston.
Ungvár: Lévai Mór.
» Szenczer Henrik.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban **Budapesten, V., Bálvány-utcza 6. sz.**

A Halasi Gazdasági Bank r. t.-nál azonnal betöltendő egy

Gyakornoki

állás. Megkivántatik kereskedelmi akadémiai végzettség. 3 havi ingyen próbaidő után fizetés havonta 50 korona. Magyarul, sajátkezüleg irt ajánlatok a Halasi Gazdasági Bank r. t. czimére küldendők legkésőbb f. é. október 8-ig. 44583

Nevelőnők

zene- és nyelvek tudásával óvónak bonneok elhelveztetnek **özv. Nietsohné Gerson Anna** által Budapest, Erzsébet-körut 25 44366

Betöltendő

állások minden szakmából teljes czimmel közöltetnek az **Országos Pályázati Közlönyben.** Egyes szám 30 fillér. kiadóhivatal Kossuth Lajos-u. 1. 44582

Kertész,

nős gyermektelen, a ki Bécsben és Budapesten több éven at nagyobb kertészetben volt alkalmazva állást **keres.** Czim: Cz. L. kertész, Budapest, Kis-Zugló Gyarmat-utcza 28. szám. 1314

Nevelőnőket

német, franczia, angolokat, zene- és nyelvismerettel bonneokat, gyermekkertésznőket, óratanitónőket lelkiismeretesen ajánlok, oklevelés magyar tanitónő et 6 0—16 0 koro a évi fizetéssel sürgősen keresek **Szegheőné S. Lujza.** Budapest, VI., Dessewffy-utcza 22. 44551

Csemegeszőlőt

5 kilós kosárban, mézes fehéret 2 kor., chasselast 2.40 kor., muskotályt 2.60 küld Csomor Kálmán Gyöngyösön. 1312

Levelezői

vagy más irodai állásra ajánlkozik, kitünő bizonyitványokkal rendelkező keresztény leány. Megkeresések »**Tevékeny**« jeligével a kiadóba kéretnek. 1315

Asztalos Julia

Nagymező-utcza 14., elhelyaz bel- és külföldi zenenyelvismerő nevelőnőket, nevelőket, társalgónőket, óvónőket, bonneokat. 44479

3000 holdas

gyönyörü prima birtokot alkalmi vételként ajánlok Bpest. közelében buzatermő 380 h. tizszobás modern **kastélylyal** disz-gyümölcs-szőlőkerttel. Nagymező-u. 14. **Jónás Samu** 44592

Szőlőprések

olcsón kaphatók Abelesz Emilnél Bpest. V. Váczi-u. 14. szám. 44471

Csuzos, köszvényes bajoknak páratlan gyógyszere az **Ezereum.** Prospectust ingyen küld Nagy gyógytára Eger. 1306

Ajtók, ablakok

nagy választékban olcsón eladatnak

Temesváry Géza és Társa (Lipót-körutról) 44344 **Visegrádi-utcza 27. sz.**

BUTOR

eladás készpénz v. részletfizetésre
Háló-, ebédlő, szalon- vagy irodai berendezések, drbonkint is, **olcsó árak,** kizárólag szilárd gyártmányok. **Dus árjegyz k ingyen.**

POLLÁK N. IGNÁCZ

Budapest, Teréz-körut 23. 44517

Butor részletfizetésre

fa-, vas-, rézbutor, gyermekkocsik, kárpitozott butor stb. legolosóbban

Pápai és Náthán gyárosoknál 43454

Bpest, VI., Andrássy-ut 2.

Átköltözések

vasuton és hajóval

szab. butorkocsikkal

CARO és JELLINEK

BUDAPEST, V., Arany János-u. 34.

Különlegesség dupla kocsik. Butorok beraktározása száraz, világos Garde-butor raktarakban 44418

Telefon 29—26.

. jó rágás az emésztés legjobb eszköze

A 14 éves gyakorlattal biró

KROJANKA M.

Párisból.

FOGMŰTEREM

BUDAPESTEN

csakis Erzsébet-körut 22. csakis

Lazán vagy rosszul ülő fogsorokat olcsón és gyorsan átdolgoz. Válaszbélyeges kérdésekre késszéggel nyujt felvilágositást 44584

Werndl fegyverek.

Katonai puskamüvesek által kipróbálva, legjobb állapotban, hosszu gyalogsági fegyver 2 frt. 50 krajczár, rövid gyalogsági fegyver 4 forint, lovassági karabély 7 forint, egészen uj 11 frt. töltény darabja 5 krajczár, fegyverszij 50 krajczár, szurony darabja 30 kr. fegyvereiért jótáll

Blum Sándor

perzsa császári udvari szállitó

Budapest, IV/V Váczi-utcza 15. 44459

ZALA GYÖRGY

BUDAVÁRI

HONVÉDSZOBRA

= érczbe öntött =

kisebbitett alakban.

Magyarországon a lakások, egyesületi helyiségek, tanácskozótermek, iskolák diszéül szolgáló műtárgyak közül eddigelé a legritkább esetekben találkozhatni magyar vonatkozásu dolgokkal. E bajon segit az, hogy Zala György szobra e minden izében magyar műemlék, kisebbitve, érczbe öntve, fémtalapzattal *120 koronáért,* fehér márványtalapzattal *140 koronáért* áruba bocsájtatott — *A szobor magassága talapzat nélkül 52 cm., talapzattal 75 cm.* — A szobor *10 korona* havi részletre is kapható, mely esetben a cs. magolásért 4 kor. költséget számitunk fel. — A szállitási költséget a megrendelő viseli.

Megrendelhető:

LAMPEL RÓBERT

(Wodianer F. és Fiai)

császi. és kir. udvari könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Részv.-Társ. Fiuméban.

TÉLI IDÉNY.

Fiumén át vezet a legrövidebb ut

Dalmácziába és vissza: rendes járatok naponkint, közte négy gyorsjárat hetenkint Zára, Ragusa, Spalato, Metkovic és Cattaróba

Velenczébe és Anconába két gyorsjárat hetenkint. Turisták által ajánlott kellemes utazás.

és vissza:

Legnagyobb kényelemmel berendezett szalon-gőzösök. Mérsékelt árak. Étkező a hajón. A gőzhajóknak a Budapest—Fiumei forgalomban levő gyorsvonatokkal közvetetlen csatlakozásuk van.

Menetjegyeket a magyar királyi államvasutak menetjegyirodái, a társaság vezérképviselősége (Koronaherczeg-utcza 16.) és a Cook Tamás és fia czég Budapest adnak ki, hol a kivánt felvilágositások is megadatnak. 43000.

Zu haben in allen besseren Wirkwaaren- und Wäschegeschäften.

Fabriks-Niederlage en gros:

Wien, I., Kohlmarkt Nro 8.

Illustrirte Kataloge gratis.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő Intézet Budapesten, VI., Andrássy-ut 24.

Opera mellett.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire is idült, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt császár. és kir. oszt.-főorvos. 43905

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Most jelent meg!

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában (Budapesten, VII., Kerepesi-ut 54.) most jelent meg:

Curiai határozatok

kereskedelmi-, váltó- és csődügyekben

az 1901. évben.

Összeállitotta

GRECSÁK KÁROLY,

a magy. királyi Curia, kereskedelmi-, váltó- és csődtanácsának tagja.

IV. kötet.

Ára 6 korona.

Kapható az ATHENAEUM r.-társulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor, szakorvos

gyorsan és alaposan gyógyit minden friss-, régi-, makacs

titkos betegségeket

ugy férfiaknál, mint nőknél egész biztos eredménynyel, kényelmes, egész uj módszer szerint, foglalkozási akadály nélkül.

Lakik: Budapest, Kerepesi-ut 14. szám, I em.

Rendel: d. e. 10—4-ig; este 6—8-ig. 44105

Külön várótermek. Levelekre válaszol, kivánatra gyógyszerről gondoskodik.

5 koronáért

küldök 4½ kgr., 50 darab, a sajtolásnál megsérült, finom, enyhe, 43731

pipereszappant

rózsa, méz, ibolya, rezeda, jázmin, stb., illatu d rabok ból szépen összeválogatva.

KANN IGNÁCZ

Bcs, II., Lilienbrunngasse 17.

Bittmann Pál gépműhely

Budapest, IX., Lónyai utcza 36/B. szám. 44598

„Haladás" a legtökéletesebb szőlőmorzsoló- és bogyózógép,

Morzsol óránkint 1400 kiló szőlőt.

Tökéletesen morzsolja a bogyókat és a szárról elkülönitve leejti az alatta álló kádba és az éretlen szemeket tetszés szerint a csutkával együtt a D. nyiláson kidobja.

Mindenkor megtekinthető műhelyemben.

Elvállal minden gépjavitást és átalakitást. — Legjobb ajánlatokkal rendelkérik.

Heveny vagy idült

bujakór-bántalmak

igy görvélykór, bőrbajok, eccema, (izzag, fekélyek stb.) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, min mirigydaganat, rheumatismus, a száj- és gége gennyedései, daganatok, exostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy öröklött bujakóros bántalmak eseteiben, a legmegrögzöttebb s mindenféle gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyujtannak

Dr. Olliver vértisztitó piskótái,

melyek a franczia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak elfogadva.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztitó szert és mely számos kitünt tésben is reszesült.

Ára egy kis doboznak 25 drb tartalommal 5 K, egy nagy doboznak 52 drb tartalommal 10 kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-ut 26. 43441

NEW-YORKI GERMANIA

Életbiztositó Társaság

Magyarországi vezérképviselőség

Igazgató: Fenyes Miklós

Budapest, VI., Gyár-utcza 7. szám.

Tényleges vagyon 1901. . . . . 1435 millió K.
Tiszta fölösleg 1901. év végén . . . 12 „ „
Készpénzbevétel 1901. évben . . . 23·5 „ „

Megtámadhatatlan kötvények.

Ingyen haboru biztositás. — Az osztalék évenkint felvehető — Évenként csökkenő dijfizetése.

Mult évi nyeremények fejében, az 1902-ik évben ismét magasabb összeg került a biztositottak között felosztásra és pedig 1 725.000 korona.

Osztálygyüjtés esetén az eredmény nagyon kedvező a biztositottak részére, mint ez a következő példából kitünik:

Osztálygyüjtései becslés 20 éves tartamu 10.000 korona biztositási összegre szóló vegyes biztositásnál. A biztositott összeg a meghatározott időben, vagy korábbi elhalálozás esetén azonnal kifizettetik.

Kor.	Évi dij-összeg	20 év alatt befizetett dij	Tartalék	Az osztalékok készpénzben	sszes készpénz érték
25	493.—	9860.—	10000.	4935.50	14935.50
30	506.—	10120.—	10000.	5064.60	15064.60
35	520.—	10400.—	10000.	5203.20	15203.20
40	538.—	10760.—	10000.	5374.40	15374.40
45	564.—	11280.—	10000.	5628.70	15628.70
50	613.—	12260.—	10000.	6098.—	16098.—

PÉLDA:

Egy 30 éves életkoru biztositott az időszak leteltével befizetett K. 10120.—
az időszak letelte után megkapja
a) biztositott összeget . . . . K. 10000.—
b) a nyereményrészt . . . . „ 5064.60
Összesen K. 15064.60

Tehát nem csupán költségmentesen volt biztositva, hanem azonfelül K 4944.60 többet kap, mint amennyit befizetett, vagyis a dijmentes biztositáson felül befizetéseinek majdnem 5%-os kamatát. Ezek szerint egy 20 évi nyereménygyüjtéssel kötött biztositásnál, a meghatározott kor elérésnél a biztositott összegen felül, a befizetett dijaknak körülbelül 50%-a fizettetik ki, visszatérül, illetve a biztositott összeg és ennek körülbelül 50%-a fizettetik ki.

Helyben és vidéken munkatársak kerestetnek. 44569

HEIM FÉLE

MEIDINGER KÁLYHÁK

A feltaláló Dr. Meidinger tanár által kizár. jogositott gyára

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

HEIM H.

BUDAPEST THONETUDVAR

Utánzatoktól óva intünk — MEIDINGER OFEN H. HEIM — utalással az ill állóvédjegyre.

Prospectusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

EREDETIBEN KAPHATÓK CSAKIS GYÁRUNKBAN VAGY FIÓKJAINKBAN — BÉCS, OBER-DÖBLING. BÉCS, I. KOHLMARKT 7. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

Magyar királyi államvasutak.

136562/902.
C. I.

Hirdetmény.

Szőlőczefre- és borkészitésre szolgáló szőlőküldemények felvétele a sopron-pozsonyih é vasuthelyi árudijszabásának III. kivételes dijszabásába.

A sopron-pozsonyi h. é. vasut helyi árudijszabásában bor-, bormust- és szeszküldemények szállitására nézve fennálló III. kivételes dijszabásba f. évi szeptember hó 15-től kezdődő érvénynyel **szőlőczefre,** valamint **borkészitésre szolgáló szőllőküldemények** is felvétettek.

1358 Az Igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

4448

Való-

di franczia különlegességek (gummi és nalhólyag, összes női óvszerek stb.) **csakis F. Berguerandfils** legbirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándor-nál

Budapest, Erzsébet-körut 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

RÖPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL.

Díszes kiállitásu, értékes ajándékmű. Egyesiti a szépet a hasznossal.

Kétszázötvenhat remek képben bemutatja a világ szépségeit.

A képek magyarázó szövegét irta:

TIMÁR SZANISZLÓ.

Ára diszalbumkötésben 20 korona.

Megrendelhető a **LAMPEL R.-féle** (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésben

Budapest, Andrássy-út 21.

Legnagyobb budapesti 41458

BUTOR-áruház

Az általánosan rossz üzletmenet folytán raktárunk tul van halmozva, hogy azonban csaiados munkásainknak állandóan foglalkozást adhassunk; elhatároztuk, hogy készitményeinket előállitási áron adjuk el.

Több száz szoba divatos asztalos- és kárpitos butor, u. m.: barok, angol, szeczesszió, ó-német stb. stilben, a legegyszerübbtől a legfinomabbig, a legmodernebb façonban, a garniturák behuzása selyem, plüss, franczia és angol szövetekkel, készen, raktáron kizárólag jó minőségben.

A tartósságért több évi kezességet nyujtunk.

Legujabb butoralbumunkat, több mint 490 képpel 50 fillér beküldése ellenébeu bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaadjuk.

Varga Mihály és Társai

magyar butor-ipartársasága Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2.

Uj gyakorlati irány a nőnevelésben.

A hazai ipar és otthon-munka előmozditására a 44567

Budapesti Nőiruhaipar-Szövetkezet

egyrészt a ruházkodásban a takarékoskodást és izlést fejlesztendő, másrészt, hogy az uri családok leánygyermekei a szövetkezet utján keresetforráshoz jussanak,

gyakorló-tanműhelyt

rendezett be, melyet a tagjai részére föntartott közös-szalonnal kapcsolatosan, egy tanitónő, franczia szabónő és egy angol szabász vezetnek. A tanfolyam 3 osztályból áll s kilencz hónapig tart, melyekben a tanitás két időszakon, délelőtt 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6 óráig történik. A délelőtti időszakra a tandij havonta **30** korona, a délutáni járóknak 20%-al olcsóbb. Teljesen kezdők részére 6 havi tartamu előkészitő tanfolyam van, ennek a tandija havonkint **15** korona. — **Beiratások** a bármely hó 1-én történő belépésre, naponta déli 12—1 óra között a szövetkezetnek VIII., Futó-utcza 7. szám alatti ipartelepén (Baross-utcza és József-körut sarkán, a villamosvasut megállóhelyéhez közel) eszközölhetők. — Vidékről jelentkezők részére kosztos-helyek előjegyzésben. — Prospektussal levélbeli megkeresésre is szolgálunk

Igazgatóság: Báró Dániel Ernőné, gróf Hugonnai Kálmán, Bohusné Vladár Vilma, Heim Péter, Petrovics Farkas Gizella, Rózsa Károly, Vicián Antal, zilahi Kissné Zachár Anna.

Borprések!

szőlőzuzók

eredeti

MABILLE-rendszer

kettős áttéttel, feltünő kevés erőszükséglet daczára nagy nyomás és feltünő nagy munkateljesitéssel.

Olcsó árak.

Kedvező fizetési feltételek!

SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI., Nagymező-utcza 68. sz.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

4422/M. sz.

1902.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1903. évben szükségelt különfele commerce vasak mint:

1. Hengerelt rudvas hegeszvasból.
2. Négyzetvas
3. » kétsz. csomag. vasból,
4. Lapos vas.
5. Szögvas.
6. » kétszer csomag. vas.
7. Gömbölyü vas
8. U és T vas.

szállitására ezennel pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. évi október hó 10-én déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága igtatójánál (I. Mészáros-u. 17.) benyujtandók vagy beküldendők, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhely osztálynál a részletes pályázati hirdetmények, általános és különleges szállitási feltételek betekinthetők illetve megszerezhetők.

Budapest, 1902. évi szeptember hó 3-án.

44598 Az üzletigazgatóság.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden.

29305/902 sz.

IV. osztály. 1373

Árverési hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel közhirré teszi, hogy a m. kir. államvasutak tulajdonát képező, már használt, de még teljesen jókarban lévő XX. és XXVIII. sz. fa-állóhajók, Orsován a magy. folyam tengerhajózási részv. társaság uszómühelyében az alábbi feltételek mellett a f. évi október hó 3-án reggel 9 órakor nyilvános árverés utján egyenként el fognak adatni.

1. Az árverés megkezdése alkalmával az árverezni szándékozók kötelesek a XX. számu hajó után 50 (ötven) a XXVIII. sz. hajó után 100 (száz) koronát bánatpénz fejében az árverező biztos kezeihez letenni, mely bánatpénzek a vételtől elesőknek azonnal, a legtöbbet igérőnek pedig a vételár teljes kifizetése és a megvett hajónak a hajómühely területéről történt eltávolitása után fog visszadatni.

2. Ha azonban vevő, a megvett hajót az árveréstől számitott 8 napon belül az uszómühely területéről el nem távolitaná, ugy az általa megvett hajó költségére és veszélyére fog onnan eltávolittatni, mely költségek visszatartott bánatpénzéből fognak fedeztetni.

3. A XX. számu hajó kikiáltási ára 200 (kétszáz) a XXVIII. sz. hajó kikiáltási ára 500 (ötszáz) koronában állapittatik meg, azonban az álló hajók ezen kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

4. A fenti bánatpénzzel beérkező irásbeli ajánlatokat az üzletvezetőség 1902. évi szeptember hó 30 áig elfogadja ugyan, azonban ha a nyilvános árverésen a megajánlott árnál magasabb éretnék el, az ajánlattevő ajánlata figyelembe nem fog vétetni, és a befizetett bánatpénz csak a letétjegy ellenében Szegeden gyüjtőpénztárunknál fog vissza fizettetni.

Szeged, 1902. év szept. hó 15.

Az üzletvezető helyett:
Stelczel
főfelügyelő.

Lóárverés!

Folyó év október hó 3., 4. és 6-án, alólirt katonai hatóság által, Budapesten a vonatlaktanya nagyudvarában, VI. ker., Angyalföld, Arena- és Lehel-utcza sarkán, körülbelül 300 darab ló fog azonnali készpénzfizetés mellett árverés utján eladatni.

Az árverés mindenkor reggeli ½9 órakor veendi kezdetét.

A cs. és kir. 4. számu vonatosztály parancsnoksága.

Utánnyomás nem dijaztatik. 44579/6

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott a Magyar Ujságkiadó Részvény-Társaság körforgógépein.